

JAARRAPPORTAGE 2010

INHOUDSOPGAVE

1.	JAARVERSLAGGEVING 2010	3
1.1.1	Programmaverantwoording	5
1	Programma Waterveiligheid en rampenbestrijding	6
	Financiële rapportage	6
	Doelen	7
2	Programma Voldoende en gezond water	10
	Financiële rapportage	10
	Doelen	11
3	Programma Gezuiverd water	15
	Financiële rapportage	15
	Doelen	15
4	Programma Water en maatschappij	19
	Financiële rapportage	19
	Doelen	19
5	Programma Bedrijfsvoering	22
	Financiële rapportage	22
	Doel	22
1.1.2	Paragrafen	26
A.	Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar	26
B.	Incidentele Baten en Lasten	26
C.	Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	26
D.	Waterschapsbelastingen	26
E.	Weerstandvermogen	28
F.	Financiering	29
G.	Verbonden Partijen	31
H.	Bedrijfsvoering	32
I.	EMU-saldo	33
J.	Topinkomens	34
1.1	DE JAARREKENING 2010	35
1.2.1	Verslag verantwoording Financieel Beheer	35
1.2.1.1	Rekeningresultaat	35
1.2.1.2	Analyse verschillen tussen jaarrekening en najaarsrapportage	38
1.2.2	De exploitatierekening naar Programma's	47
1.2.3	De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting	48
1.2.4	De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten	50
1.2.5	De balans per 31 december 2009 en de toelichting	51
1.2.5.1	Toelichting op de balans	52
1.2.5.2	Waarderingsgrondslagen	52
1.2.5.3	ACTIVA	53
1.2.5.4	PASSIVA	58
BIJLAGEN	65	
A.	Staat van vaste activa	65
B.	Staat van financiële vaste activa	66
C.	Overzicht investeringskredieten per 31 december 2010	67
D.	Staat van reserves en voorzieningen	70
E.	Staat van vaste schulden 2010	71
F.	Berekening van het rente-omslagpercentage	72
G.	Risicoparagraaf	73
H.	Vaststelling jaarrapportage	74
I.	Controleverklaring van de accountant	75

1. JAARVERSLAGGEVING 2010

Voorwoord

Hierbij ontvangt u de Jaarrapportage 2010 van het waterschap Noorderzijlvest. In deze rapportage wordt aan het algemeen bestuur verantwoording afgelegd over de bereikte doelen en resultaten, de uitgevoerde acties en de daarvoor ingezette middelen. De Jaarrapportage 2010 heeft zowel een interne als een externe verantwoordingsfunctie.

De Jaarrapportage 2010 bestaat uit twee onderdelen:

1. In het Jaarverslag wordt voor de programma's 1 t/m 5 inhoudelijk ingegaan op het gevoerde beleid, de gerealiseerde doelen, alsmede de financiële gevolgen hiervan. Per programma wordt in de **geel gearceerde kaders** verantwoording afgelegd over het uitgevoerde beleid in 2010. Dit betreft het spiegelbeeld van het beleid zoals dat in het Jaarplan 2010 is opgenomen. Deze teksten zijn uit het Jaarplan 2010 integraal en voorafgaand aan de gele tekstvakken overgenomen in het Jaarverslag. Op deze wijze kunt u lezen wat de door het algemeen bestuur vastgestelde beleidsvoornemens waren en wordt hierover in de gele tekstvakken verantwoording door het dagelijks bestuur afgelegd. Daarnaast zijn in het Jaarverslag een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de risicoparagraaf en de paragraaf over het weerstandsvermogen.
2. In de Jaarrekening zijn de balans, de toelichting op de balans, de exploitatierekening en de toelichting daarop opgenomen. Tenslotte is een aantal bijlagen voorgeschreven. De accountantsverklaring heeft betrekking op dit onderdeel. De accountant toetst (marginaal) of het Jaarverslag niet strijdig is met de Jaarrekening. In de balans komt tot uitdrukking hoe onze vermogenspositie is. Dit betreft een momentopname per ultimo 2010.

De opzet en indeling van de Jaarrapportage heeft ten opzichte van vorig jaar geen wijzigingen ondergaan en volgt de bestuurlijke wens om op een meer beleidsmatig niveau verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de gestelde doelen zoals beschreven in het Jaarplan 2010 is onlosmakelijk verbonden met de wijze waarop het waterschap zijn taak wil oppakken en uitvoeren.

Bij het opstellen van deze Jaarrapportage 2010 is onder meer gebruik gemaakt van de informatie uit de Voorjaarsnota 2010 en de Najaarsrapportage 2010. Via deze rapportages is tussentijds verantwoording afgelegd aan het algemeen bestuur.

De Voorjaarsrapportage 2010 beperkt zich tot de hoofdlijnen van het uitgevoerde beheer over de eerste vier maanden van het jaar en er wordt gerapporteerd over de belangrijkste ontwikkelingen in relatie tot het vastgestelde Jaarplan 2010. Mede omdat het budgetrecht primair bij het algemeen bestuur ligt wordt tevens melding gedaan van eventuele (substantiële) onder- dan wel overschrijdingen.

De Najaarsrapportage 2010 wordt opgesteld aan de hand van de gegevens over de periode januari t/m augustus en had ten opzichte van de Voorjaarsnota een meer cijfermatig karakter.

Samenvatting

Het jaar 2010 was waterhuishoudkundig gezien een normaal jaar. Het was wel een koud jaar met vooral in de maanden januari en februari sneeuw. De zon scheen meer dan normaal en de hoeveelheid neerslag in 2010 lag voor ons gebied met zo'n 800 mm op een normaal niveau. Wel hebben we geconstateerd dat ook in 2010 de neerslagintensiteit van buien in de zomermaanden groot is. Dit heeft echter in ons gebied niet geleid tot grote problemen zoals dat bijvoorbeeld wel het geval was in het oosten van het land. In 2010 zijn wij ten gevolge van een waarschuwing voor hoog water op zee, één keer als calamiteitenorganisatie in actie gekomen.

In 2010 zijn de werkzaamheden rond de toetsing van de zeedijk afgerond. Uit deze toetsing bleek dat aan ongeveer 1/3 deel van onze zeedijk de komende jaren werkzaamheden verricht dienen te worden, om aan de recentste (klimatologische) eisen te kunnen voldoen. Vanaf 2011 wordt nader bekeken welke werkzaamheden benodigd zullen zijn. De aanpassing c.q. versterking van de steenbekleding van een fors dijkdeel ter hoogte van Spijk is in 2010 afgerond.

De realisatie van de waterberging Peize is in 2010 zo ver gevorderd, dat deze bij het optreden van extreem hoog water op de boezem ingezet kan worden. De verwachting is dat de resterende afrondende werkzaamheden tot in het jaar 2012 doorlopen.

Ook zijn in 2010 werkzaamheden verricht en gestart die voortvloeien uit de Europese Kaderrichtlijn Water. Zo zijn onder andere natuurvriendelijke oevers aangelegd langs het Pieterbuurstermaar, zijn maatregelen getroffen aan de noordoever van het Leekstermeer om de verdroging te bestrijden en is een start gemaakt met de voorbereiding van de realisatie van vispassages bij onze zeegemalen.

Het baggeren van onze kanalen is voortvarend verlopen. In de herfst van 2010 zijn vervroegd enkele baggerprojecten opgepakt, waaronder het Hoendiep. Deze projecten zullen in 2011 worden afgerond.

In 2010 is gestart met de aanvullende maatregelen en met het maken van een ontwerp en bestek voor de uitbreiding van de rwzi Garmerwolde. De uitvoering van dit project is echter vertraagd, vanwege een onacceptabele hoge raming van de kosten. Bij de rwzi Garmerwolde is vanaf het najaar 2010 wel de nieuwe warmtekrachtkoppelinginstallatie operationeel. Deze duurzame energieopwekking draagt zorg voor een energieneutrale rwzi Garmerwolde.

In 2010 is in RIO-Noord verband samengewerkt met het waterschap Hunze en Aa's, het waterleidingbedrijf Groningen en gemeenten om een optimalisatie- en efficiencyslag te maken in de waterketen. Het onder andere onderhouden van 1.200 IBA's door Rio-Noord is hiervan een voorbeeld.

Voor wat betreft de bedrijfsvoering was 2010 het jaar van de reorganisatie. Vanaf juni is de organisatie zo ingericht dat gestuurd wordt op de inhoudelijke processen en de bestuurlijke programma's. De medewerkers worden in hun groei en ontwikkeling door een unitmanager aangestuurd. In de tweede helft van 2010 is gestart met de procesoptimalisatie (o.a. door leanmanagement).

De ARBO-wet vereist een grondige risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E). Op basis van een risico-inventarisatie en evaluatie zijn vanaf 2010 de acute risico's vastgesteld en aangepakt. In 2011 wordt hier een vervolg aan gegeven.

Het resultaat over 2010 is positief en bedraagt € 3,2 miljoen. Het Jaarplan 2010 gaf een saldo € 0 aan, terwijl bij de Najaarsrapportage 2010 een positief resultaat ad € 2,1 miljoen werd geprognosticeerd. Dit voordelig resultaat werd als volgt verklaard:

• meer belastingopbrengsten	v € 1,9 miljoen
• nadeel op goederen en diensten	n € 0,8 miljoen
• voordeel kapitaallasten	v € 0,7 miljoen
• incidentele baten	<u>v € 0,3 miljoen</u>
Totaal resultaat Najaarsrapportage versus Jaarplan	v € 2,1 miljoen

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de Najaarsrapportage 2010 (per saldo voordelig € 1,1 miljoen) betreffen:

• voordeel op personeelskosten	v € 0,4 miljoen
• voordeel op energiekosten	v € 0,5 miljoen
• lagere kosten baggeren door vroegtijdige vorstperiode	v € 0,6 miljoen
• meer bijdragen derden en baten voorgaande jaren	v € 1,1 miljoen
• nadeel kapitaallasten; m.n. door afwikkeling Waterlandstichting	n € 1,0 miljoen
• afwaardering deelneming	n € 0,1 miljoen
• minder belastinginkomsten (doorwerking teruggave 2006-2009)	<u>n € 0,4 miljoen</u>
Totaal resultaat Jaarrapportage versus Najaarsrapportage	v € 1,1 miljoen

Ten tijde van het uitbrengen van de Najaarsrapportage waren de uitkomsten van het onderzoek naar teveel geïnde belastinginkomsten nog niet geanalyseerd. De belastinginkomsten vallen uiteindelijk € 1,5 miljoen hoger uit dan in het Jaarplan 2010. Het verschil ten opzichte van de Najaarsrapportage ad € 0,4 miljoen wordt met name verklaard door het niet langer opleggen van ingezetenenheffing en verontreinigingsheffing voor objecten die niet voldoen aan de titel "zelfstandige woonruimte", alsmede een vermindering van het aantal vervuilingseenheden bij bedrijven.

Bestemming van het resultaat

Bij de behandeling van het Jaarplan 2011 is aangegeven dat de dekking van de taak muskusrattenbestrijding structureel zal worden gevonden in de begrotingen vanaf 2012 en dat de kosten over het jaar 2011 mogelijksterwijs kunnen worden gedekt uit het verwachte positieve resultaat over het verslagjaar 2010.

In het Jaarplan 2011 zijn deze kosten derhalve niet in de begroting opgenomen. Voorgesteld wordt thans om van het voordelig resultaat ad € 3,2 miljoen een bedrag ad € 1,0 miljoen voor deze kosten te oormerken via het vormen van een bestemmingsreserve.

Daarnaast wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen voor de kosten van de teruggave van de teveel geïnde belastingopbrengsten over de periode 2006-2009 ad € 1,0 miljoen.

Het restant ad € 1,2 miljoen zal worden toegevoegd aan de algemene reserves (van de taken Watersysteembeheer en Zuiveringsbeheer). Deze algemene reserves vormen het weerstandsvermogen van ons waterschap.

Het totale weerstandsvermogen is op basis van de jaarlijkse risico-inventarisatie bepaald op € 6,5 miljoen terwijl de aanwezige reserves per ultimo 2010 € 6,3 miljoen bedragen.

In totaliteit is het weerstandsvermogen nu per saldo nagenoeg op orde, waarbij opgemerkt wordt dat het tekort voor de taak Watersysteembeheer € 0,6 miljoen bedraagt, terwijl de taak Zuiveringsbeheer een overschot heeft van € 0,4 miljoen.

Het Jaarverslag 2010

1.1.1 Programmaverantwoording

De programma's van het waterschap zijn:

Waterveiligheid en rampenbestrijding
 Voldoende en gezond water
 Gezuiverd water
 Water en maatschappij
 Bedrijfsvoering

De programmaverantwoording omvat het totaal van baten en lasten van het waterschap.

In onderstaande tabel wordt het totaal van de baten en lasten afgezet tegen de begroting 2010 na wijziging.

Programma	Totaal							
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voorzien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2010	25.355	17.145	37.663	626	0	80.789	83.991	-3.202
Jaarplan 2010 na wijz.	14.393	18.025	37.104	2.255	50	71.826	73.962	-2.136
Jaarrapp 2009	11.972	16.390	36.591	3.778	0	68.731	71.314	-2.583
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2010	24.802	2.224	6.005	16.574				
Jaarplan 2010	35.072	7.393	0	27.679				
Jaarrapp 2009	17.851	7.537	348	9.966				

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt per programma inzicht gegeven in:

- de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd;
- de wijze waarop getracht is de beoogde effecten te bereiken;
- de gerealiseerde netto-kosten in relatie tot de bedragen opgenomen in de begroting;
- de belangrijkste afwijkingen tussen realisatie en jaarplan 2010 inclusief analyse.

1 Programma Waterveiligheid en rampenbestrijding

In dit programma heeft "waterveiligheid" betrekking op de aanleg en het onderhoud en beheer van de primaire zeekering (Ommelanderzeedijk) en de boezemkaden (regionale waterkeringen). Daaronder worden alle werkzaamheden begrepen die te maken hebben met de veiligheidsketen, inclusief het toezicht op de dijken en kaden en de calamiteitenbestrijding.

In dit programma zit ook de beleidsontwikkeling van de relatie tussen het oppervlaktewaterbeheer en de veiligheid voor de burgers (voorkomen van overstromingen). Door sterke dijken en waterkeringen wordt voldaan aan de 'eerste laag' van het veiligheidsbeleid. Alle werkzaamheden ten aanzien van calamiteitenbestrijding vallen onder dit programma. Dit betekent dus niet enkel calamiteiten ten aanzien van hoog water, maar ook die van watertekorten en calamiteiten ten aanzien van de waterkwaliteit en het vaarwegbeheer. Tevens is in dit programma de bestrijding van muskusratten en beverratten opgenomen.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2010 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de voorgenomen investeringen en de personeelskosten.

Programma 1 Waterveiligheid & Rampenbestrijding								
in € 1.000	LASTEN					Totaal Lasten	BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien		Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2010	202	1.329	1.380	0	0	2.911	227	2.684
Jaarplan 2010 na wijz.	190	1.269	1.279	0	0	2.738	171	2.568
Jaarrapp 2009	182	1.346	1.092	0	0	2.620	529	2.090
in € 1.000	INVESTERINGEN				Netto			
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res					
Jaarrapp 2010	909	821	0	88				
Jaarplan 2010	1.491	600	0	891				
Jaarrapp 2009	3.663	2.692	0	971				

Financiële Rapportage 2010 op hoofdlijnen

De saldo kosten van het programma Waterveiligheid en Rampenbestrijding zijn ruim € 100.000 meer dan bij de najaarsrapportage is aangegeven. De belangrijkste reden van deze toename ligt in een hogere bijdrage in de kosten voor de muskusrattenbestrijding zoals deze in 2010 nog uitgevoerd werd door de Provincie Groningen.

Het bruto investeringenniveau was in het jaarplan 2010 begroot op € 1,5 miljoen. Hiervan is aan het eind van 2010 circa 60% daadwerkelijk besteed. De oorzaken hiervan zijn voor een deel reeds bij de najaarsrapportage aangegeven:

- De kosten voor de afronding van de werkzaamheden aan de steenbekleding van een deel van de Eemsdijk zijn door een aanbestedingsvoordeel circa € 250.000 lager uitgevallen;
- De toetsingsronde voor de Regionale Waterkeringen vindt in overleg met de Provincie Groningen in de jaren 2011 t/m 2013 plaats. Het voor 2011 geraamde bedrag voor deze toetsing (€ 100.000) is derhalve niet aangesproken.
- De uitvoering van het aanpassen van de kaden van het Reitdiepdal vindt voor een groot deel plaats in 2011 (€ 250.000). Deze vertraging heeft echter geen consequenties voor de veiligheid van deze kade.

Er is voor de uitvoering van de projecten in 2010 meer subsidie ontvangen. Naast de geraamde subsidie die wij ontvingen voor de aanpassing van de steenbekleding van de primaire waterkering zijn subsidies ontvangen voor de projecten Doorontwikkeling Bos Hoogwater en Reconstructie kaden.

Doelen

De doelen van het programma Waterveiligheid en Rampenbestrijding zijn:

- a. Het waterschap is in 2015 een actieve speler in de veiligheidsketen. De eigen rol en houding in de stappen van de veiligheidsketen zijn duidelijk.
- b. Het waterschap draagt zorg voor de waterkeringen zodanig dat deze voldoen aan de vigerende normen. De primaire waterkering (zeedijk) is bestand tegen waterstanden met een overschrijdingskans van 1:4000 jaar en de regionale waterkeringen bieden veiligheid tegen overstromingen met een kans van 1:100 jaar.
- c. Het waterschap heeft innovatieve kennis en inzichten op het gebied van waterveiligheid en rampenbestrijding opgedaan en past deze toe.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2010 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Calamiteitenbestrijding

- Rol en houding bepalen in stappen veiligheidsketen;
- Op het gebied van calamiteitenbestrijding worden periodiek gedurende het hele jaar, zowel mono- als multidisciplinaire oefeningen gehouden voor teams en afzonderlijke medewerkers;
- De crisissruimtes op het hoofdkantoor en mogelijk de waterschapsnis aan de Sontweg, crisismanagement, worden (verder) ingericht;
- Nieuw beleid rond veiligheidsregio's wordt geïmplementeerd;
- Doorontwikkelen van instructiekaarten voor sleutelfunctionarissen in de calamiteitenorganisatie;
- Beheren en doorontwikkelen Beslissing Ondersteunend Systeem Hoogwater (BOS Hoogwater).

Rapportage 2010

- De bepaling van de stappen in de veiligheidsketen voor de rol en houding is in 2010 volgens planning verlopen.
- De jaarlijkse oefeningen op het gebied van calamiteitenbestrijding zijn volgens planning verlopen. Een groot aantal oefeningen is gehouden, waarbij in november nog een zestal oefeningen heeft plaats gevonden.
- De calamiteitenorganisatie is in 2010 zes keer in actie gekomen. Het betrof hierbij drie keer een geval van een lekke persleiding, vissterfte in de warme zomermaanden en twee keer een waarschuwing van hoog water, waarvan één keer een waarschuwing van hoogwater op de boezem en één keer een waarschuwing van hoogwater op zee.
- In de crisissruimte van Het Waterschapshuis is een multifunctioneel smartboard geplaatst. De communicatiemogelijkheden met onder andere Crisismanagement Groningen zijn hierdoor verbeterd.
- Het implementeren van het beleid rond veiligheidsregio's en het doorontwikkelen van instructiekaarten voor sleutelfunctionarissen is een continu proces dat in 2010 goed is verlopen.
- De geplande werkzaamheden in 2010 betreffende de ICT aspecten van het project 'doorontwikkelen BOS Hoogwater' zijn voltooid.

Primaire waterkering

- Het reguliere onderhoud van de primaire zeekering wordt aan de hand van een onderhoudsbeheerssysteem uitgevoerd.
- De legger van de primaire waterkering wordt in 2010 vastgesteld. Hierin is onder andere de reserveringszone voor de primaire waterkering opgenomen. In overleg met gemeenten wordt bekeken op welke wijze deze reserveringszone in de gemeentelijke bestemmingsplannen wordt vastgelegd.
- De toetsing van de primaire waterkering wordt in 2010 afgerond. Indien nodig worden de eerste voorbereidingen voor versterkingswerken opgepakt.
- Toetsingsresultaten worden bestuurlijk vastgesteld en ter goedkeuring aangeboden aan GS van de provincie Groningen.
- Invoeren van een schouwmethode keringen conform de STOWA systematiek.
- In samenspraak met de provincie Groningen en waterschap Hunze en Aa's onderzoekt Noorderzijvest nut en noodzaak van eventuele compartimentering.
- Het op orde brengen van de legger en het beheerregister van alle waterkeringen in beheer bij het waterschap. Dit is een wettelijk vereiste en een belangrijk instrument bij vergunningverlening, handhaving en veiligheidstoetsing van de waterkeringen.
- Als initiatiefnemer is het waterschap betrokken bij het project LiveDijk Eemshaven. In 2010 zal het monitoringsysteem verder worden uitgewerkt in samenspraak met de samenwerkingspartners. Het stimuleren en proactief meewerken aan innovatieve ontwikkelingen (o.a. Dutch Dikesystems).

- Effect: het waterschap neemt deel aan (inter)nationale innovatieve ontwikkelingen om kennis te vergaren en te brengen en ter ondersteuning van de ontwikkeling van het waterschap tot waterautoriteit. Het niet deelnemen aan dit project belemmert de organisatie deze stappen te maken. Daarmee wordt vooral de mogelijkheid gemist om een inhoudelijke slag te combineren met de organisatorische slag die is ingezet en nodig is om waterautoriteit te worden.
- Binnen het Hoogwaterbeschermingsplan Nederland wordt het project herstel steenbekleding dijkvak Nieuwstad afgerond door het realiseren van een zogenaamde slijtlaag.

Rapportage 2010

- Het reguliere onderhoud van de primaire zeekering wordt in de loop van 2011 aan de hand van een onderhoudsbeheerssysteem geïmplementeerd.
- Het opstellen van de legger van de primaire waterkeringen is in 2010 conform planning verlopen.
- De toetsing van de primaire waterkering is gereed. De resultaten van deze toetsing zijn aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.
- Binnen het landelijke project 'Verbetering Inspecties Waterkeringen' is overleg gevoerd met onder meer de STOWA, de Provincie Groningen en onze buurwaterschappen. Vanuit het project is, mede op aandringen van de provincies, een start gemaakt met het opstellen van een inspectieplan voor de waterkeringen waarin ons inspectieproces van zowel de primaire- als regionale waterkeringen wordt beschreven. Bij het inspecteren zal ook aandacht zijn voor het gebruik van moderne hulpmiddelen. Het Inspectieplan is eind 2010 aangeleverd aan de Provincie.
- Het onderzoek compartimentering en de daarbij behorende investeringen is verschoven naar 2012. Dit in verband met een mogelijke samenwerking met en subsidie van het Rijk en Provincie.
- De werkzaamheden ten behoeve van het beheerregister van alle waterkeringen is in de zomer van 2010 gestart. De planning is dat de legger en beheerregister van alle waterkeringen in 2013 gereed is.
- Het project LiveDijk Eemshaven is in 2010 volgens planning verlopen.
- De Dutch Dikesystems heeft een andere naam gekregen, namelijk LiveDijk. LiveDijk en het project IJkdijk vallen onder de innovatieve ontwikkelingen. Deze projecten lopen volgens planning door naar de jaren 2011 en 2012.
- De werkzaamheden voor het aanpassen van de steenbekleding dijkdeel Eems zijn afgerond. In verband met de garantiebepaling (ten behoeve van het asfalt) zal het project in 2011 worden afgesloten.

Regionale waterkering

- In het kader van het beleidsplan Reconstructie kaden wordt gestart met de reconstructie van 2,8 km kade langs het Reitdiep.
- Bepalen huidige en benodigde boezemkadeconstructuur: de analyse van het stelsel van niet-primaire waterkeringen wordt afgerond. In overleg met de provincie wordt het stelsel van aangewezen regionale waterkeringen herzien. De legger van de regionale waterkeringen is in voorbereiding en het toetsproces van de regionale waterkeringen wordt opgestart.
- In 2010 wordt een begin gemaakt met de tweede toetsing van de regionale Waterkeringen (boezemkades). In overleg met de provincies zal hiervoor de waterstand worden bepaald met een overschrijdingskans van 1/100 per jaar. De nieuwste gegevens over neerslagpatronen en effecten van de waterberging zullen hierin meegenomen worden. Vervolgens zal worden getoetst in hoeverre de kades bestand zijn tegen deze waterstand. De resultaten van deze toets komen naar verwachting in 2013.
- Jaarlijks worden de Regionale Waterkeringen (boezemkades) onderworpen aan een inspectieronde. Met name de actuele hoogte en de staat van onderhoud wordt daarbij beoordeeld. De resultaten van de inspectie worden aan het bestuur aangeboden.
- Waterschap Noorderzijvest participeert in de werkgroep van de Unie van Waterschappen die de mogelijke consequenties van de overdracht van de muskusrattenbestrijding van de provincies naar de waterschappen in beeld brengt.
- Het eigendom, beheer en onderhoud van de noordelijke Eemskanaalkade zal in 2010 door de provincie Groningen aan het waterschap worden overgedragen. In dat jaar worden hiervoor de laatste noodzakelijke verbeteringswerken door de provincie uitgevoerd. Voorafgaand aan de overdracht zal er nog een toetsing plaatsvinden of met alle getroffen maatregelen het vereiste veiligheidsniveau is bereikt.

Rapportage 2010

- De voorbereiding van de reconstructie van een deel van de kade langs het Reitdiepdal is nagenoeg afgerond. De uitvoering is medio november 2010 gestart en wordt in het voorjaar van 2011 afgerond. Het onderzoek naar de staat van de kade langs de Zuidwending is afgerond en de uitvoering van de hieruit voortvloeiende relatief kleine verbeteracties zijn in 2010 uitgevoerd.
- De voorbereiding van de legger van de regionale waterkeringen en het toetsproces van de regionale waterkeringen zijn conform planning verlopen.
De randvoorwaarden voor de toetsingsronde voor de regionale waterkeringen moeten nog worden opgesteld door de Provincie Groningen, evenals de toetsingsvoorschriften en de wijze van toetsing. Toetsing vindt evenwel voortdurend plaats, echter niet op basis van de nieuwe nog vast te stellen uniforme systematiek, maar op basis van de huidige normering.
- Eind 2009 is de inspectie van de regionale waterkeringen uitgevoerd. De resultaten zijn in april 2010 gepresenteerd. Tekortkomingen uit de inspectie worden binnenkort verbeterd. De volgende inspectie van het seizoen 2010-2011 zal conform planning in maart 2011 plaatsvinden.
- Veelvuldig overleg is gepleegd met het waterschap Hunze en Aa's en de Provincie Groningen over de overdracht van de muskusrattenbestrijding aan de waterschappen. De overdracht vindt naar verwachting in de tweede helft van 2011 plaats.
- Het beheer en onderhoud van de noordelijke Eemskanaalkade wordt naar verwachting niet eerder aan Noorderzijlvest overgedragen dan in 2011. De herstelwerkzaamheden die voor de overdracht door de provincie moeten worden uitgevoerd lopen vertraging op. Voor de overdracht wordt thans een onderzoek naar de huidige staat van de Eemskanaalkade uitgevoerd.

2 Programma Voldoende en gezond water

Onder voldoende en gezond water wordt begrepen de inrichting, het onderhoud en het beheer van het oppervlaktewater, inclusief het toezicht hierop vanuit de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) en het beheer van ondiep (freatisch) grondwater. Maatregelen voor het voorkomen van wateroverlast zoals het inrichten van waterbergingsgebieden en het realiseren van een bemaling bij Lauwersoog vallen onder dit programma.

Een belangrijk deel van de maatregelen voortvloeiend uit de Kader Richtlijn Water (KRW) en de aanpak van verdroogde gebieden is in dit programma opgenomen. Dit geldt ook voor de maatregelen voortvloeiend uit de peilbesluiten. Indien nodig wordt het beheer met andere belanghebbenden vastgelegd in waterakkoorden.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2010 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de voorgenomen investeringen en de personeelskosten.

Programma 2 Voldoende en gezond water								
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2010	4.912	5.770	11.335	339	0	22.358	6.602	15.756
Jaarplan 2010 na wijz.	4.774	5.748	11.197	348	0	22.068	5.625	16.443
Jaarrapp 2009	4.202	5.567	9.992	1.134	0	20.896	4.326	16.570
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2010	14.859	1.164	5.831	7.864				
Jaarplan 2010	17.117	5.555	0	11.562				
Jaarrapp 2009	6.986	2.188	348	4.450				

Financiële Rapportage 2010 op hoofdlijnen

De saldo kosten van het programma Voldoende en Gezond Water is circa € 700.000 minder dan bij de najaarsrapportage is aangegeven. De belangrijkste verschillen aan de kostenkant zijn: een extra afschrijving op het Zoetwaterplan, een overgenomen project van de Waterlandstichting (€ 78.000); meer kosten voor onderhoud voor baggerwerk m.n. voor het Boterdiep/Winsummerdiep (€ 400.000); minder energiekosten (€ 164.000); minder storkosten en kosten leges (€ 100.000). De toename op de baten is het gevolg van een hogere opbrengst derden voor uitgevoerd werk (€ 150.000); meer bijdragen van derden (€ 100.000); een hogere onttrekking uit reserves (€ 950.000) en een negatieve opbrengst (-€ 200.000) op geactiveerde lasten.

Bij de najaarsrapportage is aangegeven dat een aantal baggerprojecten vervroegd uitgevoerd zal worden. Het betreft met name de projecten Hoendiep, Lopster Wijmers, Niekerkerdiep en Godlinzermaar.

Het investeringenniveau was in het jaarplan 2010 begroot op bruto € 17,1 miljoen. Hiervan is uiteindelijk circa € 14,9 miljoen besteed. In het project waterberging Peize is fors meer besteed in 2010 dan in het jaarplan 2010 is aangegeven. De totale projectkosten zijn echter niet hoger geworden. De bestedingsramingen voor de jaren 2011 en 2012 zijn hierdoor naar beneden bijgesteld. De subsidie op dit project is in 2010 nog niet ontvangen.

De bijdrage uit de reserves heeft betrekking op de uitgevoerde baggerwerken.

Verder wordt opgemerkt dat er bij een aantal projecten vertraging in de uitvoering is ontstaan, o.a. bij:

- optimaliseren en renoveren van gemalen
- renovatie contragewichten Cleveringasluizen
- realisatie bodemdalingsgemaal Usquert
- waterhuishoudkundige werkzaamheden in het kader van de herinrichting Roden-Norg.

Doelen

De doelen van het programma zijn:

Voor Voldoende water:

- a. De robuustheid en de veerkracht van watersystemen zijn behouden en versterkt. De watersystemen zijn daarmee op orde en voldoen aan de werknormen voor wateroverlast van het Nationaal Bestuursakkoord Water.
- b. De watersystemen worden goed beheerd.
- c. Er is een beter begrip van de effecten van klimaatverandering.
- d. Voor Schoon en gezond water:
Het algemene doel voor de planperiode is dat in alle wateren de goede dan wel de maximaal haalbare ecologische toestand en de daarbij behorende waterkwaliteit is bereikt, conform de doelstelling uit de Beslisnota KRW van Rijn-Noord en Nedereems. Dit doel vertaalt het waterschap in drie concrete doelstellingen:
 - Schoon en onbelast water.
 - Robuuste ecosystemen met zo weinig mogelijk barrières.
 - Praktisch toepasbare ecosysteemkennis.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2010 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Beheer watersysteem

- De watersystemen worden beheerd door peilbeheerders, peilregelaars, onderhoudsmedewerkers op de gemalen en watergangen.
- Vergunningverleners beoordelen wensen van gebruikers en ingelanden.
- Er is zorgvuldig toezicht door de handhavers.
- De waterkwaliteit en ecologie worden gemonitord.
- Uitvoeren van maatregelen voortvloeiend uit monitoringsplan waterkwantiteit.
- Het op orde brengen van de legger en het beheerregister van alle waterlopen en kunstwerken in beheer bij het waterschap. Dit is een wettelijk vereiste en een belangrijk instrument bij het peilbeheer, vergunningverlening en handhaving.

Rapportage 2010

- Het beheren van de watersystemen en het beoordelen van wensen van gebruikers en ingelanden door vergunningverleners is volgens planning verlopen. Ook het merendeel van de toezichtactiviteiten zijn uitgevoerd. De eerder gerapporteerde lichte achterstand ten aanzien van bedrijfscontroles is ingelopen.
- De chemische en ecologische monitoring loopt conform het in 2005 opgezette monitoringssysteem van Noorderzijlvest. De waterkwaliteit - (fysisch-)chemische en ecologische parameters - zijn gemonitord ten behoeve van watersystemen (o.a. eisen vanuit de KRW) en de zwemwaterkwaliteit.
- Er is in 2010 een begin gemaakt met het optimaliseren en vernieuwen van de bestaande waterkwantiteitsmeetpunten. Deze inspanning loopt door in 2011.
- Het op orde brengen van de legger en het beheerregister van alle waterlopen en kunstwerken heeft enige vertraging opgelopen als gevolg van de winterse omstandigheden aan het begin van 2010. Het project heeft hierdoor geen vertraging opgelopen en zal conform planning doorlopen tot uiterlijk 2012.

Baggeren

- Vanuit het baggerbeleidsplan is voor het jaar 2010 voor bijna € 1,5 miljoen in de goederen en diensten opgenomen voor het baggeren c.a. van kanalen en vijvers. In 2010 worden hiervoor delen van het Damsterdiep gebaggerd. Daarnaast worden werkzaamheden uitgevoerd die te maken hebben met de ontmanteling in latere jaren van de baggerdepots Krassum en Valcum.
- Sanering van de waterbodem Grote Heek ter hoogte van stortplaats Langerijp. Het project lift mee op saneringswerkzaamheden van de gemeente Appingedam.
- Baggeren en opschonen van de Pierswijk.

Rapportage 2010

- Het ontmantelen van de baggerdepots Krassum en Valcum is volgens planning verlopen. In de jaren 2011 en 2012 vindt afronding plaats.
- De geplande en de bij de najaarsrapportage aangegeven extra baggerprojecten zijn in 2010 zijn voortvarend opgepakt en voor een groot deel uitgevoerd. De werkzaamheden van een aantal baggerprojecten lopen door in 2011. De oorzaak hiervan was de vroege vorstperiode vanaf eind november.
- Het baggeren van het Damsterdiep is als onderdeel van het integrale project Dijkpark Garmerwolde opgenomen. Hierover zijn in 2010 met verschillende overheidspartners en belangengroepen gesprekken gevoerd. Hierdoor heeft de start van dit project enige vertraging opgelopen. De start is nu voorzien in 2011 met een doorlooptijd tot en met 2013. Deze vertraging heeft in 2010 geen noemenswaardige consequenties voor de waterhuishouding gehad.
- De watergangen Jonkersvaart, Usquerdermaar en het Mensingerloopsterdiep zijn dit jaar gebaggerd. Tevens is in het najaar een start gemaakt met het baggeren van het Hoendiep, Lopster Wijmers, Niekerkerdiep en Godlinzermaar. Deze projecten worden vervroegd uitgevoerd om zo ruimte in de begroting te creëren in de jaarschijven 2013 en 2014.
- In 2010 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van de sanering waterbodem Grote Heek. Het project lift mee op saneringswerkzaamheden van de gemeente Appingedam. De uitvoering zal plaatsvinden in de jaren 2012 en 2013.
- Na overleg en afstemming met de gemeente Marum is besloten de baggerwerkzaamheden van de Pierswijk ter hand te nemen. Afronding van de werkzaamheden is voorzien in 2011.
- Het saneren van een verontreinigde waterbodem in de Molensloot nabij Woltersum is in een saneringsproject van de Provincie Groningen uitgevoerd.
- In de vergadering van het algemeen bestuur van november 2009 is besloten om voor de financiële afwikkeling van het baggeren van de haven en vaargeul Noordpolderzijl een overschrijding toe te staan van circa € 150.000. Op basis van een nieuwe opgestelde uitvoeringsovereenkomst (voor 3 jaar) is ruimte gecreëerd om tot definitieve taakverdeling te komen met betrokken overheden.

Sluizen en gemaal Lauwersoog

- De Watervisie Lauwersmeer wordt in 2010 afgerond. De hoofdcoers is een zoet Lauwersmeer met een gemaal. De nadere detaillering over het gewenste peilbeheer ontbreekt op dit moment. Dit kan ertoe leiden dat ontwerpen in een later stadium moeten worden aangepast.
- In 2010 wordt gestart met de voorbereiding van plannen met betrekking tot een gemaal bij Lauwersoog.
- Nu al is duidelijk dat een gemaal een investering van meer dan 100 miljoen vergt. De kosten van de exploitatie, het beheer en het onderhoud zijn vooralsnog niet in beeld. De verdeling van de kosten van de investering over de partijen is nog onderwerp van discussie. In het jaarplan 2010 zijn voorbereidingskosten opgenomen.
- Vervangen van de contragewichten van de sluis Lauwersoog en de renovatie van de stroomkokers.
- Start met de voorbereidende werkzaamheden onderhoud spuicomplex Lauwersoog op basis van het onderzoeksrapport van Tauw.
- In 2010 vinden er capaciteit- / debietmetingen plaats bij de spuisluizen Lauwersoog ten behoeve van een optimaal waterbeheer en peilbeheer op het Lauwersmeer en de bovenstroomse gebieden die op het meer afwateren (Noorderzijlvest en Fryslân). Metingen zijn nodig om de modellen van onze boezem en het gezamenlijke model van Friesland en Groningen beter te kunnen ijken.

Rapportage 2010

- De voorbereidingen voor het gemaal Lauwersoog zijn uitgevoerd in nauwe samenwerking met wetterskip Fryslân. In een verkenningsstudie blijkt het belang van de handhaving van de spuicapaciteit naast de te realiseren pompcapaciteit. De aanbesteding van de businesscase is uitgevoerd. In de intentieverklaring tussen de partners is een inspanningsverplichting aangegaan. De uitwerking in de businesscase zullen de gesprekken over de verdeling van de investeringskosten van een nieuwe impuls voorzien. Nader onderzoek over het toekomstig gewenste peilbeheer in het Lauwersmeer vindt plaats.
- Het maken van het bestek betreffende de vervanging van de contragewichten van de sluis te Lauwersoog is in 2010 uitgevoerd. In 2011 wordt gestart wordt met het stralen en conserveren van deze contragewichten. In de zomer van 2010 zijn de stroomkokers geïnspecteerd. Op basis hiervan wordt een passend onderhouds- c.q. reparatieplan gemaakt.
- Het onderhoudsschema uit het onderzoeksrapport van Tauw is een onderhoudsboek voor de komende 30 jaar. Prioritering hierin vindt plaats om verdere achteruitgang van het complex te voorkomen. Er is gestart met het opstellen van een onderhoudsprogramma. Bestek en aanbesteding zijn voorzien in 2011, uitvoering in 2012.
- Afronding van de uitvoering van nieuwe afvoerberekeningen van de Friese- en de Electraboezem vindt begin 2011 plaats. Hierin zijn de wijzigingen die de afgelopen tien jaren in het watersysteem zijn doorgevoerd verwerkt. Een en ander is input voor onder andere het HOWA-3 onderzoek.

Vervanging waterhuishoudkundige werken

- In 2010 wordt gestart met de renovatie en optimalisatie van de kwantiteitsgemalen.
- Het vervangen van telemetrie van kwantiteitsgemalen.
- Het vervangen van stuwen en inlaten en het veiligheidstechnisch aanpassen daarvan.
- Voorbereidende werkzaamheden voor de aanpassing van de bodemdalinggemalen Selwerd en Usquert.
- Voorbereidende werkzaamheden aanpassing sluizen H.D. Louwes (inclusief vispassage). Hierbij is inbegrepen het onderzoeken van de kosten en subsidiemogelijkheden voor de realisatie van H.D. Louwes.

Rapportage 2010

- Het vervangen van de telemetrie van kwantiteitsgemalen heeft enige vertraging opgelopen. De uitvoering van de eerste fase is voorzien in 2011.
- In 2010 zijn de projecten voor het vervangen van stuwen en inlaten en het veiligheidstechnisch aanpassen daarvan afgerond.
- De planvoorbereidende werkzaamheden voor Selwerd en Usquert lopen door tot in 2011.
- Wat betreft de keersluis van H.D. Louwes is een noodreparatie uitgevoerd aan de elektrische installatie. Voor het overige mechanische deel vindt op dit moment een nadere inventarisatie plaats.

Herinrichting Peize en Roden-Norg

- De realisatie van de waterberging rond het Leekstermeer van de Herinrichting Peize.
- Bijdragen aan verschillende uitvoeringsprojecten binnen de herinrichting Roden/Norg. Deze herinrichting zal in 2011 financieel worden afgerond.

Rapportage 2010

- Het project Waterberging Noord Drenthe ligt op schema. De finale afronding is conform planning voorzien in 2012. In 2010 heeft het waterschap haar standpunt verwoord dat zij aan de essentiële voorwaarden van de NBW beschikking heeft voldaan en daarmee recht heeft op het volledige subsidiebedrag van ruim € 3 miljoen. Voor 1 januari 2011 is de eindrapportage door ons ingediend waarna de subsidie al dan niet volledig betaalbaar wordt gesteld. Definitieve toewijzing van deze NBW-gelden is nog niet binnen. Zie ook de risicoparagraaf in deze rapportage.
- De herinrichting van Roden-Norg zal in 2012 worden afgerond (verwachting was 2011). We zijn voor de uitvoering sterk afhankelijk van de medewerking van ingelanden. Onze financiële verplichtingen aan deze herinrichting schuiven hierdoor ook door naar latere jaren. De financiële afronding vindt plaats in 2013.

Maatregelen peilbesluiten en ruilverkavelingen

- Uitvoering van grote landinrichtingsprojecten ruilverkaveling Lutjegast-Doezum en ruilverkaveling (RAK) Appingedam – Delfzijl en het restbestek Sauwerd.
- Maatregelen voortvloeiend uit de peilbesluiten Selwerderdiepje en Terborgh.
- Voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van maatregelen voortvloeiend uit de peilbesluiten Smilde en Noordpolderzijl.

In deze projecten is het waterschap voor een gedeelte afhankelijk van derden waarbij de voorgenomen investeringen in de tijd vaak vertragen. Werkzaamheden worden voor een groot gedeelte door het waterschap uitgevoerd waarbij gedeeltelijk of geheel subsidie wordt verleend. Het grootste deel van de werkzaamheden van bovengenoemde ruilverkavelingen zal in 2010 worden afgerond.

Rapportage 2010

- De ruilverkaveling Lutjegast-Doezum wordt per 1 november 2010 afgesloten. In de ruilverkaveling Appingedam–Delfzijl is gestart met de planvorming voor de aanleg van 27 km natuurvriendelijke oevers. Financiële afhandeling van overbedeling binnen beide ruilverkavelingen is voorzien in 2011
- Er is in 2010 gedeeltelijk uitvoering gegeven aan het opstellen van integrale peilbesluitplannen voor o.a. de noordelijke kustpolders, Smilde en de bodemdalinggebieden (zie ook rapportage programma 4).

Waterbeheersing en structuurplannen

- Uitvoering van fase 1 van het Waterstructuurplan Noorddijk.
- Uitvoering waterbeheersingswerken Grootegastermolenpolder en Sebaldebuurstermolenpolder.

Rapportage 2010

- De uitvoering van fase 1 van het waterstructuurplan Noorddijk is in het najaar 2010 gestart. Het grootste deel van het werk wordt in 2011 uitgevoerd.
- Afronding van de waterbeheersingswerken Grootegastermolenpolder en Sebaldebuurstermolenpolder is voorzien in 2011.

Gezond en schoon water

- In 2010 wordt invulling gegeven aan de voorbereiding en realisatie van ecologische verbindingzones (o.a.) Paterswoldse Meer – Drentsche Aa), vispassages (Spijksterpompen en Noordpolderzijl) en natuurvriendelijke oevers (Aduarderdiep en Pieterbuurstermaar).
- Het opstellen van projectplannen verdrogingbestrijding natuurgebieden en het starten met de voorbereidende werkzaamheden ten aanzien van de uitvoering ervan (o.a. noordoever Leekstermeer, Reitdiepdal en Fochteloërveen).
- Het waterschap streeft naar efficiënt en effectief handhaven van een goede waterkwaliteit. De nalevingdoelstellingen voor de verschillende doelgroepen (denk daarbij bijvoorbeeld aan landbouw, glastuinbouw, bedrijven) en prioriteiten zijn daarbij de basiselementen. Binnenkomende klachten betreffende waterverontreiniging of calamiteuze lozingen worden zo voortvarend mogelijk opgepakt om mogelijke milieuschade zo veel mogelijk te beperken.
- In het kader van het project Living North Sea wordt uitvoering gegeven aan het onderzoek maatregelen vispassages en wordt in 2010 gestart met de voorbereidende werkzaamheden vispassage de Drie Delfzijlen.

Rapportage 2010

- Medio 2010 is gestart met het maken van de bestekken voor de vispassages Noordpolderzijl, De Drie Delfzijlen en Spijksterpompen. Het voornemen was te starten met de vispassage De Drie Delfzijlen in 2011. De koppeling met de Waddenfondsaanvraag heeft voor een aangepaste planning gezorgd. In 2011 vindt aanbesteding plaats waarna uitvoering is voorzien vanaf 2012.
- De aanleg van natuurvriendelijke oevers langs het Pieterbuurstermaar is in uitvoering. Afronding vindt volgens planning plaats in 2011.
- De maatregelen ten behoeve van verdrogingsbestrijding Noordoever Leekstermeer zijn uitgevoerd. De maatregelen in het Reitdiepdal zuid zijn thans in uitvoering en worden naar verwachting in 2011 afgerond. In het Reitdiepdal Noord is de voorbereiding samen met Het Groninger Landschap opgepakt. De voorbereidende werkzaamheden en planvorming rond de verdrogingbestrijding van het Fochteloërveen worden opgepakt binnen het peilbesluit Smilde.
- In 2010 is gestart met de voorbereidende planvorming betreffende de inrichting van de Eener- en Langelosche Stukken. Dit KRW-project was eerst gepland na 2015. Vanwege de "versnellingsagenda kredietcrisis" van de provincie Drenthe is dit project naar voren gehaald en zal in 2013 worden afgerond. Andere KRW-projecten gepland tot en met 2015 zijn hiervoor uitgeruild, en worden derhalve na 2015 uitgevoerd.

3 Programma Gezuiverd water

Onder het programma Gezuiverd water wordt verstaan het ontvangen, transporteren en zuiveren van het afvalwater en het verwerken en afvoeren van zuiveringsslib. Er wordt actief samenwerking gezocht met andere partijen in de waterketen (o.a. RioNoord).

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2010 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de voorgenomen investeringen en de personeelskosten.

Programma 3 Gezuiverd water								
in € 1.000	LASTEN					BATEN	SALDO KOSTEN	
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2010	17.524	3.217	15.485	0	0	36.226	19.424	16.802
Jaarplan 2010 na wijz.	6.675	3.185	15.463	1.907	0	27.230	10.720	16.510
Jaarrapp 2009	4.873	2.710	16.556	1.907	0	26.045	10.842	15.203
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2010	6.606	0	0	6.606				
Jaarplan 2010	10.679	0	0	10.679				
Jaarrapp 2009	3.756	1.971	0	1.785				

Financiële Rapportage 2010 op hoofdlijnen

De saldo kosten van het programma Gezuiverd Water zijn ca. € 300.000 hoger dan bij de najaarsrapportage is aangegeven. De belangrijkste wijziging op de onderscheiden posten is gelegen in de kapitaallasten (€ 8,6 miljoen), als gevolg van de vervroegde afschrijving van een gashouder (€ 233.000), vervroegde afschrijving op de BTW-claim Waterlandstichting (€ 442.000) en de vervroegde afschrijving op de overgenomen activa uit de Waterlandstichting (€ 8 miljoen). De toevoeging aan de voorziening heeft niet plaatsgevonden (€ 1,9 miljoen) en de batenkant laat een verschil zien van € 8,7 miljoen als gevolg van hogere bijdragen van derden (€ 500.000), een hogere opbrengst per as aangevoerd slib en afvalwater (€ 213.000) en een onttrekking aan voorzieningen (€ 8 miljoen) voor de vervroegde afschrijving op de overgenomen activa uit de Waterlandstichting.

Het bruto investeringenniveau was in het jaarplan 2010 begroot op € 10,7 miljoen. Hiervan is aan het eind van 2010 € 6,6 (ruim 60%) daadwerkelijk besteed. De oorzaken hiervan zijn voor een deel reeds bij de najaarsrapportage aangegeven:

- vertraging in de uitvoering van de geplande maatregelen rond geur en geluid Garmerwolde
- vertraging in de voortgang van de integrale verbeteringsprojecten van de RWZI Garmerwolde.

Doelen

De doelen van dit programma zijn:

- a. Het transport en zuiveren van afvalwater wordt meer doelmatig en transparant uitgevoerd, en gedreven vanuit duurzaamheid wordt gezocht naar innovaties en betrokkenheid van de burger.
- b. Door 'grenzeloos' samen te werken met onze waterketenpartners en door bedrijfsprocessen kritisch te beschouwen en te verbeteren willen wij de doelmatigheid in de gehele (water)keten vergroten.
- c. Er is nieuwe kennis ontwikkeld om goedkoper te kunnen zuiveren.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn – naast het reguliere werk – in het Jaarplan 2010 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Duurzaam transport en behandeling van afvalwater

- Eind 2009 is een energie efficiency plan opgesteld. Dit plan geeft inzicht in de mogelijke besparingen en de kosten van investeringen. De uitkomsten hiervan worden vanaf 2010 uitgewerkt in concrete plannen om zo de efficiency te behalen.
- De nieuwe Warmtekrachtkoppelinginstallatie(WKK) zal in 2010 operationeel zijn. De eigen elektriciteitsopwekking zal als gevolg van een hoger rendement en een betere inzetbaarheid toenemen.
- Op de rwzi Garmerwolde wordt gestart met de aanvullende maatregelen om zo aan de nieuwe tijdelijke vergunning te voldoen. Het behalen van de WVO-normen zal naar verwachting in 2011 geschieden, omdat dan het meeste werk bij deze zuivering gerealiseerd zal zijn. In 2010 wordt de uitbreiding van de rwzi Garmerwolde verder voorbereid, de realisatie hiervan zal in de jaren 2011 en 2012 plaats vinden.
- In 2010 wordt gestart met de renovatie van het filterpersgebouw Garmerwolde.
- Er vinden in 2010 zuiveringstechnische aanpassingen plaats op de rwzi Delfzijl.
- Er wordt gestart met de voorbereiding van de renovatie van rwzi Onderdendam en rwzi Winsum en de daaraan gerelateerde persleidingen. Eind 2010 zijn deze werken besteksgereed.
- Er wordt gestart met de vervanging van telemetrie van rioolgemaal.

Rapportage 2010

- De nieuwe warmtekrachtkoppelinginstallatie is vanaf het najaar van 2010 operationeel. Deze duurzame energieopwekking draagt zorg voor een energieneutraal Garmerwolde wat betreft het gebruik van elektriciteit en zal op termijn zorgen voor teruglevering van elektriciteit op het net.
- De voorbereiding van de RWZI Onderdendam is vertraagd en is in afwachting van het onderzoek dat plaatsvindt naar mogelijke clustering van RWZI's.
- In 2010 is gestart met de aanvullende maatregelen en met het maken van een ontwerp en bestek voor de uitbreiding van de RWZI Garmerwolde. De uitvoering van dit project is vertraagd, vanwege een onacceptabele raming van de kosten ad. € 29 miljoen. Het project is begin 2011 weer opgepakt met als taakstelling een investeringsvolume van € 22 miljoen met daarop een marge van € 2 miljoen. De realisatie van de nieuwe zuiveringsstraat zal met name in de jaren 2012 en 2013 plaatsvinden. In 2014 voldoet de zuivering Garmerwolde aan de wettelijke normen en lozingseisen.
- De aanbesteding voor de renovatie van het filterpersgebouw Garmerwolde en de aanbesteding voor de vervanging van de cassettebesturing op de RWZI Garmerwolde hebben in december 2010 plaats gevonden. Beide opdrachten zijn verstrekt begin 2011. Na oplevering in het vierde kwartaal 2011 voldoet het filterpersgebouw en de cassettebesturing weer aan alle ARBO- en veiligheidseisen.
- In 2010 is gestart met de voorbereiding van de renovatie RWZI Winsum, de sloop van RWZI Feerwerd en de bouw van de daaraan gerelateerde persleidingen. Het dagelijks bestuur heeft besloten om een hogere prioriteit te geven aan de verplaatsing van RWZI Uithuizen naar de RWZI Uithuizermeeden. De werkzaamheden betreffende de renovatie van RWZI Winsum worden vanaf het jaar 2013 weer opgepakt.
- De plaatsing van nieuwe voortstuwings op de RWZI Delfzijl is in de tweede helft van 2010 afgerond. Het aanpassen van de selector op de RWZI Delfzijl vindt in 2011 plaats.
- Het ontwerp voor de renovatie en optimalisatie van de kwaliteitseisen is afgerond in 2010. Het besteksgereed maken vindt plaats in het eerste kwartaal van 2011. De uitvoering van de eerste fase voor het vervangen van de telemetrie van de rioolgemaal is gestart in het najaar van 2010. Oplevering van deze eerste fase vindt plaats in het eerste kwartaal 2011.

Samenwerking in en optimalisatie van waterketen

- In 2015 is met alle gemeenten in ons beheergebied een afvalwaterakkoord gesloten. In 2010 wordt een plan gepresenteerd over de inhoud en een planmatige aanpak van het akkoord.
- Het uitvoeren van een Optimalisatie Afvalwatersysteemstudie (OAS) is een belangrijk instrument gebleken op basis waarvan een afvalwaterakkoord gesloten kan worden. In 2010 wordt in een samenwerking met één of meerdere gemeenten voor één zuiveringskring een OAS uitgevoerd in de vorm van een pilot.
- Om het beleid ten aanzien van afvalwaterinzameling en –transport te formaliseren wordt in 2010 een tweetal notities vastgesteld, te weten:

- Beleidsnotitie Riolering & Waterketen, waarin ons beleid ten aanzien van afvalwaterinzameling en – transport is vastgelegd.
- Beleidsnotitie Aan- en afkoppelen verhard oppervlak; waarin ons beleid ten aanzien van het verantwoord aan- en afkoppelen van verhard oppervlak is vastgelegd.
- Als waterschap zijn wij altijd opzoek naar innovaties en ondersteunen wij initiatieven hiertoe om doelmatigheid in de keten, zoals genoemd in het BWK-2007, te verhogen. In 2009 is hiervoor een eerste verkenning uitgevoerd samen met waterschap Hunze en Aa's, de waterbedrijven van Groningen en Drenthe en Waterlab Noord. In 2010 wordt een vijftal gezamenlijke onderzoeken opgestart en uitgevoerd, onder andere "Duurzaamheid in de waterketen", "Waterzuivering met natuur" en "Medicijnen uit ziekenhuisafvalwater".
- Naast de inrichting van een doelmatige waterketen, laten we als waterschap ook meer zien waar wij voor staan en wat we doen in de keten. Ook dit is een belangrijk onderdeel in het BWK-2007. In 2009 was er een landelijke publiekscampagne "Goed rioolgebruik". In 2010 willen wij deze campagne, met allen waterketenpartners, doorvertalen naar een regionale campagne.
- Sinds 2009 participeert ons waterschap in RioNoord BV. RioNoord B.V. probeert door het creëren van schaalgrootte, financiële voordelen te behalen door fysieke werkzaamheden gezamenlijk uit te voeren voor de waterketenactoren.
- In 2010 worden hiervoor de eerste contracten getekend, zodat het bedrijf operationeel kan worden. Werkzaamheden die nu nog onder verantwoordelijkheid van ons waterschap plaatsvinden, kunnen hier ook in worden ondergebracht.

Rapportage 2010

- De voorbereidingen voor een plan over de inhoud en een planmatige aanpak van het afvalwaterakkoord zijn in 2010 in gang gezet. Het proces voor intensivering van de samenwerking met gemeenten is gestart. Het uitvoeren van optimalisatiestudies (in de breedste zin van het woord) is hiervan een verdere uitwerking, evenals het sluiten van afvalwaterakkoorden.
- Voor de zuiveringskring Garmerwolde is in 2010 gestart met de studie naar de optimalisatie van het afvalwatersysteem (OAS).
- De beleidsnotitie Riolering & Waterketen is in het najaar van 2010 in concept gereed gekomen. De notitie zal in 2011 aan het bestuur worden voorgelegd en worden vastgesteld. Eind 2010 is begonnen met het opstellen van de beleidsnotitie "Aan- en afkoppelen verhard oppervlak". Afronding hiervan vindt plaats in 2011.
- Ten behoeve van een verhoging van de doelmatigheid in de waterketen, worden samen met het waterschap Hunze en Aa's, Waterbedrijf Groningen Waterleidingmaatschappij Drenthe en WLN voor een aantal projecten workshops georganiseerd. Kennisontwikkeling en kennisdeling zijn hierbij nevendoelen. Al deze projecten bevinden zich op dit moment in de afrondende fase.
- Het initiatief om ook te laten zien wat overheden – en dus ook het waterschap – doen in de waterketen ligt vooreerst bij de provincie Drenthe. Gezamenlijk wordt bekeken of en hoe er vervolg wordt gegeven aan de campagne Goed Rioolgebruik.
- De verwachting dat het eerste contract in ons beheergebied wordt ondertekend vanuit RIO-Noord, is bijgesteld tot 2011. Verder heeft RioNoord in 2010 opdracht gekregen om circa 1.200 IBA's te gaan onderhouden. Dit contract is eind 2010 met 4 jaar verlengd (2011 t/m 2014).

Kennisontwikkeling om kosteneffectiever te kunnen zuiveren

- In een samenwerkingsverband met alle actoren in de 'afvalwaterketen Drenthe' en de provincie Drenthe worden in 2010 (bestuurlijke) afspraken gemaakt om te komen tot een gezamenlijk meet- en monitoringsplan op het gebied van overstortdata, neerslagdata, gemaaldata.
- In 2010 wordt het onderzoek het optimaal benutten van de energie uit de geproduceerde biomassa (bijvoorbeeld zuiveringsslib, mest, maaisel, roostergoed, hout, en riet) gecontinueerd. De mogelijkheden en haalbaarheid van co-mestvergisting op de RWZI Garmerwolde is hierbij een deelonderzoek.
- Om aan de afspraak in het Meerjarenconvenant te voldoen wordt in 2010 op de RWZI Eelde als pilot de beluchtingsinstallatie van één zuiveringscarrousel aangepast. De verwachting is dat dit een rendement oplevert ten aanzien van het energieverbruik.
- Er wordt onderzoek uitgevoerd om het drogestofgehalte van het mechanisch ontwatert slib te verhogen. Betere ontwatering leidt tot daling van de variabele kosten van het drogen van het slib. Deze kosten worden door Swiss Combi doorberekend aan het waterschap.
- In samenwerking met de gemeente Groningen zal er onderzoek plaats vinden naar een optimale gemalenbesturing zodat het zuiveringsproces minder op fluctuaties hoeft te reageren.

Rapportage 2010

- Waterschap Noorderzijlvest heeft in 2010 een zogenoemd noordelijk overleg opgestart met alle noordelijke waterbeheerders en een aantal gemeenten om te komen tot een één-neerslaginformatiesysteem voor Noord Nederland. In dit overleg is afgesproken dat er een intentieverklaring getekend gaat worden tussen alle deelnemende partijen, waarna de plannen verder worden uitgewerkt. De door ons opgestelde intentieverklaring is in het najaar goedgekeurd.
- In oktober 2010 is het Energiebeleidsplan door het Dagelijks Bestuur goedgekeurd.
- Er lopen nog diverse onderzoeken naar verbetering van de vergisting van het zuiveringslib om o.a. de biogasopbrengst te verhogen. Daarnaast is door bestuurders de intentie uitgesproken om een onderzoek te starten in het Zuidelijk Westerkwartier naar een duurzame benutting van de biomassa uit het landschap. Biomassa (hout, maaisel, ruid etc.) wordt niet langer gezien als afval, maar als een grondstof met waardevolle mineralen en een hoge energiewaarde.
- De haalbaarheidstudie naar een mogelijke collectieve co-vergisting, in samenwerking met agrariërs, gemeenten en provincie, wordt in de eerste helft van 2011 afgerond.
- De voorbereidingen om de beluchtinginstallatie van één zuiveringscarrousel aan te passen zijn in 2010 opgestart. De aanbesteding en uitvoering vinden medio 2011 plaats.
- In 2010 is een onderzoek opgestart om het drogestofgehalte van het mechanisch ontwaterde slib te verhogen. Afronding van dit onderzoek is voorzien in 2011.
- In samenwerking met de Gemeente Groningen is eind 2010 een onderzoek gestart naar een optimale gemalenbesturing zodat het zuiveringsproces minder op fluctuaties hoeft te reageren. Deze verbetering wordt gekoppeld aan de renovatie van de rioalgemalen. Uitvoering vindt plaats in 2011.

4 Programma Water en maatschappij

Het programma Water en maatschappij richt zich op de externe omgeving van het waterschap. Hieronder wordt begrepen de plaats van het waterschap in de maatschappij, zoals in de sfeer van de ruimtelijke ordening en economie.

De werkzaamheden van het bestuur en die van de externe communicatie worden gezien als maatschappelijke activiteiten. Tevens wordt hieronder begrepen de werkzaamheden die worden verricht in het kader van het vaarwegbeheer (inclusief bruggen). Ten slotte valt onder dit programma het onderhoud en beheer van het cultuurhistorisch erfgoed (voormalige sluisen en woningen) van het waterschap en het beheer van onroerende zaken.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2010 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de voorgenomen investeringen en de personeelskosten.

Programma 4 Water en maatschappij								
in € 1.000	LASTEN					Totaal Lasten	BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeelskosten	Goederen & Diensten	Toev. Voorzieningen	On voorzien		Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2010	1.201	1.947	1.648	0	0	4.796	156	4.640
Jaarplan 2010 na wijz.	1.213	2.700	1.522	0	0	5.435	145	5.290
Jaarrapp 2009	1.074	2.430	1.478	0	0	4.981	183	4.799
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2010	1.292	239	10	1.044				
Jaarplan 2010	4.629	1.238	0	3.391				
Jaarrapp 2009	2.959	686	0	2.272				

Financiële Rapportage 2010 op hoofdlijnen

De saldo kosten van het programma Water en Maatschappij zijn circa € 650.000 minder dan bij de najaarsrapportage is aangegeven. De belangrijkste reden van deze afname is gelegen in het feit dat de personeelskosten € 750.000 lager zijn uitgevallen. Als gevolg van vacatures zijn er veel minder productieve uren toegerekend dan geraamd. Anderzijds heeft een afwaardering op een deelneming plaatsgevonden ter hoogte van € 100.000.

Het bruto investeringenniveau was in het jaarplan 2010 begroot op € 4,6 miljoen. Hiervan is aan het eind van 2010 ca. € 1,3 miljoen (nog geen 30%) daadwerkelijk besteed. De oorzaken hiervan zijn:

- het later opstarten dan gepland van het project sluis Oosterdijkshorn (zie hierna)
- de renovatie van twee sluisen Veenhuizen is enigszins uitgeschoven in de tijd
- de geraamde bijdragen voor de IBA's en de rioleringswerken zijn door gemeenten niet aangesproken.

Er is voor de uitvoering van de projecten in 2010 minder subsidie ontvangen. Dit heeft evenals bij de uitgaven met de vertraging in de realisatie van de sluis Oosterdijkshorn en de financiële afwikkeling met de renovatie van de Steentilbrug van doen. De totale subsidiebijdrage voor deze projecten is met deze vertraging niet in het geding gekomen.

Doelen

De doelen van het programma Water en maatschappij zijn:

Voor Water en ruimtelijke ordening:

- a. Het waterschap ontwikkelt en ontsluit informatie en kennis voor gebiedsprocessen.
- b. Het waterschap participeert in gebiedsprocessen en brengt kennis en informatie in.

Voor Water en economie:

- a. Het waterschap zoekt met zijn partners duurzame antwoorden op aan water gerelateerde maatschappelijke vraagstukken.
- b. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en recreatie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.
- c. Het waterschap ontwikkelt beleid voor water en energie en voert daaruit voortvloeiende maatregelen uit.

Voor Leven met water:

- a. Het waterschap reageert adequaat op calamiteiten en levert de direct benodigde informatie.
- b. Het waterschap informeert de omgeving op transparante wijze.
- c. Het waterschap is toegankelijk voor de samenleving met onder andere de e-overheid.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn – naast het reguliere werk – in het Jaarplan 2010 de volgende maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Voor Water en Ruimtelijke ordening:

- We doorlopen de planvormingfase voor de KRW-maatregelen die in de periode 2011 t/m 2015 moeten worden uitgevoerd. Hiervoor is de komende jaren rekening gehouden met extra uitgaven ter voorbereiding van de KRW-maatregelen en de voor de externe uitvoering van de KRW-onderzoeken. In 2010 wordt een plan gemaakt op over hoe en welke KRW-onderzoeken in de komende jaren zullen worden weggezet.
- Onderzoek ten behoeve van de uitvoering van (KRW-)maatregelen uit het waterbeheerplan wordt opgezet.
- We restaureren, met subsidie, een tweetal cultuurhistorische sluzen te Veenhuizen.
- We restaureren, met subsidie, de sluis van Oosterdijkshorn.
- We vernieuwen de bruggen Dijkstil te Leens en Pamatil te Kommerzijl.
- Onderzoek aanpak verdroging Middag-Humsterland.
- We stellen Integrale Peilbesluit Plannen op voor o.a. De Noordelijke kustpolders, Smilde en bodemdalinggebieden.
- Actief meedenken bij innovatieve ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme alsmede water en energie.

Rapportage 2010

- De KRW-maatregelen zijn door middel van het opstellen van Strategische Gebiedsplannen zoveel mogelijk gekoppeld aan andere opgaven. De geïdentificeerde, al dan niet integrale projecten, zijn opgenomen in de Perspectiefnota 2012-2015.
- De onderzoeken ten behoeve van de uitvoering van de KRW-maatregelen zijn opgenomen in een totaal onderzoeksprogramma van het waterschap. Hierin is onder andere opgenomen een pilot groenblauwe diensten en de uitvoering van watersysteemanalyses.
- De renovatie van de twee cultuurhistorische sluzen te Veenhuizen is volgens planning in 2010 gestart.
- De restauratie van de sluis Oosterdijkshorn is voor een deel in 2010 uitgevoerd. De (financiële) afronding vindt plaats in 2011.
- Met de voorbereiding van de reconstructie van de bruggen Dijkstil te Leens en Pamatil te Kommerzijl is een aanvang gemaakt.
- Ter voorbereiding van het opstellen van het integrale peilbesluit Noordelijke kustpolders is in december 2009 een informatieavond gehouden waarbij de uitkomsten vanuit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) zijn gepresenteerd. In 2010 heeft onderzoek plaatsgevonden naar de effecten van bodemdaling en klimaatwijzigingen op dit watersysteem. Het opstellen van het peilbesluit Smilde loopt vanaf het voorjaar van 2010. Watersysteemonderzoek van het NBW-cluster, Spijksterpompen en de 1^e schil zijn gestart. Bodemdalinggebieden staan eerst geagendeerd voor onderzoek in 2011 t/m 2014.

Voor Water en Economie:

- We leveren bijdrages aan het afkoppelen van regenwater en aanleg IBA's en rioleringswerken. Daarnaast leveren wij een bijdrage aan de gemeente Groningen voor het aansluiten van de woonboten in onder andere de diepenring.
- We werken aan de vergroting van de Innovatiekracht (Waterketen en KRW) van het waterschap door samenwerking met o.a. het bedrijfsleven, universiteiten en kennisinstellingen.
- We voeren samen met de provincie onderzoek uit naar de invloed van klimaatverandering op het watersysteem, naar de effecten van klimaat op droogte en de verdringsreeks en naar de gevolgen van bodemdaling in de 3e schil.
- We werken samen in internationale projecten om kennis omtrent (effectiviteit van) uitvoering van maatregelen te delen.

Rapportage 2010

- De gemeente Loppersum heeft in 2010 gebruik gemaakt van de regeling om 19 IBA's te plaatsen. De overige gemeenten hebben in 2010 geen IBA projecten meer opgestart. Consequentie hiervan is dat de door ons geraamde bijdrage in de investering in de aanleg van IBA's bij lange na niet is aangesproken. Handhaving van de individuele lozingen op het oppervlaktewater blijft een belangrijke taak voor ons waterschap. Het woonbotenproject in Groningen om woonboten aan te sluiten op de riolering is volgens planning verlopen.
- Hydrologische en waterkwaliteitsstudies zijn in samenwerking uitgevoerd met andere waterschappen en overheden, STOWA, Deltares en diverse universiteiten.
- Samen met onder andere provincies en het Rijk zijn onderzoeken opgestart om de effecten van klimaatverandering op onze watersystemen en de effecten op droogte en de verdringingsreeks in beeld te brengen.
- Het onderzoek naar de gevolgen van bodemdaling in de 3^e schil is uitgesteld tot 2011 omdat de optimalisatie en herijking van het model van het boezemsysteem nog niet gereed is.
- In 2010 is samengewerkt in internationale projecten om kennis omtrent (effectiviteit van) uitvoering van maatregelen te delen, zoals in Living North Sea omtrent de vismigratieproblematiek.

Voor Leven met Water

- Centraler gestuurde en beter gefaciliteerde projectcommunicatie.
- Op een hoger plan tillen van de communicatie door middel van strategische keuzes, invoeren centrale communicatierichtlijnen bij projecten, ondersteuning aan relatiebeheer, nieuwe internetstrategie en vormgeven aan educatie.
- Vergroten van de naamsbekendheid en versterking van het imago van het waterschap; de burger weet en onderkent het belang van de uitvoering van de taken van het waterschap.
- Profileren van het waterschap als specialist op het terrein van het waterbeheer door middel van onder andere het houden van regionale kennisbijeenkomsten in de vorm van seminars en het organiseren van evenementen (o.a. naar aanleiding van oplevering van strategische projecten).
- Versterken van de internet- (en intranetfunctie), waaronder het operationaliseren van het E-loket.

Rapportage 2010

- Eind 2010 is door het Directieteam het strategisch communicatieplan in concept vastgesteld. Definitieve vaststelling door het Dagelijks Bestuur vond plaats in januari 2011. Het plan vormt een solide basis voor het communicatiebeleid van de toekomst. In het strategisch communicatieplan ligt het accent op de naamsbekendheid van de sector.
- In navolging van het communicatieplan is er een persbeleidsplan geschreven. Deze is vastgesteld door het Directieteam. In het plan wordt ingegaan op de verhouding corporate communicatie - projectcommunicatie en op de daarbij behorende verantwoordelijkheden (cluster communicatie en collega's elders in de organisatie).
- De communicatiefunctie is in 2010 in toenemende mate strategisch ingezet. Daarbij is gebruik gemaakt van issuemanagement. Er is bewust aangestuurd op de presentatie van het waterschap op televisie en in vakbladen (in het bijzonder Het waterschap). Het jaarverslag is dit jaar in advertentievorm gepubliceerd. Dit in combinatie met een folder voor specifieke publieksgroepen.
- Het NAP-educatieproject bleek een succes, waarbij het bereik groot was. Onderwijs en pers reageerden positief.
- In de tweede helft van 2010 is samen met het waterschap Hunze en Aa's, de waterleidingsbedrijven Groningen en Drenthe en de inliggende gemeenten op zoek gegaan naar samenwerkingsvormen op het gebied van afvalwaterzuivering. Daartoe heeft er zowel een grootschalige bijeenkomst op ambtelijk als op bestuurlijk niveau plaatsgehad, resulterend in de intentie elkaar te versterken in de taakuitoefening binnen de afvalwaterketen. Hiermee is de basis gelegd voor een in het voorjaar 2011 tot stand te brengen bestuursakkoord.
- In de lijn van de procesinrichting van de organisatie zijn verkenningen uitgevoerd bij waterschappen die ervaring hebben met de discipline relatiebeheer, voornamelijk betrekking hebbend op het accountbeheer. Dit heeft geresulteerd in een netwerk op landelijk niveau.
- In het kader van het strategisch relatiebeheer hebben enkele nieuw aangetreden tweede Kamerleden kennis gemaakt met het waterschap en in het bijzonder met het project Peize- en Eeldermeden.
- In het najaar is gewerkt aan de vormgeving van het E-loket. Daarbij is gekozen voor een pragmatische insteek volgens nationale richtlijnen. Dit project loopt in 2011 door.
- Er is een basis gelegd voor het klachtenmanagement als aanzet voor de verdere uitrol in 2011. Hiertoe zal het waterloket verder worden ingericht.
- De basis voor het in 2011 samen te stellen relatiebeheerplan ligt in het uitvoeren van een betrouwbare stakeholderanalyse. Hiertoe is in 2010 een forse aanzet gegeven, zodat afronding kan plaatsvinden in februari 2011.
- De rol van het accountbeheer is in 2010 stevig benadrukt. Daarbij is specifiek gekeken naar de wijze waarop deze zich verhoudt tot de rol van de gebiedcoördinatie.

5 Programma Bedrijfsvoering

Onder dit programma vallen de ondersteunende diensten en faciliteiten van het waterschap. Hiertoe behoort ondermeer de ondersteuning door Concerncontrol, Human Resource Management, Bedrijfsinformatie, Bestuurlijk Juridische Zaken, Financiën, Communicatie en Facilitair Beheer. Er is een grote focus op de bedrijfsvoering met onder andere meer aandacht voor de strategische projecten, het uitrollen van projectmatig werken door de gehele organisatie en het sturen van de naar programma's ingedeelde Perspectiefnota en het Jaarplan.

Financiële rapportage

Basis voor de financiële rapportage is het Jaarplan 2010 waarin opgenomen zijn de kosten ten aanzien van goederen en diensten, de voorgenomen investeringen en de personeelskosten.

Programma 5 Bedrijfsvoering								
in € 1.000	LASTEN						BATEN	SALDO KOSTEN
	Kapitaal lasten	Personeelskosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2010	1.516	4.752	7.743	0	0	14.011	2.559	11.452
Jaarplan 2010 na wijz.	1.541	4.854	7.626	0	50	14.070	2.076	11.994
Jaarrapp 2009	1.641	4.595	7.426	0	0	13.662	1.302	12.360
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2010	1.135	0	164	971				
Jaarplan 2010	1.156	0	0	1.156				
Jaarrapp 2009	487	0	0	487				

Financiële Rapportage 2010 op hoofdlijnen

De saldo kosten van het programma Bedrijfsvoering dalen met ruim € 0,5 miljoen ten opzichte van de Najaarsrapportage. Uitkeringen bij zwangerschapsverlof en WAO en overige opbrengsten wegens diensten voor derden en opbrengst uit eigendommen zijn met name de oorzaak van dit verschil.

In 2010 is voor ruim € 1,1 miljoen geïnvesteerd. Voor de dekking van de investering in de vijver bij het waterschapshuis is een bijdrage uit de reserves aangewend.

Doel

Het gedurende de planperiode zo doelmatig en doeltreffend mogelijk faciliteren van de primaire programma's. Doel is dat de organisatie net als in 2009 het planmatig werken verbetert. Een optimale bedrijfsvoering met 'Het huis op orde' in 2010 is de eerste doelstelling in de ontwikkeling van het waterschap tot waterautoriteit.

Inhoudelijke rapportage

Om de hiervoor beschreven doelen in 2015 te bereiken zijn in het Jaarplan 2010 maatregelen voorzien. Per hoofdthema is gerapporteerd over de voortgang van deze werkzaamheden.

Informatievoorziening bedrijfsprocessen

- Het migreren van Novell naar Windows (2009/2010). Dit wordt naar verwachting in april 2010 opgeleverd.
- Het opwaarderen van Iris naar de 1.1 versie. In 2009 was deze versie niet voldoende uitontwikkeld.
- Het ondersteunen van de reorganisatie met het ontsluiten van managementinformatie en de inrichting van de bijbehorende systemen.

Rapportage 2010

- De migratie van Novell naar Windows is afgerond.
- De opwaardering van Iris is afgerond en opgeleverd.
- De reorganisatie maakte een integrale herinrichting van de financiële, uren- en personeelsadministratie noodzakelijk. Dit is in een korte tijd met veel interne inzet gerealiseerd. Het ondersteunen van de reorganisatie vergde in 2010 een continue inzet. Dit geldt tevens voor de definiëring van managementinformatie en de ontsluiting hiervan.

Control en verantwoording

- Het opstellen van beleid ter voorkoming van Misbruik en Oneigenlijk gebruik (zogenaamd M&O-beleid) in het 1e halfjaar van 2010 (doorgeschoven van 2009).
- Het opstellen van een kader voor het uitvoeren van audits (t.b.v. uniformiteit van dit soort onderzoeken). In 2009 is dit gestart en in 2010 zal het worden afgerond.
- Het onderzoeken van de Planning & Control cyclus en het uitvoeren van een onderzoek naar de beheersing van het personeelsbudget.
- Het actualiseren van de risicoparagraaf in de Perspectiefnota en Jaarplan (risico's welke gedekt moeten worden uit het weerstandsvermogen). Actualisatie wordt gecombineerd met een algemeen traject van risicomanagement binnen de organisatie. De leereffecten uit projectrisicomanagement (in 2009 evaluatie) worden hierbij meegenomen.

Rapportage 2010

- In oktober 2010 heeft het Dagelijks Bestuur de kadernota voorkomen Misbruik en Oneigenlijk gebruik vastgesteld. De nota is ter informatie verzonden naar het Algemeen Bestuur.
- Het opstellen van een kader voor het uitvoeren van audits is doorgeschoven naar 2011. Het onderwerp audit is gerelateerd aan de check in de organisatie. Hierover zal begin 2011 organisatiebreed worden gesproken.
- Conform de aanbeveling van de accountant is de actualisatie van de risicoparagraaf ten behoeve van de Perspectiefnota 2011-2014 breder opgepakt. Zowel het Dagelijks Bestuur als het management zijn betrokken geweest bij het benoemen van risico's. De resultaten zijn opgenomen in de Perspectiefnota 2011-2014. De verbreding naar algemeen risicomanagement wordt in 2011 opgepakt in het kader van de organisatieverandering.
- Alle documenten in de planning & control cyclus zijn met ingang van 2010 ingedeeld naar programma's.
- In de cyclus is het proces van de Perspectiefnota verder verbeterd door het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur in een eerder stadium bij de totstandkoming van de Perspectiefnota te betrekken. Deze lijn is bij het maken van het Jaarplan 2011 voortgezet met de workshop rond de programmering van de investeringen met het Algemeen Bestuur op 25 augustus 2010. In de workshop zijn bestuurlijke accenten benoemd die in de verdere uitwerking van het Jaarplan 2011 zijn betrokken.
- In het najaar van 2010 is de rapportage Waterschapspeil aan het bestuur aangeboden. Op grond van de rapportage is ambtelijk bekeken welke verbeterpunten zijn uit te voeren. In 2010 zijn eveneens de gegevens voor de vierjaarlijks Bedrijfsvergelijking zuiveringsbeheer verstrekt. De rapportage hierover vindt plaats in 2011.
- Het onderzoek naar de beheersing van het personeelsbudget is uitgevoerd en gerapporteerd aan het Directieteam. De vastgestelde verbeterpunten zijn in het vierde kwartaal 2010 ter hand genomen en doorgevoerd zodat in de toekomst de bewaking van de personeelskosten, alsmede de externe inhuur beter kan worden beheerst.
- De verbijzonderde interne controles zijn nagenoeg alle uitgevoerd. Specifiek is aandacht geschonken aan de controle op financiële rechtmatigheid van inkoop en aanbesteding. De resultaten over het eerste halfjaar gaven, in vergelijking met 2009, een sterk verbeterd beeld te zien. Op een enkele uitzondering na was er geen sprake meer van een fout c.q. onzekerheid. De controle over het tweede halfjaar vindt plaats in 2011 en zal mede de basis zijn voor de verklaring van de accountant bij de jaarrekening.

Juridisch en financieel beheer

- Het verder implementeren van de Waterschapswet, de Waterwet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) in de organisatie. In het kader van de Waterschapswet zal door het Dagelijks Bestuur nadere uitwerking worden gegeven aan doelmatigheid en doeltreffendheid.
- Het verder implementeren van rechtmatigheid in de organisatie. Zowel intern als extern (door de accountant) zal getoetst worden op (financieel) rechtmatig handelen. Doelstelling is dat bij de jaarrapportage 2010 een goedkeurende verklaring wordt ontvangen van de accountant op zowel getrouwheid als op financiële rechtmatigheid.
- Het opnieuw aanbesteden van de accountantsdiensten.

Rapportage 2010

- Een 'Handreiking onderzoeken doeltreffendheid en doelmatigheid' is in juni 2010 vastgesteld. De eerste onderzoeken zullen in 2011 plaatsvinden.
- De accountant heeft voor de Jaarrapportage 2009 een goedkeuring met beperking afgegeven voor het onderdeel rechtmatigheid. Er zijn op grond hiervan maatregelen getroffen om het onderdeel rechtmatigheid beter te bewaken. Op het moment van schrijven van deze rapportage heeft de accountant nog geen rechtmatigheidoordeel gegeven over de Jaarrapportage 2010.
- Volgens planning heeft de aanbesteding van de accountantsdiensten in 2010 zijn beslag gekregen en zal met ingang van het verslagjaar 2011 Deloitte de accountantscontrole verzorgen.
- Op basis van het Jaarrapport van Hefpunt zijn de kosten voor bedrijfsvoering circa € 208.000 lager dan oorspronkelijk begroot. In de Najaarsrapportage werd nog uitgegaan van een lagere bijdrage ad € 220.000.
- In het kader van de verdere implementatie van de Waterwet, Wabo en Activiteitenbesluit is ondermeer de correspondentiereeks handhaving op het gebied van lozingen en ingrepen in watersystemen aangepast. Daarnaast zijn de standaardvoorschriften voor de watervergunning aangepast en is een nieuw model Legger voor de zeekeringen ontworpen (op basis van Uniemodellen).
- Met de inliggende gemeenten zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten in verband met de bevoegdheidsverschuiving voor de indirecte lozingen.

Mens en organisatie

- Het ondersteunen van het reorganisatieproces.
- Het implementeren van de HR-cyclus (HR = Human Resources) door de werknemers en de leidinggevenden, mede op basis van de evaluatie van de proef in 2009. Goede prestaties en plezier in het werk staan hierin voorop. De werkgever zorgt blijvend voor goede faciliteiten zodat medewerkers hun werk optimaal, efficiënt en effectief uit kunnen voeren.
- Het verankeren van strategisch HR-beleid in de organisatie. Speerpunten zijn: loopbaan- en mobiliteitsbeleid, kennismanagement (behoud, uitwisseling en ontsluiting) en levensfasebeleid.
- Het gericht sturen op in-, door- en uitstroom van medewerkers.
- Het implementeren van E-HRM in de organisatie. Medewerkers en leidinggevenden worden daarmee in hun werk ondersteund met digitale HR-informatie en de mogelijkheid van digitale verwerking van HR-gegevens.

Rapportage 2010

- De reorganisatie is snel en zorgvuldig, conform planning en binnen het budget, op 1 juni 2010 afgerond. Vanaf die datum is Noorderzijvest actief in het nieuwe model. Deze periode is vooral gericht geweest op het ontdekken en leren van de nieuwe rollen. In 2011 is een aantal evaluaties gepland met het doel de werkwijze te beoordelen en, indien nodig, bij te stellen.
- Vanaf september 2010 is het management gestart met de eerste stap in de procesoptimalisatie met behulp van leanmanagement. De pilotronde loopt tot maart 2011. Tijdens deze pilotperiode is voor een aantal processen, op werkproces of deelprocesniveau, de huidige uitvoering versus de gewenste uitvoering in kaart gebracht en wordt middels een plan van aanpak aansluitend de nieuwe werkwijze geïmplementeerd. Het traject van procesoptimalisatie staat ook in 2011 op de agenda.
- De HR-cyclus 2010 is afgerond. De impact van de nieuwe wijze van organisatiesturing, HR en werkgerichte sturing, zal in de HR-cyclus 2011 verder vorm krijgen. Levensfasebewust personeelsbeleid wordt in de loop van 2011 (conform SAW) ontwikkeld en daarna geïmplementeerd. Telewerken, opgenomen in de SAW, wordt later ingevoerd dan gepland. Niet per 1 januari 2011, maar het streven is in het tweede kwartaal 2011. In 2010 is er geen specifieke aandacht besteed aan kennismanagement, d.w.z. in de vorm van een project, in de reguliere HR-cyclus is kennis en kennisontwikkeling wel aan de orde geweest.
- In het kader van de reorganisatie en de procesoptimalisatie is actief invulling gegeven aan het in-, door- en uitstromen van medewerkers. Er zijn 5 medewerkers ingestroomd, 57 medewerkers doorgestroomd en 19 medewerkers uitgestroomd.
- Het implementeren van E-HRM is in 2010 niet gerealiseerd. Dit wordt in een later stadium opgepakt als onderdeel van de procesoptimalisaties.
- Van de eenmalige mogelijkheid die medewerkers in de categorie 60 jaar en ouder om vervroegd uit te treden is aangeboden, heeft een zestal medewerkers aangegeven hiervan daadwerkelijk gebruik te willen maken. Dit betekent een eenmalige last van circa € 250.000. Uiteraard is het geen vanzelfsprekendheid dat deze vacatures één op één worden ingevuld.

Facilitair beheer

- Het specifiek aandacht besteden aan het aspect duurzaamheid in de programma's van eisen voortvloeiend uit het Inkoopjaarplan 2010.
- Het actief betrokken zijn bij de verdere uitrol van maatregelen voortvloeiend uit de facilitaire Waterschapbenchmark 2009.
- De aanzet tot het reviseren van de klimaatvoorziening in Het Waterschapshuis met de aanpassing van de luchtbehandelingkast. Aanbevelingen uit een in 2009 uitgevoerd onderzoek zijn leidend hiervoor.
- Het realiseren van een oplossing voor de vijver in combinatie met de grijswatervoorziening.
- Het aanpassen van de AB-zaal aan de veranderde bestuurssamenstelling en de veranderde interne vergaderbehoeften.

Rapportage 2010

- Bij iedere aanbesteding worden, daar waar mogelijk, de duurzaamheidsrichtlijnen van SenterNovem betrokken. De reorganisatie van de inkoopactiviteit heeft geleid tot een betere interne afstemming rond aspecten als tijdigheid, logistiek, rechtmatigheid en duurzaamheid. Binnen de Inkoopcluster wordt samengewerkt met andere waterschappen op het gebied van aanbestedingen.
- In 2010 zijn de onderdelen schoonmaak en catering gebenchmarkt (bedrijfsvoering 2009). De schoonmaak scoorde goed en de catering minder. Maatregelen in de catering moeten leiden tot lagere kosten en daarmee naar verwachting tot hogere scores.
- De klimaatbeheersing in het waterschapshuis is verbeterd. Resultaat hiervan is een lagere luchtvochtigheid, in combinatie met een betere beheersing van de binnentemperatuur.
- De vijver bij het waterschapshuis is volgens plan en binnen de begroting gerealiseerd.
- In 2010 is een vooronderzoek gedaan naar het werkplekconcept. Op grond hiervan zal in 2012 worden nagegaan in welke mate de aanbevelingen kunnen worden geconcretiseerd.
- In september heeft een interne verhuizing plaatsgehad. Ongeveer 70% van de medewerkers is van werkplek veranderd. Medewerkers werkzaam in dezelfde units zijn zoveel mogelijk bij elkaar gebracht.

Veiligheid, gezondheid en welzijn (VGW)

- Het aanpassen van het dienstverleningspakket vooruitlopend op de toekomstige organisatiestructuur. De ondersteuning en de advisering worden meer afgestemd op de specifieke kenmerken van elk organisatieonderdeel.
- Het uitvoeren van de speerpunten 2010. Dit zijn het voorkomen en verminderen van (bijna) ongevallen door de verdere ontwikkeling en borging van:
 - Het volgens de richtlijnen veilig werken in besloten ruimtes.
 - Het volgens de richtlijnen veilig werken met arbeidsmiddelen en machines.
 - Het volgens de richtlijnen veilig werken met machines in het verkeer.

Rapportage 2010

- De overlegstructuur en ondersteuning zijn aangepast aan de nieuwe organisatieopzet.
- De Arbo-wet vereist een grondige risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E). Op basis van de evaluatie is per risico een prioriteit vastgesteld. Acute risico's zijn direct aangepakt. Het ambitieuze Arbo-jaarplan 2010 bevat 62 speerpunten gebaseerd op reeds vastgestelde risico's om deze in de toekomst beter te beheersen. Van de speerpunten is er in 2010 ongeveer een derde deel afgerond en is met ongeveer 25% een start gemaakt. Van de overige punten wordt bekeken in hoeverre deze nog in 2011 van toepassing zijn en of deze al dan niet worden opgepakt. Op het gebied van het volgens richtlijnen veilig werken in besloten ruimtes is in 2010 een belangrijke stap gezet.

1.1.2 Paragrafen

A. Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

In deze paragraaf wordt ingegaan op interne en externe ontwikkelingen die sinds het vaststellen van het vorige jaarplan, oftewel na het vaststellen van het Jaarplan 2010 zich hebben voorgedaan. Daarnaast worden hier ook afwijkingen van de uitgangspunten en grondslagen zoals deze voor de vorige begroting zijn gehanteerd besproken.

Project Storm

In november 2009 heeft de Unie van Waterschappen aan het kabinet een voorstel ingediend om besparingen in de watersector te realiseren door vergroting van de doelmatigheid. Daarmee reageerde de Unie op de bezuinigingsvoornemens van begin 2009. Deze actie is "STORM" genoemd. De daaropvolgende onderhandelingen zijn in 2010 vertraagd, omdat het onderwerp door de 2e Kamer controversieel werd verklaard en dus niet door het demissionaire kabinet afgehandeld mocht worden. Sinds de benoeming van het nieuwe kabinet is deze zaak hernomen, tegelijkertijd met beraadslagingen over efficiëntere taakverdeling tussen de overheidslagen. In april 2011 mondde dat uit in de ondertekening van het Hoofdlijnenakkoord (over de taakverdeling tussen overheden) en het Bestuursakkoord Water (over het waterbeheer en de waterzuivering). Ondertekenaars zijn de regering, en namens de leden, de voorzitters van de koepels UvW, VNG en IPO.

Het leidt in 2020 tot een besparing van € 750 miljoen jaarlijks, waarvan € 450 miljoen in de waterketen (waterzuivering en drinkwater) en € 300 miljoen in het beheer van het watersysteem. Rijk en waterschappen betalen voortaan elk de helft van de herstel- en aanpassingskosten van de primaire keringen zodat zij aan de normen blijven voldoen. De muskusrattenbestrijding wordt door de waterschappen overgenomen. Hier tegenover staat een beperkte stijging van de waterlasten voor de burgers en bedrijven. De omvang daarvan is afhankelijk van nadere afspraken tussen de overheden, en zullen t.z.t. gezamenlijk bekend gemaakt worden.

Naast bezuinigingen behelzen de afspraken ook een efficiënter verdeling van beheer en toezicht: deze is over maximaal twee overheidslagen verdeeld. Toezicht en beleid van het hoofdwatersysteem ligt bij het rijk, van het regionale watersysteem bij de provincie. Rijkswaterstaat en waterschappen doen het beheer en de uitvoering. Gemeenten en waterschappen gaan nauwer samenwerken in de afvalwaterketen, en maken daarbij gebruik van kennis en ervaring van de drinkwaterbedrijven. De besparingen zullen tot 2020 geleidelijk oplopen. Voor het jaar 2011 is door het van kracht worden van een spoedwet, de incassowet, een begin gemaakt van € 100 miljoen overdracht van waterschappen naar de regering. Inmiddels is een begin gemaakt met de tenuitvoerlegging van de akkoorden door de waterschappen.

B. Incidentele Baten en Lasten

Incidentele baten en lasten betreffen de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van voorgaande jaren en komende jaren moeten worden beschouwd. Er hebben zich in de exploitatierekening 2010 geen incidentele baten en/of lasten voorgedaan.

C. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Voor een nadere analyse van de onttrekkingen wordt verwezen naar hoofdstuk 1.2.5.4.

D. Waterschapsbelastingen

De met ingang van 2009 in werking getreden Wet modernisering waterschapsbestel heeft ertoe geleid dat de kosten voor de waterkering, de waterbeheersing en het passieve waterkwaliteitsbeheer worden betaald uit de watersysteemheffing. Tevens heeft de nieuwe wet voorzien in een zuiveringsheffing voor alle indirecte lozingen oftewel een heffing voor het actieve waterkwaliteitsbeheer op basis van het principe de vervuiler betaalt. Deze heffing wordt opgelegd aan huishoudens en bedrijven die (indirect) lozen op een zuiveringstechnisch werk.

De waterschappen Noorderzijlvest, Fryslân en Hunze en Aa's hebben in 2006 besloten tot samenwerking op het gebied van de waterschapsbelastingen. De uitvoering van de heffing en invordering is neergelegd bij de per 1 september 2007 opgerichte Gemeenschappelijke Regeling Hefpunt. De onderlinge afspraken over de dienstverlening zijn in een Service Level Agreement (SLA) vastgelegd, die per 1-1-2008 van kracht werd. Eind 2009 is tot evaluatie van deze SLA overgegaan. Dit heeft geleid tot een aantal verbeterpunten. Eind 2010 is de nieuwe SLA bestuurlijk vastgesteld en met ingang van 1-1-2011 van kracht geworden.

De belastingverantwoording 2010 is door de accountant van Hefpunt gecontroleerd. Geconstateerd is dat de in deze verantwoording opgenomen gegevens juist en volledig zijn weergegeven en dat de cijfers rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Bij de tariefvaststelling voor 2010 is uitgegaan van het principe van kostendekkende tarieven. Dit betekent dat de kosten om de taken te kunnen uitvoeren moeten worden opgebracht door de belastingplichtigen. Voor 2010 zijn geen onttrekkingen gedaan aan (bestemmings)reserves en/of voorzieningen ten behoeve van egalisatie van de tarieven.

Conform de kostentoeделingsverordening worden de kosten van heffing en invordering van de watersysteemheffing rechtstreeks toegerekend aan de betrokken veroorzakende categorieën. Dit zijn de ingezetenen, de zakelijk gerechtigden gebouwd en ten slotte de zakelijk gerechtigden ongebouwd. Na toerekening van de specifieke kosten worden de resterende kosten betaald door de ingezetenen (25%), de eigenaren gebouwd (56,6%), de eigenaren ongebouwd (18,2%) en de categorie natuur (0,2%). Dit resulteert voor 2010 in de hierna genoemde tarieven.

Het tarief voor zuiveren en de verontreinigingsheffing is gebaseerd op het voor 2010 begrote aantal vervuilingseenheden en de in het Jaarplan 2010 opgenomen kosten voor zuiveren.

Tarieven 2010

De tarieven en opbrengsten over 2010 zijn als volgt.

Overzicht tarieven	Heffing / categorie	heffingseenheid	2010	2009	Mutatie in %
Watersysteemheffing					
	Gebouwd - buitendijks	in % WOZ-waarde	0,0120	0,0125	-4,0
	Gebouwd - binnendijks	in % WOZ-waarde	0,0481	0,0500	-3,8
	Ongebouwd - buitendijks	in € per ha	11,79	12,47	-5,5
	Ongebouwd - binnendijks	in € per ha	47,14	49,87	-5,5
	Natuur	in € per ha	3,45	2,48	39,1
	Ingezetenen	in € per woonruimte	51,66	52,38	-1,4
	Verontreinigingsheffing	in € per v.e.	62,94	60,12	4,7
Zuiveringsheffing					
		in € per v.e.	62,94	60,12	4,7

Waterschapsbelastingen	Tarieven 2010	Jaarrek. 2010	Jaarplan 2010	Jaarrek. 2009
Categorie				
	0,0120%	0	8.000	9.000
	0,0481%	17.942.000	17.370.000	16.708.000
	€ 11,79	21.000	6.000	6.000
	€ 47,14	5.116.000	5.051.000	5.370.000
	€ 3,45	60.000	63.000	36.000
	€ 51,66	6.940.000	7.126.800	7.089.000
	€ 62,94	410.000	384.000	368.000
	€ 62,94	24.046.000	24.933.200	24.019.000
Totale belastingopbrengst		54.535.000	54.942.000	53.605.000

Bij de najaarsrapportage is de inschatting gemaakt dat de belastingopbrengsten hoger zullen uitvallen dan begroot. Dit heeft geleid tot een begrotingswijziging van € 1.901.000 voor deze opbrengsten, waarbij het totaal begrote bedrag uitkomt op € 56.748.000 (exclusief een bedrag van € 1.806.000 voor kwijtschelding).

De totale opbrengst is uiteindelijk nog eens € 588.000 lager uitgevallen.

In hoofdstuk 1.2.1.2 wordt een gedetailleerde toelichting gegeven op de afwijkingen tussen de jaarrekening en de najaarsrapportage.

Kwijtscheldingsbeleid

Op grond van de Invorderingswet kan aan belastingplichtigen, die niet in staat zijn anders dan met buitengewoon bezwaar hun belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. Hiertoe heeft het algemeen bestuur besloten, net als de meeste andere waterschappen. De norm is gesteld op 100%. Dit houdt in dat in de regel kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen met een inkomen op of onder het bijstandsniveau.

Het aantal verzoeken ligt gemiddeld op ca. 11.000 per jaar. Ongeveer 80% van de aanvragen wordt gehonoreerd. Bij de afhandeling van de verzoeken wordt in de meeste gevallen samengewerkt met de Groninger gemeenten.

Kwijtschelding beperkt zich tot de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing ingezetenen. Voor de watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen is in principe geen kwijtschelding mogelijk omdat het bezit van woningen, gebouwen, ongebouwd en natuurterreinen vermogen veronderstelt.

E. Weerstandvermogen

Op grond van artikel 14 van de door het algemeen bestuur vastgestelde Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Noorderzijvest heeft het bestuur in mei 2009 beleid vastgesteld omtrent het weerstandsvermogen, het risicomangement, de reserves en de voorzieningen. Dit beleid omvat een beschrijving van de risico's, het weerstandsvermogen om de risico's te kunnen afdekken en beleid omtrent de vorming en besteding van de reserves en voorzieningen.

De algemene reserve wordt gezien als bron voor de weerstandscapaciteit. De ruimte in het verhogen van belastingtarieven wordt niet aangemerkt als bron voor de weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe het staat met de financiële positie van het waterschap. Voor het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen is het van belang die risico's te benoemen die anderszins niet zijn te ondervangen, ofwel risico's die niet afgedekt kunnen worden door middel van verzekeringen (overdraagbare risico's aan derden), voorzieningen of onvoorziën.

Na heroverweging en besluitvorming door het algemeen bestuur in mei 2009 is per 1 januari 2010 € 1.293.000 beschikbaar gekomen voor de algemene reserve Watersysteembeheer (zie de toelichting op de balans, hoofdstuk 1.2.5.4. onder Algemene reserves en Overige bestemmingsreserves). Verder heeft het algemeen bestuur in 2008 besloten om alle geactiveerde en in uitvoering zijnde baggerprojecten ten laste te brengen van de algemene reserve. In 2010 zijn opnieuw een viertal baggerprojecten afgerond, waarvan de oorspronkelijke kredieten in totaal € 4,7 miljoen bedroegen.

De uitkomst van de jaarrekening 2010 en eerdere bestuurlijke besluitvorming heeft het volgende effect op de algemene reserves. Het resultaat 2010 is opgenomen conform het voorstel bestemming resultaat 2010 (zie 1.2.1.1. Rekeningresultaat). Bestuurlijke besluitvorming over de bestemming vindt plaats bij de behandeling van de jaarrapportage.

Algemene reserves/kostendragers	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Totaal
Stand per 1 januari 2010	4.174.000	2.101.000	6.275.000
Toevoegingen 1 januari 2010	2.748.000	507.000	3.255.000
Aanwending algemene reserves	-3.923.000	0	-3.923.000
Stand per 31 december 2010	2.999.000	2.608.000	5.607.000
Mutatie resultaat 2010	2.467.000	-1.237.000	1.230.000
Stand per 31 december 2010 incl. resultaat 2010	5.466.000	1.371.000	6.837.000
Claim onderhanden baggerprojecten	-500.000	0	-500.000
Stand per 1 januari 2011 incl. claim	4.966.000	1.371.000	6.337.000

Op basis van de wettelijke voorschriften wordt zowel bij het jaarplan als bij de perspectiefnota (meerjarenbegroting) jaarlijks ingegaan op de geïnventariseerde risico's en het daarbij behorende beleid omtrent het weerstandsvermogen.

Bij het opstellen van de perspectiefnota 2011-2014 (april 2010) zijn de financiële gevolgen van de risico's in kaart gebracht. Rekening houdend met de vastgestelde beleidsregels ten aanzien van het weerstandsvermogen bedroeg het benodigde weerstandsvermogen per 31 december 2009 € 6,5 miljoen (€ 5,6 miljoen voor het Watersysteembeheer en € 0,9 miljoen voor het Zuiveringsbeheer).

De financiële gevolgen van de risico's zullen bij het opstellen van de perspectiefnota 2012-2015 (in april 2011) worden geactualiseerd. In onderstaande tabel is het niveau van het benodigde weerstandsvermogen van ultimo 2009 aangehouden.

Per 1 januari 2011 bedraagt het weerstandsvermogen in totaal ruim € 6,3 miljoen (zie onderstaande tabel). Ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen per ultimo 2009 laat het Watersysteembeheer een tekort zien van € 0,6 miljoen en het Zuiveringsbeheer een overschot van € 0,4 miljoen. Het tekort op het Watersysteembeheer zal in de komende jaren door positieve resultaten op de jaarrekening worden weggewerkt.

Kostendragers	Stand per 1 januari 2011 incl. claim	Benodigde weerstands- vermogen	Tekort (-) Overschot (+)
Watersysteembeheer	4.966.000	5.577.000	-611.000
Zuiveringsbeheer	1.371.000	933.000	438.000
Totaal kostendragers	6.337.000	6.510.000	-173.000

F. Financiering

Algemeen

De waterschappen zijn op basis van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) verplicht een financieringsparagraaf in de Jaarrapportage op te nemen. Deze paragraaf is in samenhang met het treasurystatuut op basis van artikel 108 van de Waterschapswet een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

De Waterschapswet samen met de nieuwe verslaggevingregels in het Waterschapsbesluit, verankeren de hoofdlijnen van beleid. De kredietcrisis is aanleiding geweest tot het aanpassen van het stelsel van regelgeving in de financiële markten. Een en ander heeft uiteraard ook gevolgen voor het financieringsstatuut. Waar voorheen onder andere kon worden afgegaan op de credit rating die wordt afgegeven door de Nederlandse Bank, zal in de nabije toekomst het algemene beleid rond financiering (veel) voorzichtiger luiden. Overigens financiert het waterschap Noorderzijlvest haar taken in voorkomende gevallen nagenoeg uitsluitend via eigen financieringsmiddelen en de Waterschapsbank en heeft het waterschap niet voldoende overtollige middelen om deze uit te zetten.

Naar verwachting zal het waterschap Noorderzijlvest in 2011 het model financieringsstatuut (treasury statuut) actualiseren.

De ontwikkeling van de rente (rentevisie)

Een rentevisie is een toekomstverwachting over de renteontwikkeling, op basis waarvan het financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de (interne- of externe) ontwikkelingen actualiseert het waterschap haar rentevisie. De rentevisie wordt mede gebaseerd op die van enkele gezaghebbende financiële instellingen, zoals de huisbankier.

De korte rente is in 2010 vrij laag gebleven. Het 3 maands Euribor rente tarief is gestegen van 0,68% in januari naar 1,02% in december, gemiddeld over 2010 0,82%. Het 12 maands Euribor tarief heeft zich rond de 1% bewogen. Begin maart 2011 maakte het 12 maands Euribor tarief een flinke sprong naar 1,95%. De markt werd verrast door de aankondiging van de ECB (European Central Bank) dat in april de rente verder zal aantrekken. Aanleidingen voor renteverhogingen zijn er volop: het huidige niveau is extreem laag, de inflatie loopt wereldwijd op, de grondstof- en voedselprijzen hebben recordhoogten bereikt en de overheden zuigen zich vol met schulden.

De liquiditeitsprognose en de financieringsbehoefte

Een liquiditeitsprognose geeft antwoord op de vraag hoe het komende jaar zal verlopen en of de facturen tijdig kunnen worden betaald. Het beheer van de liquiditeitspositie vindt tot nog toe op hoofdlijnen plaats. Om nog beter inzicht te krijgen in de financiële huishouding van het waterschap en het cashmanagement wordt de liquiditeitsbegroting in 2011 verder uitgebouwd.

In het Jaarplan 2010 is de financieringsbehoefte van het waterschap per 1 januari 2010 en per ultimo 2010 weergegeven (exclusief de bestemmingsreserve Beheer oude leidingen). Bij het Jaarplan was het uitgangspunt dat de dekking van het financieringstekort gedeeltelijk kon plaatsvinden door gebruik te maken van korte geldfaciliteiten (tot één jaar).

De financieringsbehoefte voor 2010 was als volgt:

Financieringsbehoefte (bedragen x € 1.000)	31-dec-2010	1-jan-2010
Activa		
Materiële en immateriële vaste activa	141.660	108.405
Financiële vaste activa	471	589
A. Totaal vaste activa	142.131	108.994
Passiva		
Algemene reserve	5.607	6.275
Overige reserves	3.262	3.812
Totaal eigen vermogen	8.869	10.087
Voorzieningen	2.040	10.147
Vaste geldleningen	127.297	99.379
Waarborgsommen	22	22
Totaal vreemd vermogen	127.320	99.401
B. Totaal passiva (financieringsmiddelen)	138.228	119.635
A-B Financieringsoverschot c.q. tekort	3.903	-10.641

Mutatie financieringsbehoefte	31-dec-2010
Financieringsbehoefte	
Investeringen	52.528
Aflossingen geldleningen	16.312
Totaal financieringsbehoefte	68.840
Dekking van de financieringsbehoefte	
Afschrijvingen	19.275
Overgenomen leningen Waterlandstichting	30.630
Opgenomen leningen in 2010	13.600
Afwaardering lening u/g	116
Saldo mutatie eigen vermogen en voorzieningen	-9.325
Totaal dekking van de financieringsbehoefte	54.297
Mutatie financieringsbehoefte	-14.544

In 2010 zijn twee geldleningen afgelost in totaal voor € 12,5 miljoen.

Op basis van een geraamd financieringstekort eind 2009 en de voorgenomen investeringen 2010, was in het jaarplan 2010 rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe leningen ter hoogte van € 25 miljoen. In 2010 zijn zeven leningen afgesloten tot een bedrag van in totaal € 44,2 miljoen. Hiervan heeft € 34,2 miljoen betrekking op leningen die oorspronkelijk aan de Waterlandstichting zijn verstrekt en die door het waterschap zijn overgenomen. De nog in bouwdepot staande lening van € 12,75 miljoen voor de projecten van de waterberging is in verband met wijziging wetgeving inzake groenfinanciering per 31 maart 2011 opgezegd. Hiervoor in de plaats is op 22 maart 2011 een lening van € 10 miljoen aangetrokken met een looptijd van 10 jaar tegen 3,54%.

Het gemiddeld geïnvesteerde bedrag in 2010 lijkt veel hoger ten opzichte van de voorgenomen investeringen in het Jaarplan. Als het effect van de afwikkeling van zaken met betrekking tot de Waterlandstichting wordt geëlimineerd blijft er een gemiddeld geïnvesteerd bedrag over van € 102 miljoen tegenover een voorzien gemiddeld investeringbedrag van € 122 miljoen. Hierdoor is het financieringstekort lager uitgevallen.

De kasgeldlimiet en rentekosten verbonden aan de financieringsfunctie

De kasgeldlimiet, een belangrijk wettelijk criterium voor kort vreemd vermogen, is in de wet FIDO gesteld op 23% van de begrote exploitatielasten van enig jaar. Voor het begrotingsjaar 2010 betekent dit een maximale limiet van € 15,5 miljoen. Deze limiet voor de kortgeld positie is bij de Waterschapsbank aangevraagd en gehonoreerd. Gezien de huidige rentestand wordt zoveel mogelijk gewerkt met kort geld.

In het Jaarplan is het rentepercentage (omslagpercentage) voor reeds gedane investeringen (gemiddeld in 2010 geïnvesteerde bedragen) berekend op 4,4%. Dit percentage wordt berekend op basis van de in het verleden afgesloten geldleningen en gebruik makend van de eigen financieringsmiddelen. Het definitieve omslagpercentage komt uit op 4,4% (zie Bijlage F).

De renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de beperking weer voor de lange schuldpositie. De wetgever bedoelt hiermee het bedrag aan vreemd vermogen waarover in de toekomst een hogere/lagere rente moet worden betaald dan bestuurlijk wenselijk wordt geacht. De norm voor de waterschappen is 20% van de stand van de vaste schulden per 1 januari. Het saldo per 1 januari 2010 bedraagt € 97,4 miljoen. De renterisiconorm is derhalve € 19,5 miljoen.

De herfinancieringsbehoefte, de aflossing op bestaande vaste geldleningen, bedroeg € 12,7 miljoen. Hiermee bleef het waterschap binnen de norm.

Risicoparagraaf

Het is van belang de risico's te onderkennen die het waterschap loopt bij het uitoefenen van zijn taken. Op algemene risico's, risico's die zich altijd voor zouden kunnen doen, wordt in het jaarplan niet ingegaan.

In het jaarplan wordt alleen ingegaan op de risico's die mogelijk anderszins financiële gevolgen hebben voor de exploitatiebegroting 2010.

Bij het opstellen van de jaarrapportage heeft actualisatie van de (mogelijke) risico's plaatsgevonden.

In bijlage G. is een totaaloverzicht opgenomen van de mogelijke (juridische en financiële) risico's die het waterschap loopt.

G. Verbonden Partijen

De volgende van belang zijnde samenwerkingsverbanden zijn door het waterschap Noorderzijlvest aangegeven:

Gemeenschappelijke regeling met Hunze en Aa's

In de reglementen van Noorderzijlvest en die van Hunze en Aa's is bepaald dat het waterschap samenwerkt met een of meer andere waterschappen ten behoeve van een doelmatige uitoefening van grootschalige taakonderdelen en dat daartoe een regeling is aangegeven. De samenwerking behelst o.a.:

- Het beheer van zuiveringstechnische werken met een grensoverschrijdend karakter.
- Het ontwateren van zuiveringsslib.
- Het verwerken van zuiveringsslib.
- De eindverwerking van zuiveringsslib.
- Beheer van het fonds oude leidingen.
- Beheer en bediening van coupures in Delfzijl.
- Laboratorium.

Eind 2009 is, gezamenlijk met waterschap Hunze en Aa's, gestart met het verkennen van mogelijkheden tot verbetering van de huidige gemeenschappelijke regeling. In de 1^e helft van 2011 zullen de bevindingen aan het bestuur worden voorgelegd.

Gemeenschappelijke regeling Hefpunt

Per 1 september 2007 is tussen de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's, alsmede Wetterskip Fryslân een gemeenschappelijke regeling ingericht die is belast met de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen. De afspraken over de dienstverlening zijn vastgelegd in een Service Level Agreement.

Eén van de doelstellingen die ten grondslag liggen aan de oprichting van deze gemeenschappelijke regeling, betreft het verlagen van de perceptiekosten van de heffing en invordering van de waterschapslasten. Daarnaast is het borgen van de continuïteit en het verbeteren van de kwaliteit een belangrijk uitgangspunt. Dit alles is mogelijk door bundeling van kennis, kwaliteit en kwantiteit van deze drie waterschappen.

Verdere kostenverlaging is mogelijk door schaalvergroting. Door Hefpunt zijn in 2009 gesprekken gevoerd met diverse gemeenten om ook het opleggen en invorderen van gemeentelijke belastingen onder te brengen bij Hefpunt. Ondanks dat dit niet heeft geleid tot aansluiting door gemeenten, is dit onderwerp in 2010 op de agenda blijven staan.

Eind 2009 is besloten de huidige SLA te evalueren. Dit heeft in de loop van 2010 zijn beslag gekregen.

Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis

Het Waterschapshuis is opgericht om, vooral op het gebied van Informatie- en Communicatietechnologie, producten te ontwikkelen die voorzien in een brede gezamenlijke behoefte, waarmee samenwerking wordt beoogd tussen waterschappen en andere overheden. Onder regie van het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening voor en naar burgers en bedrijven te verbeteren en om daarin een kostenbesparing op de ICT uitgaven te bewerkstelligen.

In 2009 is een Gemeenschappelijke Regeling voorbereid, in 2010 is de omzetting van de stichting Het Waterschapshuis naar een gemeenschappelijke regeling geëffectueerd. De gemeenschappelijke regeling is formeel per 1 juli 2010 in werking getreden. Expliciet is bepaald dat ieder afzonderlijk waterschap kan beslissen over deelname aan de ontwikkeling en realisatie van producten.

RioNoord B.V.

De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's alsmede het Waterbedrijf Groningen nemen gezamenlijk deel in een rioleringsbedrijf om voor gemeenten in de provincie Groningen rioleringsstaken uit te voeren. Met deze samenwerking wordt een structurele kostenbesparing in de waterketen beoogd en wordt de kwaliteit van de rioleringszorg gewaarborgd en verbeterd. Hierdoor wordt tevens een positief effect verkregen op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Tevens wordt met deze samenwerking invulling gegeven aan het landelijke waterketenbeleid om een structurele samenwerking tussen partijen in de waterketen te bewerkstelligen.

Op 2 november 2009 heeft de formele aandelenoverdracht plaatsgehad en is Noorderzijlvest voor 25% eigenaar van de aandelen van RioNoord B.V. Het waterschap Hunze en Aa's heeft eveneens 25% van de aandelen in handen, terwijl de overige 50% van de aandelen in handen is van Waterbedrijf Groningen. De driehoofdige directie bestaat uit de secretaris-directeuren van de waterschappen en de directeur van Waterbedrijf Groningen.

Overige samenwerkingsverbanden

Daarnaast zijn nog enkele lichtere samenwerkingsverbanden aangegaan met andere overheden. Een voorbeeld is die voor de aanleg, het beheer, onderhoud en instandhouding van systemen voor de Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA's).

Verder kan genoemd worden de beheerovereenkomst met betrekking tot zuiveringstechnische werken tussen het waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân. Sinds het jaar 2000 zijn afspraken gemaakt over het beheer en de verdeling van kosten. De afspraken zijn overeenkomstig de systematiek die het waterschap Noorderzijlvest in de Gemeenschappelijke Regeling met Hunze en Aa's is overeengekomen. De overeenkomst is in 2010 geactualiseerd en bestuurlijk opnieuw vastgesteld.

H. Bedrijfsvoering

Binnen het waterschap Noorderzijlvest bestaat een grote focus op de bedrijfsvoering, waarbij onder andere aandacht bestaat voor strategische projecten, het uitrollen van projectmatig werken door de gehele organisatie en het sturen op de naar programma's ingedeelde Perspectiefnota en Jaarplan. In deze paragraaf wordt kort stilgestaan bij een aantal bijzondere onderwerpen.

Bezetting en verzuim

In het Jaarplan 2010 is uitgegaan van een personeelsformatie van 264,2 fte. De gemiddelde bezetting over 2010 bedroeg 249,4 fte. Ten opzichte van het Jaarplan is gemiddeld 14,8 fte niet bezet geweest. Hiervoor is voor het merendeel extern personeel ingehuurd. Ten tijde van het opstellen van deze rapportage zijn er 16 vacatures.

Het ziekteverzuimpercentage over 2010 bedroeg 3,69%, exclusief zwangerschapsverlof en langdurig verzuim. Over 2009 bedroeg het 4,04%, voor 2008 3,45% en voor 2007 4,10%.

Rechtmatigheid

Naast de accountantsverklaring met betrekking tot getrouwheid ontvangen wij met ingang van het verslagjaar 2009 van de accountant tevens een verklaring met betrekking tot de financiële rechtmatigheid. Door de accountant wordt hoofdzakelijk getoetst op nakoming van Europese wet- en regelgeving. In 2008 en 2009 zijn belangrijke stappen gezet teneinde rechtmatig te handelen. Dit heeft geresulteerd in een intern controleprogramma en het toetsen van de processen op rechtmatig handelen. De accountant heeft over 2009 fouten in de aanbesteding ca. geconstateerd tot een bedrag ad € 1,1 miljoen. Over het jaar 2009 heeft dit geleid tot een accountantsverklaring met beperking. Mede voortvloeiend uit de in 2009 en 2010 uitgevoerde interne controles, alsmede de constatering en aanbevelingen van de accountant, zijn alle zeilen bijgezet om over 2010 een goedkeurende accountantsverklaring te krijgen voor het onderdeel financiële rechtmatigheid. De geconstateerde fouten zijn teruggedrongen van de genoemde € 1,1 miljoen in 2009 tot € 0,7 miljoen in 2010. Dit heeft daadwerkelijk geresulteerd in het afgeven door onze accountant van een controleverklaring met een goedkeurende strekking.

Inkoop- en aanbesteding

De wet- en regelgeving met betrekking tot inkoop en aanbesteding is voortdurend in beweging. In diverse wetgeving zijn regels vastgelegd. Sinds 2006 is het waterschap bezig met professioneel inkopen en aanbesteden van haar leveringen. In 2009 is het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid vastgesteld dat het vorige beleidsdocument (2003) heeft vervangen. Met het nieuwe beleid zijn algemeen bindende kaders en richtlijnen geformuleerd voor het (rechtmatig) handelen van het waterschap op het gebied van inkoop en aanbesteding. Geconstateerd wordt dat dit beleid zijn vruchten afwerpt en leidt tot aanbestedingsvoordelen en het terugdringen van risico's.

Samenwerking

Samenwerking met partners in de waterketen, alsmede samenwerking met andere waterschappen kan een belangrijke bijdrage leveren in de verbetering van de bedrijfsvoering en de kwaliteit van de interne en externe dienstverlening. In 2010 is aandacht besteed aan de samenwerking met partners. Hefpunt, RioNoord en Het Waterschapshuis zijn hierbij voorbeelden waarmee ons waterschap samenwerking zoekt.

Doelmatigheid

In artikel 109a van de Waterschapswet is geregeld dat het dagelijks bestuur periodiek onderzoek moet doen naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het handelen en het algemeen bestuur daarover te informeren. In 2011 zal een drietal doelmatigheids- c.q. doeltreffendheidsonderzoeken worden uitgevoerd; hetzij intern, hetzij extern. Deze onderzoeken zijn door het dagelijks bestuur bepaald en medegedeeld aan het algemeen bestuur. De resultaten zullen aan het algemeen bestuur worden teruggekoppeld.

Reorganisatie

Op 1 juni 2010 heeft de kanteling van de organisatie zijn beslag gekregen. De organisatie is sindsdien procesmatig ingericht. Het werk is ondergebracht in een negental processen, terwijl de medewerkers in een viertal units zijn ondergebracht. Aansturing vindt plaats door een tweehoofdige directie, terwijl twee programmamanagers de schakelfunctie vormen tussen het bestuur en de organisatie. Een onafhankelijke controller adviseert directie en bestuur.

Deze reorganisatie is een noodzakelijke en wenselijke interventie op de huidige structuur teneinde het doel; "het waterschap wordt erkend als waterautoriteit", te kunnen realiseren.

Waterautoriteit zijn houdt in:

- we voeren de taken uit die we moeten doen en maken dat zichtbaar;
- we voeren het werk goed en efficiënt uit;
- we voeren het werk uit in goed contact met onze omgeving.

I. EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht zijn afspraken gemaakt over een verantwoorde economische en monetaire ontwikkeling binnen de EMU-landen. Zo is onder andere bepaald dat het overheidstekort (EMU-tekort) van een lidstaat niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Er is sprake van een negatieve bijdrage van een organisatie indien in een jaar meer wordt uitgegeven dan ontvangen.

Voor de decentrale overheden samen geldt een norm van -0,5% van het BBP. Deze norm geldt alleen als de totale norm van -3% dreigt te worden overschreden. Voor alle waterschappen samen is een tekort toegestaan van € 275.000.000. Per waterschap is dit vervolgens, op basis van de totale netto kosten, vertaald naar een individuele referentiewaarde. Voor het waterschap Noorderzijlvest betreft dit een waarde van € 6.147.000. Overigens moet worden opgemerkt dat in de bestuurlijke afspraken in 2004 is overeengekomen dat het EMU-saldo geen sturingsinstrument is voor de decentrale overheden. De bijdrage aan het EMU-tekort wordt niet als verwijtbaar gezien, hoewel binnen de Unie van Waterschappen wel wordt nagedacht over het opzetten van een beheersingsstelsel van het EMU-saldo voor alle waterschappen.

De opbouw van het EMU-saldo is als volgt (x € 1000):

EMU-saldo	Jaarrekening 2010	Begroting 2010
1. EMU/exploitatiesaldo	3.201.869	0
2. Invloed van investeringen		
Bruto investeringsuitgaven	-52.305.663	-35.072.000
Investeringsubsidies en bijdragen	8.228.441	7.233.000
Verkoop van materiële en immateriële activa	28.000	0
Afschrijvingen	19.275.039	8.788.000
	-24.774.183	-19.051.000
3. Invloed voorzieningen		
Toevoegingen aan de voorzieningen t.l.v. de exploitatie	75.864	1.907.000
Onttrekkingen aan de voorzieningen t.l.v. de exploitatie	0	0
Onttrekkingen rechtstreeks uit voorzieningen	-8.268.278	-286.000
Externe vermeerderingen	85.389	73.000
	-8.107.025	1.694.000
4. Invloed reserves		
Betalingen rechtstreeks t.l.v. reserves	0	0
Externe vermeerderingen	36.000	38.000
	36.000	38.000
5. Deelnemingen en aandelen		
Boekwinst	0	0
Boekverlies	116.000	0
	116.000	0
Totaal EMU-saldo	-29.527.339	-17.319.000

In de begroting 2010 is het EMU-saldo begroot op € -17.319.000. In werkelijkheid bedraagt het EMU-saldo -€ 29.527.000. Het verschil wordt enerzijds veroorzaakt door hogere investeringen en afschrijvingen, anderzijds door een extra onttrekking uit voorzieningen. De verschillen hebben grotendeels betrekking op de in 2010 overgenomen activa ondergebracht in de Waterlandstichting. Hiermee was in de begroting geen rekening gehouden (besluitvorming en afwikkeling hieromtrent vond plaats in de tweede helft van 2010).

Aan het einde van het begrotingsjaar bedroeg het saldo van de rekening courant € 6,3 miljoen positief. Aan de toezichthouder, in casu de provincie, is over de stand van het kasgeld driemaandelijks gerapporteerd over het EMU-saldo. Er zijn geen opmerkingen gemaakt over het gehanteerde beleid.

J. Topinkomens

Per 1 maart 2006 is de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (de WOPT) in werking getreden. Organisaties die voor een groot deel met overheidsgeld worden gefinancierd, zijn verplicht om topinkomens openbaar te maken. Het gaat om inkomens die hoger zijn dan het normbedrag, gebaseerd op het gemiddelde salaris van ministers. Het normbedrag varieert elk jaar en wordt vastgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De WOPT norm voor 2010 bedraagt € 193.000 en geldt als openbaarmakingsnorm voor:

- publieke instellingen: ministeries, provincies, gemeenten en waterschappen;
- semi-publieke instellingen: ziekenhuizen, scholen, publieke omroepen, drinkwaterbedrijven en woningbouwcorporaties. Deze instellingen worden geheel of gedeeltelijk door de overheid betaald.

Deze organisaties moeten hun topinkomens opnemen in hun financiële jaarverslag en digitaal melden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het ministerie maakt hiervan een totaaloverzicht dat in december 2011 aan het parlement wordt aangeboden.

Het Waterschap Noorderzijlvest heeft geen ambtenaren en/of bestuurders in dienst die vallen onder de WOPT en behoeft derhalve de gegevens van betreffende functionaris(sen) (functienaam, dienstverband, beloning 2010 en beloning 2009) niet in de Jaarrapportage op te nemen.

1.1 De Jaarrekening 2010

1.2.1 Verslag verantwoording Financieel Beheer

In dit verslag wordt nader ingegaan op het rekeningresultaat. Tevens wordt een analyse gegeven van de belangrijkste afwijkingen tussen de jaarrekening en de najaarsrapportage.

1.2.1.1 Rekeningresultaat

De jaarrekening 2010 sluit met een positief resultaat van € 3.202.000.

Het voordeel ten opzichte van de primitieve begroting kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

Rekeningresultaat 2010	
Jaarrekening 2010 t.o.v. primitieve begroting 2010	€
Hogere kapitaalslasten	-11.124.000
Lagere personeelslasten	787.000
Hogere kosten gebruiks- en verbruiksgoederen	-224.000
Lagere energiekosten	611.000
Lagere kosten huren, pacht en rechten	846.000
Hogere kosten onderhoud derden uitgevoerd baggerwerken	-4.503.000
Hogere kosten overig onderhoud derden	-818.000
Lagere kosten diensten door derden en bijdragen aan derden	96.000
Toevoegingen aan voorzieningen	1.620.000
Toevoegingen aan bestemmingsreserves	-339.000
Lagere kosten onvoorzien	50.000
Hogere rentebaten en dividenden	435.000
Hogere opbrengst werken voor derden en bijdragen van derden	1.999.000
Hogere opbrengst waterschapsbelastingen	1.577.000
Onttrekking aan voorzieningen	8.193.000
Onttrekking aan reserves	4.107.000
Geactiveerde lasten	-176.000
Saldo overige baten en lasten	65.000
Voordeel jaarrekening 2010 t.o.v. primitieve begroting 2010	3.202.000

Het resultaat 2010 wordt voor € 52.000 negatief beïnvloed door mee- en tegenvallers uit voorgaande jaren. Het betreft:

Resultaat voorgaande jaren	€
Betreft:	
Nagekomen last baggeren sluis/haven	-140.000
Nagekomen vermindering belastingopbrengsten	-777.000
Afschrijving BTW-claim projecten Waterlandstichting	-519.000
Nagekomen eindafrekeningen slibverwerking	419.000
Nagekomen eindafrekeningen Gemeenschappelijke Regelingen	383.000
Afwikkeling BTW-kwestie meeliften voormalig ZPG	63.000
Afwikkeling schadeclaim restauratie sluis	42.000
Afwikkeling aanpassingen 2 watergangen	250.000
Afwikkeling claim extra energiekosten (zee)gemalen	227.000
Totaal resultaat voorgaande jaren	-52.000

Bij de najaarsrapportage 2010 werd uitgegaan van een verwacht voordeel van € 2.136.000. De onderbouwing van dit voordeel is in de jaarrekening niet opnieuw opgenomen.

De mutaties op de primitieve begroting zijn, conform de vermelde onder- en overschrijdingen, opgenomen in een begrotingswijziging. De primitieve begroting werd hiermee met € 2.136.000 gewijzigd. Het werkelijke resultaat over 2010 bedraagt € 3.202.000 (voordeel). Het verschil met de najaarsrapportage 2010 ad € 1.066.000 kan als volgt worden verklaard:

Rekeningresultaat 2010	
Jaarrekening 2010 t.o.v. begroting na wijzigingen 2010	€
Hogere kapitaalslasten	-10.962.000
Lagere personeelslasten	879.000
Per saldo lagere kosten gebruiks- en verbruiksgoederen en bijdragen	-576.000
Toevoegingen aan voorzieningen	1.620.000
Hogere rentebaten en dividenden	370.000
Hogere opbrengst werken voor derden en bijdragen van derden	1.112.000
Lagere opbrengst waterschapsbelastingen	-407.000
Onttrekking aan voorzieningen	8.193.000
Onttrekking aan reserves	942.000
Saldo overige baten en lasten	-105.000
Voordeel jaarrekening 2010 t.o.v. begroting na wijziging 2010	1.066.000

In hoofdstuk 1.2.1.2. vindt een nadere analyse van de verschillen tussen jaarrekening en najaarsrapportage plaats.

Opbouw van het resultaat 2010

Resultaat 2010 t.o.v. resultaat najaarsrapportage	€
Resultaat voor bestemming	-415.000
Toevoeging aan bestemmingsreserve	
Onderhoudsbaggeren stedelijk gebied	-297.000
Cultuur historisch fonds	-42.000
Totaal toevoeging aan bestemmingsreserve	-339.000
Bijdrage uit bestemmingsreserve	
Gemaal De Slokkert	33.000
Totaal bijdrage uit bestemmingsreserve	33.000
Bijdrage uit algemene reserves watersysteembeheer	
Baggerwerken afgerond in 2010	3.923.000
Totaal bijdrage uit algemene reserve watersysteembeheer	3.923.000
Nog te bestemmen resultaat 2010 (incl. de toevoegingen en ontrekkingen)	3.202.000

Bestemming van het resultaat 2010

De stelselwijziging per 1 januari 2009 vereiste een aangepaste interne kostentoekening systematiek. Als uitgangspunt is de in 2003 bestuurlijk vastgestelde notitie ter financiering per beleidsveld gehanteerd. Vanuit het oude model heeft een conversie naar de programma's plaatsgevonden. Daarnaast is uitgegaan van het landelijke rekenmodel van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen.

Het algemeen bestuur geeft een bestemming aan het rekeningresultaat 2010. In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 3.202.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Het waterschap heeft twee bestemmingsreserves die op het noodzakelijke prijspeil worden gehouden door middel van het toevoegen van rente. Het betreft de reserves Baggeren Overdiepte Hoendiep en Gemaal De Slokkert. Rentetoevoegingen aan reserves vinden via de resultaatbestemming (indirect) plaats.

Per 1 januari 2010 is het meeliften van de waterschapsaanslagen met de waternota van de waterbedrijven beëindigd. Vanaf deze datum worden de aanslagen voor de ingezetenenheffing en de zuiveringsheffing integraal opgelegd en geïnd door Hefpunt. Uit nader onderzoek is gebleken dat in het verleden in sommige gevallen ten onrechte aanslagen voor de ingezetenenheffing en verontreinigingsheffing zijn opgelegd. De beleidsregels schrijven voor dat de waterschappen, naar aanleiding van ingediende bezwaarschriften, gehouden zijn aan een terugbetaling over een periode van maximaal 5 jaar na het ontstaan van de belastingplicht. In de situatie die zich nu voordoet ligt er geen bezwaar ten grondslag aan de ambtshalve toe te kennen vermindering.

Voorgesteld wordt aansluiting te zoeken bij de geldende beleidsregels. Dit betekent dat over een periode van vier jaar (2006 tot en met 2009) zal worden terugbetaald. Een voorlopige berekening wijst uit dat het gaat om een bedrag van € 944.000 (inclusief wettelijke rente). Hiervan heeft € 566.000 betrekking op de ingezetenenheffing en € 378.000 op de zuiveringsheffing.

De bestrijding van muskusratten is in Nederland een structurele bij wet geregelde activiteit met als doel schade aan met name waterstaatswerken zoals dijken te voorkomen. Tot nog toe was de bestrijding de verantwoordelijkheid van de provincies, die deze taak zelf uitvoeren of deze taak hebben gedelegeerd aan de waterschappen. In 2011 zal de muskusrattenbestrijding van de provincie Groningen via Wet overgaan naar de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest. Het Drentse deel is al een aantal jaren geleden overgegaan naar de waterschappen. De rijksbijdrage en de provinciale bijdrage komen te vervallen, dit levert jaarlijks een extra last op van ca. € 1 miljoen. In juni/juli 2011 wordt een noodwet door de Eerste Kamer behandeld.

Voorstel bestemming resultaat 2010	Water systeem beheer	Zuiverings beheer	Totaal
Betreft:			
Rentetoevoeging bestemmingsreserve baggeren overdiepte Hoendiep	6.000	0	6.000
Rentetoevoeging bestemmingsreserve De Slokkert	22.000	0	22.000
Bestemmingsreserve belastingteruggave voorgaande jaren	566.000	378.000	944.000
Bestemmingsreserve overdracht muskusrattenbestrijding	1.000.000	0	1.000.000
Algemene reserves (per saldo)	2.467.000	-1.237.000	1.230.000
Totaal voorstel bestemming resultaat 2010	4.061.000	-859.000	3.202.000

Structurele effecten

Bij de analyse van de resultaten van de jaarrekening 2010 is gekeken naar mogelijke structurele effecten. Bij het opstellen van de perspectiefnota 2012 tot en met 2015 wordt rekening gehouden met de uitkomsten van de jaarrekening. Met name de kapitaallasten worden in de perspectiefnota gebaseerd op een zo reëel mogelijke planning van investeringsprojecten.

1.2.1.2 Analyse verschillen tussen jaarrekening en najaarsrapportage

De jaarrekening sluit met een positief resultaat van € 3.202.000. In de najaarsrapportage werd uitgegaan van een positief resultaat van € 2.136.000.

Kosten- en opbrengstsoorten	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Kapitaallasten	25.355.000	14.393.000	-10.962.000
Personeelslasten	17.145.000	18.025.000	880.000
Gebruiks- en verbruiksgoederen	4.958.000	4.809.000	-149.000
Energiekosten	3.552.000	4.062.000	510.000
Huren, pacht, rechten, verzekeringen en belastingen	1.704.000	1.707.000	3.000
Onderhoud door derden	11.542.000	10.497.000	-1.045.000
Diensten door derden en bijdragen aan derden	15.907.000	16.029.000	122.000
Toevoegingen aan voorzieningen en reserves	626.000	2.255.000	1.629.000
Onvoorzien	0	50.000	50.000
Totaal lasten	80.789.000	71.827.000	-8.962.000
Baten			
Rentebaten en dividenden	1.909.000	1.539.000	370.000
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	78.000	0	78.000
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	12.291.000	11.579.000	712.000
Waterschapsbelastingen	54.534.000	54.942.000	-408.000
Bijdragen van derden	565.000	249.000	316.000
Onttrekking aan voorzieningen	8.479.000	286.000	8.193.000
Onttrekking aan reserves	4.140.000	3.198.000	942.000
Doorberekeningen aan investeringen	1.995.000	2.170.000	-175.000
Totaal algemeen	83.991.000	73.963.000	10.028.000
Saldo baten en lasten, exploitatieresultaat 2009	3.202.000	2.136.000	1.066.000

In de kolom Begroting 2010 na begrotingswijziging staan de begrotingscijfers inclusief de wijzigingen uit de najaarsrapportage 2010. De begrotingswijzigingen zijn tot stand gekomen door per programma analyses te maken.

Onderstaand wordt op kosten- en opbrengstsoort een nadere analyse gegeven.

Lasten

Kapitaallasten (V € -10.962.000)

Rentebaten (V € 370.000)

Kapitaallasten en rentebaten	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Rente	6.080.000	5.805.000	-275.000
Afschrijvingen	19.275.000	8.588.000	-10.687.000
Totaal lasten	25.355.000	14.393.000	-10.962.000
Baten			
Rentebaten	1.044.000	674.000	370.000
Totaal baten	1.044.000	674.000	370.000

a. Rentelasten

De rentelasten over 2010 wijken ca. 4,7% af ten opzichte van de inschatting bij de najaarsrapportage. In de najaarsrapportage waren deze lasten met € 0,8 miljoen naar boven bijgesteld. Met name op Programma 3, onderdeel Gezuiverd afvalwater, was de bijstelling aan de lage kant. Het gemiddeld geïnvesteerde vermogen in 2010 is ruim € 15 miljoen hoger dan oorspronkelijk begroot. In de begroting werd geen rekening gehouden met de overname van de ingebrachte projecten in de Waterlandstichting en de BTW-claim van de belastingdienst op deze projecten. Aan de andere kant werd de activa uitgegaan van een hoger volume aan onderhanden werken.

De financieringsmiddelen zijn € 4,7 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van het eigen vermogen met € 4,7 miljoen. In de begroting is, op basis van de in het verleden afgesloten geldleningen en gebruik makend van de eigen financieringsmiddelen, het rentepercentage (omslagpercentage) voor reeds gedane investeringen berekend op 4,5. Het werkelijke percentage komt uit op 4,4.

b. Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten over 2010 wijken met een bedrag van € 10,6 miljoen af van de raming bij de najaarsrapportage. Bij de najaarsrapportage waren deze lasten op basis van actuele prognoses met ruim € 0,2 miljoen naar beneden bijgesteld. Hierbij is geen rekening gehouden met:

- de extra afschrijving op een gashouder (€ 0,2 miljoen) op een rwzi, die in onbruik raakte en in voorliggend boekjaar diende te worden vervangen;
- de afschrijving tot en met 2009 over een BTW-claim op projecten ondergebracht in de Waterlandstichting. Dit heeft een extra afschrijvingslast tot gevolg gehad (€ 0,5 miljoen eenmalig en € 0,1 miljoen jaarlijks met ingang van 2010).
- de overname van in de Waterlandstichting ingebrachte projecten rwzi Ulrum. Dit veroorzaakt een verschuiving naar de afschrijvingslasten ten opzichte van de gevormde voorziening 'afschrijving projecten Ulrum' van € 2,2 miljoen. Met ingang van 2010 bedraagt de afschrijving € 0,3 miljoen.
- de overname van het in de Waterlandstichting ingebrachte project rwzi Garmerwolde. Dit veroorzaakt een verschuiving naar de afschrijvingslasten ten opzichte van de gevormde voorziening 'afschrijving project Garmerwolde' van € 5,7 miljoen. Met ingang van 2010 bedraagt de afschrijving € 1,6 miljoen.

Alle onderdelen hebben betrekking op Programma 3, onderdeel gezuiverd afvalwater.

c. Rentebaten

Dit betreft de bespaarde rente op het eigen vermogen en de voorzieningen. Deze rente wordt niet toegevoegd.

Personeelslasten (V € 880.000)

Personeelsbaten (V € 78.000)

Personeelsbaten en -lasten	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Salariskosten en sociale lasten	15.841.000	16.539.000	698.000
Personeel van derden	54.000	64.000	10.000
Overige personeelslasten	1.250.000	1.422.000	172.000
Totaal lasten	17.145.000	18.025.000	880.000
Baten			
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	78.000	0	78.000
Totaal baten	78.000	0	78.000

a. Salarissen en sociale lasten

Deze post beslaat de salariskosten en sociale lasten van het personeel in loondienst alsmede de uitkering aan voormalig personeel en bestuurders. De salariskosten inclusief sociale lasten wijken 4% af van de raming bij de najaarsrapportage. Bij de najaarsrapportage waren deze kosten met € 0,2 miljoen naar beneden bijgesteld.

Ten opzichte van de begroting na wijziging laten de salariskosten personeel een voordeel zien van € 0,5 miljoen, terwijl de sociale lasten € 0,2 lager uitvallen.

Naast de bezuiniging op de Goederen en diensten is bij begroting taakstellend meegenomen een bezuiniging op de personeelskosten van € 0,2 miljoen. Aan deze bezuinigingsmaatregelen ligt ten grondslag een in 2007 in gang gezette bezuiniging op de exploitatiekosten als gevolg van het vertrek van de afdeling belasting naar Hefpunt.

Het voordeel op de salariskosten inclusief sociale lasten van het personeel is grotendeels ontstaan door vacatureruimte. Hiertegenover staat dat er meer inhuur van derden/personeel niet in loondienst heeft plaatsgevonden van € 0,5 miljoen. Deze kostenpost wordt nader verklaard onder Diensten door derden.

b. Personeel van derden

Deze post heeft uitsluitend betrekking op vervanging bij langdurige ziekte en zwangerschap.

c. Overige personeelslasten

Het voordeel ten opzichte van de begroting van € 172.000 wordt met name veroorzaakt doordat € 105.000 minder werd uitgegeven aan overige personeelslasten, w.o. € 60.000 voor de pensioenverplichting (backservice) ontstaan door het vertrek van enkele medewerkers. Verder werd € 45.000 minder betaald aan de aanvullende uitkering aan pre-gepensioneerden dan oorspronkelijk was geraamd.

d. Personeelsbaten

Het voordeel betreft opbrengsten voor gedetacheerde medewerkers en UWV/USZO-vergoedingen.

Goederen (V € -149.000)

Goederen	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Gebruiks- en verbruiksgoederen	4.958.000	4.809.000	-149.000
Totaal lasten	4.958.000	4.809.000	-149.000

Bij de najaarsrapportage zijn de lasten van de gebruiks- en verbruiksgoederen opgehoogd met € 75.000. De belangrijkste onderschrijding betreft de post aanschaf chemicaliën op de zuiveringsinstallaties en de slibinstallatie (€ 90.000). Een extra last van € 116.000 wordt veroorzaakt door de afwaardering van een lening aan een deelneming in een rioleringsbedrijf. Verder is de post aankoop onderhoudsmateriaal overschreden met € 105.000. Diverse kleinere onder- en overschrijdingen resulteren per saldo in een tekort van € 18.000.

Energie (V € 510.000)

Energie en water	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Energie en water	3.552.000	4.062.000	510.000
Totaal lasten	3.552.000	4.062.000	510.000

Bij de najaarsrapportage zijn de energiekosten voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties met € 100.000 naar beneden bijgesteld. Door gunstige weersomstandigheden vielen de kosten voor energiekosten op deze installaties uiteindelijk nog eens € 348.000 lager uit. De energiekosten op gemalen vielen € 162.000 gunstiger uit.

Huren, pachten en andere rechten, etc. (V € 4.000)

Huren, pacht, rechten, verzekeringen en belastingen	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Huren, pacht en rechten	1.262.000	1.247.000	-15.000
Verzekeringen	241.000	272.000	31.000
Belastingen	200.000	188.000	-12.000
Totaal lasten	1.703.000	1.707.000	4.000

Bij de najaarsrapportage zijn de kosten voor huur € 861.000 naar beneden bijgesteld. Deze verlaging is het gevolg van de liquidatie van de Waterlandstichting. Per 1 juli zijn de huurcontracten beëindigd.

Onderhoud door derden (V €- 1.045.000)

Onderhoud derden	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Onderhoud door derden	11.542.000	10.497.000	-1.045.000
Totaal lasten	11.542.000	10.497.000	-1.045.000

Bij de najaarsrapportage zijn deze kosten per saldo verhoogd met € 4,3 miljoen. De begrotingswijziging is grotendeels het gevolg van het bestuursbesluit om baggerprojecten met ingang van 2009 in de exploitatie te verantwoorden en deze werkzaamheden niet langer te activeren. Een viertal baggerprojecten zijn gefinancierd middels een onttrekking uit de algemene reserve (zie hiervoor de toelichting op de balans onder hoofdstuk 1.2.5.4.). Voorts heeft de begrotingswijziging betrekking op het bestuursbesluit om in het najaar van voorliggend boekjaar zoveel mogelijk extra baggerwerkzaamheden uit te voeren tot een bedrag van € 800.000.

De overschrijding van per saldo € 1.045.000 heeft met name betrekking op de volgende posten:

- € 500.000 overschrijding op de uitvoering van enkele onderhanden baggerwerken, m.n. het baggerwerk Boterdiep/Winsummerdiep;
- € 605.000 overschrijding door meer onderhoud door derden verricht op de zuiveringstechnische objecten;
- € 60.000 onderschrijding op onderhoud door derden op de ondersteunende diensten.

Diensten en bijdragen derden (V € 122.000)

Diensten en bijdragen derden	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Overige diensten door derden/bijdragen aan derden	15.907.000	16.029.000	122.000
Totaal lasten	15.907.000	16.029.000	122.000

Bij de najaarsrapportage zijn deze kosten verhoogd met € 247.000.

Per saldo laat deze kostenpost eind boekjaar een onderschrijding zien van € 122.000.

De volgende posten laten een voordeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 182.000 voordeel op advisering management, ondersteunende diensten en planvorming;
- € 124.000 voordeel op kosten voor leges en storkosten watersysteembeheer;
- € 795.000 voordeel op de verwerking van slib door derden (inclusief afrekeningen over voorgaande jaren);
- € 25.000 voordeel per saldo op overige kostenposten.

De volgende posten laten een nadeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 279.000 kosten calamiteiten en bestuursdwang (zie ook onder Bijdragen van derden);
- € 95.000 kosten overige schades (zie ook onder Bijdragen van derden);
- € 110.000 een hogere bijdrage voor de muskusrattenbestrijding;
- € 520.000 inhuur derden/personeel niet in loondienst, in verband met vacatureruimte. Dit bedrag komt overeen met de vermelde besparing op de salariskosten personeel (zie de toelichting bij de post Personeelslasten);

Reserves en voorzieningen (V € 1.629.000)

Reserves en voorzieningen	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Toevoeging bestemmingsreserve cultuur historisch fonds	42.000	42.000	0
Toevoeging bestemmingsreserve onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	297.000	306.000	9.000
Toevoeging voorziening projecten Ulrum	0	1.907.000	1.907.000
Toevoeging voorzieningen pensioen en wachtgelden	287.000	0	-287.000
Totaal lasten	626.000	2.255.000	1.629.000

Een nadere toelichting op de toevoeging aan de bestemmingsreserves en voorzieningen:

a. Cultuurhistorisch fonds

De toevoeging betreft een nagekomen schade-uitkering op een in 2009 uit het fonds gefinancierde sluis.

b. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

De toevoeging betreft een (restant)bijdrage over verschillende baggerprojecten binnen stedelijk gebied, waarvoor in het kader van de Subbied-regeling een bijdrage was aangevraagd. Op deze regeling is in totaal ruim € 1 miljoen ontvangen. Het restant ad € 297.000 is ondergebracht in een bestemmingsreserve en is bedoeld voor extra baggerwerk.

c. Projecten Ulrum

Omdat de projecten Ulrum, ondergebracht in de Waterlandstichting, in 2010 zijn overgenomen door het waterschap, heeft er geen toevoeging meer plaats gevonden.

d. Pensioen- en wachtgelden

Deze voorziening heeft betrekking op voormalig bestuur en personeel de volgende componenten:

- een dotatie van € 85.000 voor rente ten laste komend van de exploitatie;
- een dotatie van € 76.000 naar aanleiding van een geactualiseerde berekening van de toekomstige verplichtingen voormalig bestuur en personeel.

Onvoorzien (V € 50.000)

Onvoorzien	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Lasten			
Onvoorzien	0	50.000	50.000
Totaal lasten	0	50.000	50.000

Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2010 niet plaatsgevonden.

Baten

Rentebaten(V € 370.000)

Dit resultaat is toegelicht bij de post kapitaallasten.

Dividenden (V € 1000)

Dividenden	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Baten			
Dividenden	866.000	865.000	1.000
Totaal baten	866.000	865.000	1.000

Betreft de jaarlijkse dividenduitkering op de aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank.

Baten personeelskosten (V € 78.000)

Dit resultaat is toegelicht bij de post personeelslasten.

Werken voor derden en opbrengst eigendommen (V € 712.000)

Werken voor derden en eigendommen	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Baten			
Opbrengst werken voor derden	12.227.000	11.431.000	796.000
Opbrengst eigendommen	64.000	148.000	-84.000
Totaal baten	12.291.000	11.579.000	712.000

De volgende posten laten een voordeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 88.000 voor meer bestede technische uren aan bodemdalingprojecten/objecten;
- € 102.000 voor meer uitgaven exploitatiekosten bodemdalingsgemalen;
- € 198.000 wegens een hogere bijdrage binnen de gemeenschappelijke regelingen met de waterschappen Hunze en Aas en Fryslân;
- € 214.000 wegens een hogere opbrengst per as aangevoerd slib en afvalwater;

- € 179.000 wegens afwikkeling overdracht objecten waterlandstichting;
- € 132.000 wegens vrijval van de voorziening groot onderhoud in de waterlandstichting;
- € 28.000 wegens verkoop van materieel;
- € 29.000 overige voordelen.

De volgende posten laten een nadeel zien ten opzichte van de begroting:

- € 150.000 wegens een lagere opbrengst voor terugontvangst kosten energie;
- € 50.000 wegens een lagere vergoeding voor de exploitatie van de spuisluizen Lauwersoog.

Bijdragen derden (V € 316.000)

Bijdragen derden	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Baten			
Bijdragen van derden	565.000	249.000	316.000
Totaal baten	565.000	249.000	316.000

Het voordeel van € 316.000 heeft betrekking op de volgende posten:

- € 213.000 door ontvangen uitkeringen/vergoedingen op verhaalde kosten als gevolg van calamiteiten of schades;
- € 70.000 voor een hogere provinciale bijdrage in de kosten van vaarwegen;
- € 33.000 voor overige hogere bijdragen van rijk en provincie.

Waterschapsbelastingen (V €- 407.000)

Waterschapsbelastingen	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Baten			
Omslag gebouwd	17.942.000	17.378.000	564.000
Omslag ongebouwd	5.137.000	5.057.000	80.000
Omslag natuur	60.000	63.000	-3.000
Ingezetenenomslag	6.940.000	7.127.000	-187.000
Verontreinigingsheffing	410.000	384.000	26.000
Zuiveringsheffing	24.046.000	24.933.000	-887.000
Totaal baten	54.535.000	54.942.000	-407.000

Waterschapsbelastingen verdeeld naar kostendragers	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Watersysteembeheer			
Omslagen en verontreinigingsheffing	30.959.000	30.515.000	444.000
Kwijtscheldingen	-469.000	-506.000	37.000
Afkoop incassorisico	-1.000	0	-1.000
Oninbaarverklaarde bedragen	0	0	0
WOZ-kosten 1999-2002	0	0	0
Totaal Watersysteembeheer	30.489.000	30.009.000	480.000
Zuiveringsbeheer			
Omslagen en verontreinigingsheffing	25.166.000	26.234.000	-1.068.000
Kwijtscheldingen	-1.113.000	-1.301.000	188.000
Afkoop incassorisico	-7.000	0	-7.000
Oninbaarverklaarde bedragen	0	0	0
Totaal Zuiveringsbeheer	24.046.000	24.933.000	-887.000
Totaal waterschapsbelastingopbrengsten	54.535.000	54.942.000	-407.000

Verschil t.o.v. begroting verdeeld naar 2010 en voorgaande jaren	Jaarrek. 2010	2009 en voorgaande jaren	Verschil
Baten			
Hogere opbrengst omslag gebouwd	-182.000	746.000	564.000
Hogere opbrengst omslag ongebouwd	20.000	61.000	81.000
Lagere opbrengst omslag natuur	-8.000	5.000	-3.000
Lagere opbrengst ingezetenenomslag	-205.000	-19.000	-224.000
Hogere opbrengst verontreinigingsheffing	-16.000	43.000	27.000
Lagere opbrengst zuiveringsheffing	-451.000	-617.000	-1.068.000
Totaal lagere baten	-842.000	219.000	-623.000
Kwijtscheldingen/afkoop incassorisico	216.000	0	216.000
Totaal verschil t.o.v. begroting verdeeld naar 2010 en voorgaande jaren	-626.000	219.000	-407.000

Bij de najaarsrapportage zijn de belastingopbrengsten naar boven bijgesteld met €1.818.000. Op de verschillen van de onderscheiden belastingsoorten volgt hierna een korte toelichting.

Hogere opbrengst omslag gebouwd

Bij de najaarsrapportage werd reeds uitgegaan van een hogere opbrengst van € 1,3 miljoen. Na aanlevering van de gemeenten van de WOZ-waarden bleek de stijging meer te zijn dan de nullijn waarmee bij de begroting rekening was gehouden. Tevens was er onvoldoende rekening gehouden met de verwerking van de mutatiebestanden van de gemeenten. Voor de voorgaande jaren geldt dat de hogere opbrengst het gevolg is van een volledigheidscntrole over het jaar 2008. Uit deze controle is een extra WOZ-waarde gebleken als gevolg van nieuwbouw waar nog geen rekening mee was gehouden.

Hogere opbrengst omslag ongebouwd

Bij de najaarsrapportage werd reeds uitgegaan van een hogere opbrengst van € 64.000. De opbrengst voor 2010 valt € 19.000 gunstiger uit dan voorzien en over voorgaande jaren valt de opbrengst € 61.000 gunstiger uit.

In 2009 is er een discussie ontstaan over de juiste definiëring van natuur en ongebouwd. In het uiterste geval kan dit leiden tot een claim, omdat de tariefstelling per hectare van ongebouwd substantieel hoger is dan die van natuur. De ingediende bezwaren worden in de eerste helft van 2011 in behandeling genomen. De claim is opgenomen in de risicoparagraaf.

Lagere opbrengst omslag natuur

Bij de najaarsrapportage werd uitgegaan van een hogere opbrengst van € 8.000. De inschatting bleek onjuist. Het aantal hectares natuur lag ongeveer op hetzelfde niveau als bij de begroting was aangenomen. Over voorgaand jaar werden nog voor 1.400 ha opgelegd.

Lagere opbrengst ingezetenenomslag

Bij de najaarsrapportage werd uitgegaan van een hogere opbrengst van € 172.000. De inschatting bleek onjuist. De opbrengst ten opzichte van de najaarsrapportage valt € 204.000 nadelig uit. Met ingang van 1-1-2010 is het meeliften (op de waternota's van de waterleidingbedrijven) beëindigd en zijn de bestanden naar het door Hefpunt gebruikte systeem overgebracht. Als gevolg van deze overgang en de kwaliteitsslag die ten aanzien van de bestanden is gemaakt is een daling voor de ingezetenenheffing te zien. Een deel van een bepaalde categorie ingezetenenobjecten (tweede woningen, begeleid wonen en kamerverhuur) ontving via de waterleidingbedrijven wel een ingezetenenanslag, maar in het systeem van Hefpunt niet meer. Naar de mogelijke consequenties wordt gezamenlijk (met de andere betrokken waterschappen) een onderzoek gedaan. Zie ook onder hoofdstuk 1.2.1.1. Bestemming van het resultaat 2010.

Een deel van de daling wordt in 2010 gecompenseerd door een extra te verwachten opbrengst als gevolg van het opschonen van de leegstand. Hiervoor is een opbrengst van € 75.000 meegenomen. Door een nagekomen post uit voorgaande jaren bedraagt het verschil in totaal € 223.000 (nadelig).

Hogere opbrengst verontreinigingsheffing

Bij de najaarsrapportage werd uitgegaan van een hogere opbrengst van € 38.000. De opbrengst valt € 16.000 ongunstiger uit dan ingeschat. Door een nagekomen opbrengst van € 42.000 bedraagt het verschil in totaal € 26.000. Deze heffing is nieuw sinds 1 januari 2009, waardoor er nog geen ervaringscijfers zijn.

Lagere opbrengst zuiveringsheffing

Bij de najaarsrapportage werd uitgegaan van een hogere opbrengst voor bedrijven van € 267.000 en een hogere opbrengst voor woningen van € 31.000.

De opbrengst bij bedrijven valt uiteindelijk € 84.000 lager uit, enerzijds door een verschuiving tussen zuiveren woningen en zuiveren bedrijven anderzijds als gevolg van het niet meer heffen bij een slibbedrijf.

De opbrengst bij woningen valt € 367.000 lager. Dit heeft te maken met de hierboven genoemde verschuiving en het vervallen van een deel van de heffing als gevolg van de overgang van de bestanden van de waterbedrijven naar Hefpunt. Zie ook de toelichting bij het resultaat op de ingezetenenomslag.

De opbrengst over voorgaande jaren voor bedrijven valt € 605.000 lager uit, voornamelijk als gevolg van opgelegde verminderingen terugwerkend tot 2007 bij een slibbedrijf.

De opbrengst over voorgaande jaren voor woningen valt € 12.000 lager uit.

Kwijtschelding

Bij de begroting 2010 was het bedrag voor kwijtschelding geraamd op € 1.890.000 Dit bedrag is in de najaarsrapportage naar beneden bijgesteld naar € 1.807.000. Uiteindelijk is 'slechts' voor een bedrag van € 1.582.000 kwijt gescholden. In 2009 was dit € 1.594.000.

De verwachting dat door de recessie in 2010 meer aanvragen voor kwijtschelding in aanmerking zouden komen dan in 2009 is niet uitgekomen.

Reserves en voorzieningen (V € 9.135.000)

Reserves en voorzieningen	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Verschil
Baten			
Onttrekking algemene reserve inzake baggerprojecten	3.923.000	2.975.000	948.000
Onttrekking bestemmingsreserve De Slokkert	33.000	33.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve jubileum 2010	20.000	20.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve vijver waterschapshuis	164.000	170.000	-6.000
Onttrekking voorziening projecten Ulrum	2.291.000	0	2.291.000
Onttrekking voorziening project Garmerwolde	5.721.000	0	5.721.000
Onttrekking aan voorziening pensioen en wachtgelden	467.000	286.000	181.000
Totaal baten	12.619.000	3.484.000	9.135.000

Een nadere toelichting op de onttrekking aan de reserves en voorzieningen:

a. Algemene reserve

In het kader van gewijzigde voorschriften van de nieuwe wet- en regelgeving per 1 januari 2009 heeft het algemeen bestuur besloten om alle op dat moment in uitvoering zijnde baggerprojecten bij gereedkomen ten laste te brengen van de algemene reserve (tot een totaalbedrag van € 5,9 miljoen). Ultimo 2009 waren reeds vier projecten gereed gekomen en onttrokken aan de reserve (€ 1,5 miljoen). In 2010 zijn opnieuw vier projecten afgerond en onttrokken aan de reserve (€ 3,9 miljoen). Het restant ad € 0,5 miljoen is gereserveerd voor het laatste project. Dit project zal in 2011 worden afgerond.

b. De Slokkert

Voor het gemaal De Slokkert wordt jaarlijks, conform begroting, een bedrag van € 33.000 aangewend voor de exploitatiekosten van dit gemaal.

c. Jubileum 2010

Conform besluitvorming zijn de kosten van de viering van het 10-jarig bestaan ten laste gebracht van deze reserve.

d. Vijver Waterschapshuis

Conform besluitvorming zijn de kosten van het herstel van de vijver ten laste gebracht van deze reserve. De kosten bleven € 6.000 beneden de raming.

e. Projecten Ulrum

In 2010 is besloten de Waterlandstichting te liquideren. De projecten Ulrum, die in deze stichting waren ondergebracht, zijn door het waterschap tegen het oorspronkelijke investeringsbedrag overgenomen. De afschrijving tot en met 2009 is in 2010 ten laste gebracht van deze voorziening. De stand van de voorziening is daarmee teruggebracht naar € 0.

f. Project Garmerwolde

In 2010 is besloten de Waterlandstichting te liquideren. Een project Garmerwolde, dat in deze stichting was ondergebracht, is door het waterschap tegen het oorspronkelijke investeringsbedrag overgenomen. De afschrijving tot en met 2009 is in 2010 ten laste gebracht van deze voorziening. De stand van de voorziening is daarmee teruggebracht naar € 0.

g. Pensioen- en wachtgelden

De bestedingen in 2010 voor pensioen- en wachtgelden voormalig bestuur en personeel bedroegen € 467.000. Deze zijn onttrokken aan deze voorziening. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 286.000.

Doorberekeningen aan investeringen (V € -175.000)

Doorberekeningen aan investeringen	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Vershil
Baten			
Doorberekeningen aan investeringen	1.995.000	2.170.000	-175.000
Totaal baten	1.995.000	2.170.000	-175.000

De doorberekening aan investeringen heeft betrekking op:

- verzekeringspremies ten behoeve van projecten (minder doorberekend € 5.000)
- doorberekening van de uren die besteed zijn aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen. Er is voor een bedrag van € 134.000 meer doorberekend (op een totaalbudget op € 1,2 miljoen).
- doorberekening van de rente aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen. De toegerekende rente bedraagt € 612.000 (dit is € 305.000 lager dan begroot). Deze rente is verdisconteerd onder de rentelasten.

In het door het algemeen bestuur in 2008 vastgestelde besluit 'Beleidsregels waardering en afschrijving van vaste activa 2009' als verdere uitwerking en detaillering van artikel 13 van de nieuwe Verordening ex artikel 108 van de Waterschapswet, zijn de beleidsregels vastgelegd.

1.2.2 De exploitatierekening naar Programma's

De exploitatierekening naar programma's bevat de gerealiseerde netto-kosten van de programma's. In het jaarverslag onder hoofdstuk 1.1.1. Programmaverantwoording wordt per programma een uitgebreide toelichting gegeven.

Het totaaloverzicht van de programma's ziet er als volgt uit:

Programma	Totaal							
in € 1.000	LASTEN					BATEN	SALDO KOSTEN	
	Kapitaal lasten	Personeels kosten	Goederen & Diensten	Toev. Voor zieningen	On voor zien	Totaal Lasten	Baten	Saldo kosten
Jaarrapp 2010	25.355	17.145	37.663	626	0	80.789	83.991	-3.202
Jaarplan 2010 na wijz.	14.393	18.025	37.104	2.255	50	71.826	73.962	-2.136
Jaarrapp 2009	11.972	16.390	36.591	3.778	0	68.731	71.314	-2.583
in € 1.000	INVESTERINGEN							
	Bruto	Subsidie	Bijdr.Res	Netto				
Jaarrapp 2010	24.802	2.224	6.005	16.574				
Jaarplan 2010	35.072	7.393	0	27.679				
Jaarrapp 2009	17.851	7.537	348	9.966				

1.2.3 De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting

De exploitatierekening naar kostendragers geeft per kostensoort de gerealiseerde netto-kosten en opbrengsten weer.

Rekening 2010 Watersysteembeheer

Exploitatierekening 2010 Watersysteembeheer	Jaarrekening 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2010
Netto lasten			
Netto kosten	30.967.000	31.569.000	28.931.000
Bedrag voor onvoorzien	0	25.000	25.000
Algemene opbrengsten (dividend,rente)	-922.000	-572.000	-540.000
Totaal netto lasten	30.045.000	31.022.000	28.416.000
Belastingopbrengsten	30.959.000	30.514.000	28.912.000
Kwijtscheldingen	-469.000	-506.000	-529.000
Afkoop incassorisico	-1.000	0	0
Netto belastingopbrengsten	30.489.000	30.008.000	28.383.000
Resultaat voor bestemming	444.000	-1.014.000	-33.000
Toevoeging aan bestemmingsreserves	-339.000	-316.000	
Bijdrage uit bestemmingsreserves	33.000	33.000	33.000
Bijdrage uit algemene reserves	3.923.000	2.943.000	0
Resultaat nog te bestemmen	4.061.000	1.646.000	0

De taak Watersysteembeheer sluit met een positief saldo van € 4.061.000 tegen een verwacht voordelig resultaat bij de najaarsrapportage van € 1.646.000. Het hogere voordeel van ruim € 2,4 miljoen is op hoofdlijnen als volgt te specificeren:

Netto lasten (V € 977.000)

In het najaar is de begroting naar boven bijgesteld met € 2,6 miljoen. Dit had te maken met de in uitvoering zijnde en zoveel mogelijk extra uit te voeren baggerprojecten in 2010 (€ 3,9 miljoen) en diverse bijstellingen op de onderscheiden kosten- en opbrengstsoorten (per saldo een voordeel van € 1,3 miljoen). Ten opzichte van de najaarsrapportage (begroting na wijziging) is het voordeel € 1,0 miljoen. Een van de hoofdoorzaken is dat er uiteindelijk voor € 1,0 miljoen meer onttrokken is aan de algemene reserve voor de baggerwerken die onder de claim op deze reserve vielen.

In het jaarverslag onder het hoofdstuk 1.1.1 is op hoofdlijnen financieel verslag gedaan van de afwijkingen. Tevens is een uitgebreide analyse per kostensoort opgenomen onder hoofdstuk 1.2.5. van de jaarrekening.

Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2010 niet plaatsgevonden.

Onder de algemene opbrengsten is een besparing te noemen op de berekende rente op de eigen financieringsmiddelen van ruim € 300.000. Tevens is een opbrengst van € 63.000 verantwoord als gevolg van de afwikkeling van een kwestie over de BTW over de kosten van het meeliften uit voorgaande jaren (uit de tijd van het Zuiveringsschap Drenthe).

Netto belastingopbrengsten (V € 481.000)

Ten opzichte van de najaarsrapportage (begroting na wijziging) is het voordeel € 481.000.

Een uitgebreide analyse van de belastingopbrengsten per kostendrager is te vinden in hoofdstuk 1.2.1.1. van de jaarrekening onder de Baten.

Resultaat nog te bestemmen (V € 2.415.000)

Het uiteindelijke resultaat bedraagt € 4.061.000, rekening houdend met een bijdrage uit de algemene reserve van € 3.923.000 voor gereedgekomen baggerwerken, € 33.000 wegens een onttrekking uit de bestemmingsreserve voor De Slokkert, € 297.000 wegens een toevoeging aan de bestemmingsreserve onderhoudsbaggeren stedelijk gebied en € 42.000 wegens een toevoeging aan de bestemmingsreserve cultuur historisch fonds. In de najaarsrapportage was een resultaat becijferd van € 1.646.000, waarbij rekening was gehouden met een onttrekking uit de algemene reserve van € 2,9 miljoen voor gereedgekomen baggerprojecten, een onttrekking van € 33.000 uit de bestemmingsreserve De Slokkert, een toevoeging van € 274.000 voor onderhoudsbaggeren en een toevoeging van € 42.000 aan het cultuur historisch fonds.

In het hoofdstuk 1.2.1.1. van de jaarrekening wordt een nadere beschouwing gegeven over de bestemming van het resultaat 2010. Tevens is voor de kostendrager Watersysteembeheer een voorstel opgenomen voor de bestemming van het resultaat 2010.

Rekening 2010 Zuiveringsbeheer

Exploitatierkening 2010 Zuiveringsbeheer	Jaarrekening 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2010
Netto lasten			
Netto kosten	25.953.000	25.447.000	25.485.000
Bedrag voor onvoorzien	0	25.000	25.000
Algemene opbrengsten (dividend,rente)	-1.048.000	-1.029.000	-935.000
Totaal netto lasten	24.905.000	24.443.000	24.575.000
Belastingopbrengsten	25.166.000	26.234.000	25.936.000
Kwijtscheldingen	-1.113.000	-1.301.000	-1.361.000
Afkoop incassorisico	-7.000	0	0
Netto belastingopbrengsten	24.046.000	24.933.000	24.575.000
Resultaat voor bestemming	-859.000	490.000	0
Bijdrage uit bestemmingsreserves	0	0	0
Bijdrage uit algemene reserves	0	0	0
Resultaat nog te bestemmen	-859.000	490.000	0

Netto lasten (V € 462.000)

In het najaar is de begroting bijgesteld naar beneden bijgesteld met ruim € 132.000. Ten opzichte van de najaarsrapportage (begroting na wijziging) is het voordeel € 462.000. Dit kan grotendeels worden verklaard door een voordeel op eindafrekeningen over voorgaande jaren van de slibverwerking (€ 519.000) In de bijstelling op de begroting in het najaar is dit voordeel niet meegenomen omdat de onderhandelingen hierover nog niet waren afgerond. Onder de (gerealiseerde) netto kosten zijn opgenomen de over- en onderschrijdingen op de kosten en de opbrengsten binnen de programma's van het waterschap. In het jaarverslag onder het hoofdstuk 1.1.1 is op hoofdlijnen financieel verslag gedaan van deze afwijkingen. Tevens is een uitgebreide analyse per kostensoort opgenomen onder hoofdstuk 1.2.5. van de jaarrekening. Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2010 niet plaatsgevonden.

Netto belastingopbrengsten (V € 887.000)

De netto belastingopbrengsten zijn € 887.000 lager uitgevallen dan bij de najaarsrapportage was geraamd. Een uitgebreide analyse van de belastingopbrengsten per kostendrager is te vinden in hoofdstuk 1.2.1.1. van de jaarrekening onder de Baten.

Resultaat nog te bestemmen (V € 1.349.000)

Het uiteindelijke resultaat bedraagt € 859.000 negatief in plaats van het in de najaarsrapportage becijferde positieve resultaat van € 490.000. In het hoofdstuk 1.2.1.1. Rekeningresultaat wordt een nadere beschouwing gegeven over de bestemming van het resultaat 2010. Tevens is voor de kostendrager Zuiveringsbeheer een voorstel opgenomen voor de bestemming van het resultaat 2010.

1.2.4 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

Van de baten en lasten die in de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten zijn opgenomen, worden in onderstaande tabel de ramingen uit de begroting en begroting na wijziging vermeld. Een nadere analyse op het niveau van de kosten- en opbrengstsoorten is in de jaarrekening onder hoofdstuk 1.2.1 opgenomen.

EXPLOITATIEREKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORTEN					
Nummer kosten soort	Omschrijving	Jaarrek. 2010	Begroting 2010 na begrot.wijz.	Primitieve Begroting 2010	Jaarrek. 2009
	Lasten				
401	Rentelasten	6.080.405	5.805.107	5.443.707	4.102.559
402	Afschrijvingen	19.275.039	8.588.020	8.788.020	7.869.320
	sub-totaal kapitaallasten	25.355.445	14.393.127	14.231.727	11.971.879
410	Salarissen huidig personeel en bestuurders	12.964.537	13.507.920	13.702.920	12.355.043
411	Uitkeringen aan voormalig personeel en bestuurders	155.366	155.460	155.460	135.452
412	Sociale lasten	2.722.324	2.875.820	2.875.820	2.563.639
413	Overige personeelskosten	1.228.957	1.421.850	1.134.850	1.142.347
414	Personeel van derden	53.723	63.530	63.530	175.457
415	Premie ABP	-430	0	0	0
416	Overige personeelslasten	20.792	0	0	18.383
	sub-totaal personeelskosten	17.145.270	18.024.580	17.932.580	16.390.321
420	Gebruiksgoederen	999.202	892.160	827.160	888.970
421	Verbruiksgoederen	3.958.645	3.916.580	3.906.580	3.893.106
422	Energie en water	3.552.363	4.061.950	4.163.530	3.681.542
423	Huren, pachten en rechten	1.262.011	1.246.910	2.108.310	2.159.303
424	Verzekeringen	241.492	271.510	323.510	239.657
425	Belastingen	200.426	188.290	186.710	172.660
426	Onderhoud door derden	11.542.055	10.497.104	6.221.230	8.663.986
427	Overige diensten door derden/bijdragen aan derden	15.906.512	16.029.350	16.002.970	16.891.521
	sub-totaal goederen en diensten	37.662.706	37.103.854	33.740.000	36.590.743
430	Toevoegingen aan voorzieningen en reserves	625.703	2.254.650	1.906.650	3.739.181
440	Onvoorzien	0	50.000	50.000	0
	Voordelig resultaat	3.201.869	2.135.746	0	2.583.200
	Totaal generaal	83.990.991	73.961.957	67.860.957	71.275.324
	Baten				
800	Rentebaten	1.043.879	674.190	674.190	883.523
810	Dividenden	865.522	865.000	800.000	65.523
820	Baten personeelskosten	77.522	0	0	77.413
830	Opbrengst werken voor derden	12.227.258	11.431.320	10.586.320	11.862.352
840	Opbrengst eigendommen	63.800	147.520	147.520	204.564
850	Waterschapsbelasting	54.534.455	54.941.150	52.957.150	53.605.200
860	Bijdragen van derden	564.521	248.800	206.800	1.359.605
870	Onttrekkingen aan voorzieningen	8.478.879	285.510	285.510	264.824
880	Onttrekkingen aan reserves	4.140.461	3.198.160	33.160	1.959.438
890	Doorberekeningen aan projecten	1.994.695	2.170.307	2.170.307	992.884
	Nadelig resultaat	0	0	0	0
	Totaal generaal	83.990.991	73.961.957	67.860.957	71.275.324

1.2.5 De balans per 31 december 2009 en de toelichting

BALANS PER 31 DECEMBER 2010			
ACTIVA	31-12-2010 €	1-1-2010 €	PASSIVA
Vaste activa			Vaste passiva
Immateriële vaste activa	8.312.938	8.026.451	- Algemene reserves
Materiële vaste activa	133.347.485	100.378.995	- Overige bestemmingsreserves
Financiële vaste activa	470.995	588.525	- Nog te bestemmen resultaat
Totaal vaste activa	142.131.418	108.993.971	Totaal eigen vermogen
Vlottende activa			Voorzieningen
Kortlopende Vorderingen	10.569.261	17.937.253	Vaste schulden
Overlopende activa	767.018	1.642.259	Totaal vaste passiva
Liquide middelen	11.104.269	14.590.502	Vlottende passiva
Totaal vlottende activa	22.440.548	34.170.014	Netto-vlottende schulden
TOTAAL ACTIVA	164.571.966	143.163.985	Overlopende passiva
			Totaal vlottende passiva
			TOTAAL PASSIVA
			164.571.966
			143.163.985

1.2.5.1 Toelichting op de balans

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2009 is het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) van kracht geworden, waarin de verslaggevingvoorschriften zijn vastgelegd.

Binnen de voorschriften van de nieuwe regelgeving per 1 januari 2009 zijn de regels aangaande het activeren van uitgaven aangescherpt.

De financieringsbronnen (taken) zijn watersysteembeheer en zuiveringsbeheer. De algemene reserves zijn ingedeeld naar deze twee taken.

1.2.5.2 Waarderingsgrondslagen

Vaste activa

Onder de post immateriële activa zijn die activa opgenomen die niet stoffelijk van aard zijn en die niet onder de financiële vaste activa zijn opgenomen. Het betreft met name uitgaven in verband met onderzoek en ontwikkeling en aan derden betaalde afkoopsommen, software en licenties en aan derden verstrekte subsidies.

Onder de materiële activa zijn investeringen opgenomen in verbeteringswerken ten behoeve van de primaire taken van het waterschap (keringen, watergangen, kunstwerken, zuiveringstechnische werken) en investeringen ten behoeve van de ondersteunende taken (bedrijfsgebouwen, tractie en automatisering).

Onder de post financiële activa zijn opgenomen de kapitaalverstrekking aan de Nederlandse Waterschapsbank N.V., de N.V. Groninger Monumenten Fonds en RioNoord B.V., alsmede een hypothecaire lening aan personeel en een geldlening aan RioNoord B.V..

De waardering van de vaste activa heeft plaatsgevonden op basis van de historische kostprijs/aanschafwaarde c.q. de verkrijgingsprijs, verminderd met subsidies / bijdragen van derden en bijdragen vanuit de bestemmingsreserves en met de gecumuleerde afschrijvingen. Het waterschap hanteert de lineaire afschrijvingsmethode op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De afschrijving op de tot 1 januari 2010 geregistreerde activa blijft ongewijzigd. In de door het algemeen bestuur op 1 oktober 2008 vastgestelde beleidsregels omtrent de waardering en afschrijving van vaste activa 2009, die integraal onderdeel uitmaken van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Noorderzijlvest, zijn met name de te hanteren afschrijvingstermijnen vastgelegd.

Kortlopende vorderingen, overlopende activa en liquide middelen

Deze activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, waarbij rekening is gehouden met mogelijk oninbare posten. Voor deze posten is een voorziening getroffen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserves, gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn onderverdeeld naar voorzieningen ten behoeve van de taken van het waterschap en naar algemene voorzieningen. Waardering vindt plaats tegen nominale waarde of tegen contante waarde (4%).

Langlopende en kortlopende schulden

De schulden zijn op basis van de nominale waarde gewaardeerd.

Grondslagen ter bepaling van het resultaat

De lasten en baten zijn tegen nominale waarde opgenomen voor zover deze bedragen zijn toe te rekenen aan het verslagjaar. Eventuele afwikkelingsverschillen over voorgaande jaren worden verantwoord in het jaar waarin deze verschillen blijken.

1.2.5.3 ACTIVA

Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheden van het waterschap al dan niet duurzaam te dienen. Als onderdeel van de vaste activa wordt de stand van zaken van het onderhanden werk weergegeven. Onderstaand wordt per activa soort de stand van zaken weergegeven.

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa € 8.313.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1 januari 2010	Onderhanden werken	Investerings 2010	Afschrijving 2010	Bijdragen 2010	Boekwaarde 31 december 2010
Werken in exploitatie						
Onderzoek en ontwikkeling	915.963	319.618	0	181.123	0	1.054.458
Overige (kostentoedeling)	40.014	0	0	10.003	0	30.010
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	5.997.118	71.180	0	685.142	0	5.383.157
Verkiezingen	400.179	0	0	133.393	0	266.786
Totaal werken in exploitatie	7.353.274	390.798	0	1.009.661	0	6.734.411
Onderhanden werken						
Onderzoek en ontwikkeling	75.144	-319.618	469.315	0	44.344	180.497
Overige	282.465	0	73.398	0	0	355.863
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	315.568	-71.180	797.779	0	0	1.042.167
Totaal onderhanden werken	673.177	-390.798	1.340.492	0	44.344	1.578.527
TOTAAL IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	8.026.451	0	1.340.492	1.009.661	44.344	8.312.938

De post Onderzoek en ontwikkeling heeft betrekking op diverse projecten, zoals het opstellen van de waterkansenkaart, het monitoringsplan waterbeheer, inventarisatie retentiegebieden, opstellen van peilbesluiten, een onderdeel van het waterstructuurplan Westrand, het project LiveDijk Eemshaven (innovatieve ontwikkeling met betrekking tot de zeekering) en de derde toetsing primaire waterkering.

De verstrekte bijdragen aan activa en eigendom van overheden betreffen bijdragen aan gemeenten in de kosten van de aanleg van randvoorzieningen rioolstelsels en aanleg in landelijke gebieden. De bijdragen kunnen worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of het waterschap anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

In de onderhanden werken zijn met name de in het kader van het initiëren van c.q. participeren in onderzoeken naar te nemen maatregelen 2010-2015 opgenomen. Deze geven deels invulling aan de voornemens uit het Waterbeheerplan.

In bijlage A. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven.

Materiële vaste activa € 133.347.000

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1 januari 2010	Onderhanden werken	Investerings 2010	Afschrijving 2010	Bijdragen 2010	Boekwaarde 31 december 2010
Werken in exploitatie						
Gronden en terreinen	47.205	0	0	0	0	47.205
Vervoermiddelen en werktuigen	2.893.240	569.202	-31.766	639.317	0	2.791.359
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	1.761.486	661.730	0	471.474	0	1.951.742
Kantoren, woningen en werkplaatsen	8.067.177	84.002	0	579.221	0	7.571.958
Waterkeringen	343.626	0	0	25.543	0	318.083
Watergangen en kunstwerken	24.466.130	2.127.511	70.828	1.791.099	0	24.873.370
Gemalen watersysteembeheer	4.504.258	198.152	0	411.593	0	4.290.817
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	3.239.277	0	3.499.836	593.393	0	6.145.720
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	22.664.084	263.306	971.647	1.611.580	0	22.287.457
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	20.290.324	666.978	22.992.861	3.598.854	0	40.351.309
Vaarwegen en havens	1.439.572	0	0	90.508	0	1.349.064
Totaal werken in exploitatie	89.716.380	4.570.881	27.503.406	9.812.582	0	111.978.084
Onderhanden werken						
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0
Vervoermiddelen en werktuigen	0	-569.202	569.202	0	0	0
Overige duurzame bedrijfsmiddelen	371.102	-661.730	375.536	0	0	84.908
Kantoren, woningen en werkplaatsen	64.796	-84.002	250.192	0	164.270	66.716
Waterkeringen	246.936	0	532.579	0	686.076	93.439
Watergangen en kunstwerken	8.301.317	-2.127.511	15.256.603	0	7.129.592	14.300.817
Gemalen watersysteembeheer	0	-198.152	0	0	0	-198.152
Zuiveringstechnische werken - slibverwerkingsinstallaties	0	0	34.042	0	0	34.042
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	171.605	-263.306	786.297	0	0	694.596
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	843.425	-666.978	5.786.137	0	0	5.962.584
Vaarwegen en havens	663.434	0	-128.823	0	204.159	330.452
Totaal onderhanden werken	10.662.616	-4.570.881	23.461.765	0	8.184.097	21.369.403
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA	100.378.995	0	50.965.171	9.812.582	8.184.097	133.347.486

In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn in de activa de investeringen opgenomen die in de Waterlandstichting waren ondergebracht. Tevens is de BTW op deze investeringen geactiveerd.

BTW op investeringen Waterlandstichting

Naar aanleiding van een in 2002 bij deze stichting gestart boekenonderzoek door de belastingdienst waren over de jaren 1997 - 2002 naheffingsaanslagen omzetbelasting opgelegd. De cumulatie van opgelegde aanslagen ten behoud van rechten was in 2008 inmiddels opgelopen tot ca. € 62 mln. Eind 2008 werd over 2003 opnieuw een aanslag opgelegd, ter grootte van ca. € 15,5 mln.

Vanuit de waterschappen is de wens geuit om duidelijkheid te verkrijgen over deze aanslagen. De Waterlandstichting heeft vervolgens centraal de discussie met de belastingdienst gevoerd. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een compromisvoorstel met de belastingdienst. Het bestuur van de Waterlandstichting heeft, met instemming van haar leden, besloten voorliggend compromis formeel af te ronden. De afwikkeling omvat zowel een compromis over de periode 1997-2009 (€ 21,9 mln.) als de contante waarde van de BTW over de periode 2^e halfjaar 2010 tot 2016 (€ 13,3 mln.). Alle opgelegde naheffingsaanslagen worden vernietigd.

Voor Noorderzijlvest heeft het BTW-compromis betrekking op een drietal objecten, te weten het Zoetwaterplan, de rwzi Ulrum en de rwzi Garmerwolde. Het totale overname bedrag bedraagt € 2 miljoen, respectievelijk € 0,1 mln, € 0,3 mln. en € 1,6 mln. De afschrijvingslast tot en met 2009 bedraagt € 0,5 mln. Deze last is in de jaarrekening meegenomen onder 'Resultaat voorgaande jaren' (zie hoofdstuk 1.2.1.1.) . Met ingang van 1 januari 2010 zijn de activa opgenomen in de 'Werken in exploitatie' onder de Investerings 2010 en vindt regulier afschrijving plaats.

Overname activa Waterlandstichting

Als gevolg van de uitkomsten van de boekencontrole door de belastingdienst heeft het bestuur van de Waterlandstichting besloten tot liquidatie van de Waterlandstichting in 2010. Dit houdt in dat de door Noorderzijlvest in de stichting ondergebrachte investeringen zijn teruggekocht.

De overname betreft de volgende activa:

Rioolwaterzuivering Ulrum c.a.

In 2001/2002 werd de investering in de rioolwaterzuivering Ulrum, inclusief riolgemalen en transportleidingen (totaal € 5,5 mln. excl. BTW) ingebracht. De huurovereenkomst tussen Noorderzijlvest en de stichting is ingegaan op 1 oktober 2001 en eindigen op 1 oktober 2011.

Ten behoeve van de financiering waren door de Waterlandstichting geldleningen afgesloten voor een bedrag van € 5,13 miljoen. Het resterende gedeelte werd in rekening-courant gefinancierd. Het waterschap Noorderzijlvest stond borg voor deze leningen.

Het overnamebedrag voor Ulrum bedroeg ca. € 5,6 mln. De afschrijving van de ingebrachte investeringen vond tot 2010 plaats door het vormen van een voorziening binnen de exploitatie van Noorderzijvest. Dit om reden dat bij de stichting geen rekening wordt gehouden met waardevermindering. De afschrijvingslast tot en met 2009 bedroeg € 2,3 miljoen.

Deze (afschrijvings)lasten zijn in zijn geheel ten laste gebracht van deze voorziening.

Met ingang van 1 januari 2010 zijn de activa opgenomen in de 'Werken in exploitatie' onder de Investerings 2010 en vindt regulier afschrijving plaats over de resterende levensduur.

Rioolwaterzuivering Garmerwolde

Vanaf 2002 werd het project rioolwaterzuiveringsinstallatie Garmerwolde ingebracht in de Waterlandstichting. Hiervoor werd een huurovereenkomst afgesloten met als vermoedelijke ingangsdatum 1 juli 2005 met een looptijd tot 1 juli 2015. Door de latere oplevering van het project is de huur vanaf 1 januari 2006 in gedeelten ingegaan. Vanaf 1 januari 2007 bedroeg de overdrachtsprijs € 25,2 miljoen. Eind 2007 is het project afgerond en de totale inbreng in de Waterlandstichting werd vastgesteld op € 28,2 miljoen. De financiering van het project vond plaats middels een viertal geldleningen (onder borgverlening waterschap) voor in totaal € 25,5 miljoen en deels in rekening-courant.

Het overnamebedrag voor Garmerwolde bedroeg ca. € 28,2 mln. De afschrijving van de ingebrachte investeringen vond tot 2010 plaats door het vormen van een voorziening binnen de exploitatie van Noorderzijvest. Dit om reden dat bij de stichting geen rekening wordt gehouden met waardevermindering. De afschrijvingslast tot en met 2009 bedroeg € 5,7 miljoen. Deze (afschrijvings)lasten zijn in zijn geheel ten laste gebracht van deze voorziening.

Met ingang van 1 januari 2010 zijn de activa opgenomen in de 'Werken in exploitatie' onder de Investerings 2010 en vindt regulier afschrijving plaats over de resterende levensduur.

In bijlage A. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven.

Onderhanden werk € 22.948.000

Onderhanden werk vaste activa	Materiële vaste activa	Immateriële vaste activa	Totaal vaste activa
Het verloop van het onderhanden werk is als volgt:			
Boekwaarde per 1 januari 2010	10.662.616	673.177	11.335.793
In 2010 in exploitatie genomen	-4.570.881	-390.798	-4.961.679
Investerings onderhanden werk 2010	23.461.765	1.340.492	24.802.257
Subsidies en bijdragen reserves	-8.184.097	-44.344	-8.228.441
Afschrijvingen op onderhanden werk 2010	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2010	21.369.403	1.578.527	22.947.930

Onder het hoofdstuk 1.1.1 wordt per programma een nadere toelichting gegeven op de uitgevoerde projecten. Voor de werken die aan het einde van het jaar nog een restantkrediet hadden, worden de verwachtingen weergegeven over het vervolg van deze werken. Het totaal aan nog beschikbare kredieten op lopende projecten bedraagt per 31 december 2010 € 28,7 miljoen.

In bijlage C. wordt een totaaloverzicht gegeven op projectniveau van de restantkredieten per 31 december 2010.

Operationele lease

Voor een deel van de bedrijfswagens zijn meerjarige full-operational lease-overeenkomsten afgesloten. Deze hebben een looptijd tot en met 2015. De overeenkomsten zijn voor in totaal 18 bedrijfswagens afgesloten. De kosten zijn ca. € 147.000.

Financiële vaste activa € 471.000

Financiële vaste activa	Stand 31 dec 2010
Kapitaalverstrekingen aan:	
Bedrijven	
Nederlandse Waterschapsbank N.V.	
1.107 aandelen A à € 115,- nominaal en volgestort	127.305
170 aandelen B à € 460,- nominaal, waarop 25% gestort	19.550
agio bij aankoop aandelen	7.272
	154.127
RioNoord B.V.	
45 aandelen à € 100,- nominaal en volgestort	4.500
N.V. Groninger Monumenten Fonds	
110 aandelen à € 1.000,- nominaal en volgestort	110.000
Totaal kapitaalverstrekingen	268.627
Leningen aan:	
Ambtenaren	
Hypotheken aan personeel voormalig Zuiveringschap Drenthe	
Stand 1 januari 2010	40.830
aflossing 2010	-1.530
Stand 31 januari 2010	39.300
Bedrijven	
RioNoord B.V.	
verstrekte geldlening; aflossing ineens per 31/12/2014	163.000
Overigen	
Waarborgsommen	68
Totaal geldleningen	202.368
Totaal financiële vaste activa	470.995

In bijlage B. worden de boekwaarden aan het begin en aan het einde van het boekjaar en het verloop in het boekjaar weergegeven.

VLOTTENDE ACTIVA

Kortlopende vorderingen € 10.569.000

Kortlopende Vorderingen	€
Betreft vorderingen op belastingdebiteuren:	
Debiteuren belastingen	2.584.878
af: voorziening oninbaar	-214.804
Nog op te leggen aanslagen	577.000
Totaal vorderingen op belastingdebiteuren	2.947.074
Overige vorderingen	
(Debiteuren)subsidies en bijdragen	3.263.085
Debiteuren overig	1.617.947
af: voorziening oninbaar debiteuren overig	-20.422
Overige vorderingen	2.761.577
Totaal overige vorderingen	7.622.187
Totaal Kortlopende Vorderingen	10.569.261

Toelichting vorderingen op belastingdebiteuren

Het te vorderen bedrag van Debiteuren belastingen per 31 december 2010 en de opbouw van de voorziening is als volgt opgebouwd:

Debiteuren belastingen	Vordering	Voorziening
Vordering en voorziening ultimo:		
Debiteuren voorgaande jaren	368.065	48.552
Debiteuren 2010	2.216.813	166.251
Totaal vordering en voorziening per 31 december 2010	2.584.878	214.803

Voor nog op te leggen aanslagen tot en met 2010 is in totaal € 577.000 opgenomen. Voor de jaren 2007 en 2008 is (een vermindering van) € 343.000 opgenomen, voor 2009 (een vermindering van) € 65.000 en voor 2010 een vordering van € 985.000.

Toelichting overige vorderingen

De subsidies en bijdragen hebben grotendeels betrekking op uitgevoerde en in uitvoering zijnde projecten. In de post overige vorderingen is een bedrag opgenomen van € 238.000 voor een uitgevoerd project ten laste komend van het Fonds Oude Leidingen. Tevens is een vordering van € 988.000 opgenomen van Hefpunt voor de belastinginkomsten van december 2010. Deze zijn in januari 2011 door Hefpunt doorbetaald aan het waterschap.

De vorderingen zijn ingeschat op invorderbaarheid en op basis van deze inschatting en ervaringscijfers is de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren bepaald.

Van de vorderingen is € 4.171.000 direct opeisbaar, € 2.492.000 betreft ramingen waarvoor de afrekeningen in 2011 worden opgemaakt.

Overlopende activa € 767.000

Overlopende Activa	€
Betreffen vooruitbetaalde kosten van:	
rente en aflossing geldleningen	418.688
verzekeringspremies en onderhoudscontracten	345.291
overige overlopende activa	3.039
Totaal overlopende activa	767.018

Dit zijn kosten die betrekking hebben op het jaar 2011, waarvan de betaling in het jaar 2010 heeft plaats gevonden.

Liquide middelen € 11.104.000

Liquide Middelen	€
Betreft de volgende saldi per 31 december 2010	
Kas en overige liquide middelen	710
ING-bank	3.220
Nederlandse Waterschapsbank (rekening courant)	6.283.726
Nederlandse Waterschapsbank (rekening courant fonds oude leidingen)	652.869
APG Investment Services (belegging fonds oude leidingen)	4.163.744
Totaal Liquide Middelen	11.104.269

1.2.5.4 PASSIVA

Op de balans worden de passiva onderscheiden in vaste en vlottende passiva. Onder de vaste passiva zijn afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer. Onder de vlottende passiva zijn afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. Onderstaand wordt per passiva soort de stand van zaken weergegeven.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen € 16.887.000

Eigen Vermogen	31 dec 2010 €	1 jan 2010 €
Het eigen vermogen bestaat uit:		
Algemene reserves	5.607.187	6.275.018
Overige bestemmingsreserves	8.078.267	13.088.122
Nog te bestemmen resultaat	3.201.869	2.583.200
Totaal eigen vermogen	16.887.322	21.946.339
Het exploitatieresultaat 2009 is als volgt bestemd en verwerkt:		
Algemene reserves		2.357.200
Overige bestemmingsreserves		226.000
Totaal bestemming exploitatieresultaat 2009		2.583.200

Het exploitatieresultaat 2009 bedroeg € 2.583.000. Bij vaststelling door het algemeen bestuur is een bedrag van € 2.357.000 ten laste van de algemene reserves gebracht en is een bedrag van € 226.000 overgeheveld naar de bestemmingsreserves.

De bespaarde rente op het eigen vermogen wordt ten gunste gebracht van de exploitatie.

Algemene Reserves € 5.607.000

Algemene Reserves	Stand 31 dec 2010	Stand 1 jan 2010	
De samenstelling van de algemene reserves is als volgt:			
Watersysteembeheer			
a. Afkoopsommen overname onderhoud waterkering	384.952	384.952	
b. Algemene reserve	2.614.586	3.394.417	
c. Egalisatiefonds onderhoud wegen	0	395.000	
Totaal watersysteembeheer	2.999.538	4.174.369	
Zuiveringsbeheer			
d. Algemene reserve	2.313.856	1.806.856	
e. Egalisatiefonds waterkwaliteit	293.794	293.794	
Totaal zuiveringsbeheer	2.607.649	2.100.649	
Totaal algemene reserves	5.607.187	6.275.019	
	Watersysteem beheer	Zuiverings beheer	Totaal
Het verloop van de algemene reserves is als volgt:			
Stand per 1 januari 2010	4.174.369	2.100.649	6.275.019
Exploitatieresultaat 2009	1.850.200	507.000	2.357.200
Toevoegingen 2010	1.293.000	0	1.293.000
Vermindering 2010	-4.318.031	0	-4.318.031
Stand per 31 december 2010	2.999.538	2.607.649	5.607.187

a. Afkoopsommen overname onderhoud waterkering

Deze reserve maakt onderdeel uit van de algemene reserve en heeft geen specifieke bestemming.

b. Algemene reserve watersysteembeheer

Het resultaat voorgaand boekjaar ad € 1,9 miljoen is, na besluitvorming, in 2010 toegevoegd aan deze reserve. Tevens is het saldo ad € 395.000 van de reserve egalisatiefonds onderhoud wegen, € 360.000 van de bestemmingsreserve projecten integraal waterbeheer en € 538.000 van de bestemmingsreserve onderhoud kunstwerken overgeheveld naar de algemene reserve watersysteembeheer (conform besluitvorming in mei 2009).

Conform het besluit van het algemeen bestuur worden de onderhanden baggerwerkzaamheden aan kanalen ten laste gebracht van de algemene reserve. Het betreft in totaal een (geraamd) bedrag van € 5,9 miljoen. In 2009 zijn vier van deze baggerprojecten afgerond en is € 1,5 miljoen ten laste gebracht van de algemene reserve. In 2010 zijn opnieuw vier baggerprojecten afgerond en is € 3,9 miljoen ten laste gebracht van de algemene reserve. Het restant ad € 0,5 miljoen zal in 2011 worden benut.

c. Egalisatiefonds onderhoud wegen

Dit fonds is ontstaan door een vrijval van de in het verleden gevormde voorziening voor onderhoud wegen (kering). Conform het in mei 2009 genomen besluit van het algemeen bestuur is het resterende bedrag, zijnde € 395.000, op 1 januari 2010 toegevoegd aan de algemene reserve.

d. Algemene reserve zuiveringsbeheer

Het resultaat voorgaand boekjaar ad € 507.000 is, na besluitvorming, in 2010 toegevoegd aan deze reserve.

e. Egalisatiefonds

In 2010 hebben op deze reserve geen mutaties plaats gevonden.

In bijlage D. wordt het verloop van de algemene reserves gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Overige Bestemmingsreserves € 8.078.000

Bestemmingsreserves	Stand 31 dec 2010	Stand 1 jan 2010		
De samenstelling van de bestemmingsreserves is als volgt:				
Watersysteembeheer				
1. Projecten integraal waterbeheer	420.700	780.700		
2. Baggeren overdiepte Hoendiep	124.171	118.171		
3. De Slokkert	401.216	404.376		
4. Onderhoud kunstwerken	225.802	763.802		
5. Cultuur historisch fonds	221.877	179.585		
6. Gemaal De Lieuw/Eemshaven	145.000	145.000		
7. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	296.945	0		
8. FES waterbodemsan.	1.134.350	1.134.350		
Totaal watersysteembeheer	2.970.061	3.525.983		
Zuiveringsbeheer				
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	30.374	30.374		
2. Achterstallig onderhoud	233.086	233.086		
3. Reserve Beheer oude leidingen	4.816.613	9.276.275		
Totaal zuiveringsbeheer	5.080.073	9.539.735		
Algemeen				
1. Aankleding waterschapshuis	22.403	22.403		
2. Jubileum 2010	0	0		
3. Vijver waterschapshuis	5.730	0		
Totaal algemeen	28.133	22.403		
Totaal bestemmingsreserves	8.078.266	13.088.121		
Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:				
Stand per 1 januari 2010	3.525.983	9.539.735	22.403	13.088.121
Resultaatbestemming 2009	36.000	0	190.000	226.000
Toevoegingen 2010	339.238	395.222	0	734.459
Onttrekkingen 2010	-931.160	-4.854.884	-184.270	-5.970.314
Stand per 31 december 2010	2.970.061	5.080.073	28.133	8.078.266

Hierna wordt per bestemmingsreserve aangegeven waarvoor deze is gevormd:

Watersysteembeheer

1. Projecten integraal waterbeheer

Deze reserve wordt aangewend voor diverse projecten zodra zich hiervoor concrete projecten aandienen. In het kader van het onderzoek verbetering vispassages zeegemalen is € 450.000 bestemd. In 2009 is hiervoor € 29.000 onttrokken. In 2010 zijn twee projecten gestart, waarvan de kosten (deels) ten laste zullen worden gebracht van deze reserve. Overig onderzoek en hieruit voortvloeiende maatregelen zullen in de komende jaren plaats vinden.

Conform het in mei 2009 genomen besluit van het algemeen bestuur is het resterende bedrag, zijnde € 360.000, op 1 januari 2010 toegevoegd aan de algemene reserve.

2. Baggeren overdiepte Hoendiep

Voor het baggeren van de overdiepte van het Hoendiep ter plaatse van de suikerfabriek is in het verleden een afkoopsom ontvangen. Hiervoor staat ultimo 2010 een bedrag van € 124.000 voor gereserveerd. Vanuit de resultaatbestemming 2009 is op 1 januari 2010 rente toegevoegd.

Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd.

3. De Slokkert

Deze reserve wordt de komende jaren aangewend voor de exploitatiekosten van het desbetreffende gemaal. Conform begroting is in het boekjaar € 32.000 ten laste van deze reserve gebracht. Ultimo 2010 is de stand van deze reserve € 401.000. Vanuit de resultaatbestemming 2009 is op 1 januari 2010 rente toegevoegd.

Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd.

4. Onderhoud kunstwerken

Voor de revisie van kwantiteitsgemalen is op deze reserve een bedrag van € 47.000 geormerkt. De renovatie van in totaal 46 oppervlaktewatergemalen wordt gefaseerd uitgevoerd. In 2010 is de (voorbereiding op de) renovatie van 18 gemalen gestart.

Voor het wegwerken van achterstallig mechanisch onderhoud van De Waterwolf is € 59.000 gereserveerd. Verder dient de geraamde onttrekking tot een bedrag van € 120.000 ter dekking van de kosten voor CE-markering. De uitvoering hiervan is in 2010 ter hand genomen en zal in 2011 worden afgerond.

Conform het in mei 2009 genomen besluit van het algemeen bestuur is het resterende bedrag, zijnde € 538.000, op 1 januari 2010 toegevoegd aan de algemene reserve.

5. Cultuurhistorisch fonds

Voor het onderhoud aan monumenten (cultuurhistorisch erfgoed) is in 2008 een fonds gevormd ter hoogte van € 500.000. Conform besluitvorming door het algemeen bestuur zijn de kosten voor de renovatie van de sluis Hut te Veenhuizen in 2009 verantwoord op deze reserve (€ 320.000). In 2010 is als gevolg van de afwikkeling van een schadekwestie een bedrag van ruim € 42.000 teruggestort in de reserve.

Het restant van deze reserve is geormerkt voor de renovatie van twee sluisen te Veenhuizen. De uitvoering hiervan heeft deels in 2010 plaats gevonden. De oplevering staat gepland voor 2011.

6. Gemaal De Lieuw/Eemshaven

Bij resultaatbestemming 2008 is deze reserve ontstaan uit een schade-uitkering als gevolg van een calamiteit aan het gemaal De Lieuw. In 2010 hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden. Het herstel is uitgesteld omdat er sprake is van verplaatsing van het gemaal.

Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft de reserve gehandhaafd.

7. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Deze reserve is ontstaan uit een (restant)bijdrage over verschillende baggerprojecten binnen stedelijk gebied, waarvoor in het kader van de Subbied-regeling een bijdrage was aangevraagd. Op deze regeling is in totaal ruim € 1 miljoen ontvangen. Het restant ad € 297.000 is ondergebracht in deze bestemmingsreserve en is bedoeld voor extra baggerwerk.

Een deel van deze gelden, te weten € 160.000, is in 2010 door het algemeen bestuur geormerkt voor het jaarlijks terugkerend (onderhouds)baggeren van de haven en de vaargeul van Noordpolderzijl.

8. FES waterbodemsanering

Deze reserve is voortgekomen uit de sanering van de voormalige persleiding Groningen – Delfzijl. Het ministerie van VROM heeft aan dit project bijgedragen in de vorm van het beschikbaar stellen van subsidie (FES-gelden). Als voorwaarde voor het niet terug hoeven te betalen van de niet gebruikte FES-gelden is gesteld dat de vrijvallende middelen ingezet moeten worden voor bodemsaneringsprojecten. Bij algemeen bestuursbesluit is besloten om deze gelden te bestemmen voor de toekomstige waterbodemsanering van het Winsumerdiep en het Damsterdiep.

Zuiveringsbeheer

1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren

In 2010 hebben hierop geen mutaties plaatsgevonden. De activa voor deze reserve dient nog te worden benoemd.

2. Achterstallig onderhoud

Deze reserve dient met name ter dekking van de kosten voor CE-markering (€ 124.000). De voorbereiding is in 2010 opgestart, uitvoering vindt plaats in 2011. Het resterende bedrag blijft beschikbaar voor overig achterstallig onderhoud.

3. Beheer oude leidingen

Deze reserve is door de Provincie Groningen (dienst Zuiveringsbeheer Provincie Groningen) gevormd voor het opruimen van buiten gebruik gestelde leidingen binnen de provincie. De waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's hebben de reserve in gemeenschappelijk beheer waarbij het dagelijkse beheer wordt uitgeoefend door het waterschap Noorderzijlvest. In de "Gemeenschappelijke regeling samenwerking" zijn de afspraken betreffende het beheer en de bestemming van de reserve vastgelegd.

De waterschappen gaan er vooralsnog vanuit dat de reserve na veertig jaar zal worden aangewend voor de amovering van de leidingen en dat de reserve dan van voldoende omvang is. Voortijdige onttrekkingen aan het fonds zullen het beoogde rendement negatief beïnvloeden. Er worden geen eigen middelen van de waterschappen toegevoegd. Mogelijke toekomstige voor- of nadelen voortvloeiende uit de reserve kunnen, analoog aan de verdeling van de overige reserves, worden verdeeld in de verhouding 48,9% voor Noorderzijlvest en 51,1% voor Hunze en Aa's.

Vanaf 1 juli 2002 is dit fonds belegd voor een bedrag ad € 7.570.000. Per 1 november 2003 vond de belegging plaats in het Loyalis FS Rentefonds Europa. Op 1 februari 2007 is een deel van dit fonds overgezet naar Loyalis FS Rente Plus Fonds Europa 1-3 jaar. Vanaf 1 maart 2008 werd Loyalis Financial Services een dochteronderneming van APG, die op haar beurt weer een dochteronderneming is van de Stichting Pensioenfonds ABP. De fondsen, waarin belegd wordt, heten vanaf deze datum APG-IS Rentefonds Europa 1-3 en APG-IS Rentefonds Europa 4-7. Per ultimo 2009 bedroeg de balanswaarde € 9.276.000. In voorliggend boekjaar is € 4.561.000 aan het fonds onttrokken t.b.v. het saneringsproject rioolwaterpersleiding Groningen-Delfzijl en € 152.000 voor het verwijderen van ontluichters uit de persleiding Scheemda-Hoogwatum. Rekening houdend met ontvangen dividenden (gerealiseerde winst), dividendbelasting en rente bedraagt de balanswaarde van de belegging per einde boekjaar € 4.817.000. De koerswaarde van de belegging bedraagt ultimo 2010 € 5.016.000. Een gedeelte van het fonds wordt in rekening-courant gehouden (saldo einde boekjaar € 653.000).

Op het fonds ligt een claim van € 377.000. Enerzijds voor een saneringsproject watergangen omgeving Woltersum (€ 238.000), anderszijds voor het inbouwen/plaatsen van afsluiters in voormalige afvalwaterleidingen (€ 139.000). In 2011 worden deze kosten ten laste gebracht van de reserve.

Algemeen

1. Aankleding Waterschapshuis

In 2010 heeft hierop geen mutatie plaatsgevonden. Deze reserve zal naar verwachting in 2011 worden benut.

2. Jubileum 2010

Deze reserve is op 1 januari 2010 gevormd uit het resultaat over het boekjaar 2009. Conform besluitvorming zijn de kosten van de viering van het 10-jarig bestaan ten laste gebracht van deze reserve.

3. Vijver Waterschapshuis

Deze reserve is op 1 januari 2010 gevormd uit het resultaat over het boekjaar 2009. Conform besluitvorming zijn de kosten van het herstel van de vijver bij Het Waterschapshuis ten laste gebracht van deze reserve.

De kosten bleven € 6.000 beneden de raming.

In bijlage D. wordt het verloop van de bestemmingsreserves reserves gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Nog te bestemmen resultaat € 3.202.000

In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 3.202.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Voorzieningen € 2.040.000

Voorzieningen	Stand 31 dec 2010	Stand 1 jan 2010
De samenstelling van de voorzieningen is als volgt:		
Arbeidsgerelateerde verplichtingen		
1. Pensioen- wachtgeldvoorziening voorm. bestuur	1.138.455	1.213.897
2. Pensioen- wachtgeldvoorziening voorm. personeel	901.460	920.817
Totaal arbeidsgerelateerde verplichtingen	2.039.915	2.134.714
Overige voorzieningen		
1. Afschrijving projecten Ulrum	0	2.290.800
2. Afschrijving project Garmerwolde	0	5.721.426
Totaal overige voorzieningen	0	8.012.226
Totaal voorzieningen	2.039.915	10.146.940
	Zuiverings beheer	Algemeen
		Totaal
Het verloop van de voorzieningen is als volgt:		
Stand per 1 januari 2010	8.012.226	2.134.714
Rentebijdragen	0	85.389
Toevoegingen ten laste van de exploitatie	0	75.864
Onttrekkingen ten laste van de voorziening	-8.012.226	-256.052
Stand per 31 december 2010	0	2.039.915

Voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen

Pensioen- en wachtgeldvoorzieningen bestuur en personeel en premie IZR

De voorzieningen hebben betrekking op het voormalige personeel en het huidige bestuur van het waterschap c.q. de rechtsvoorgangers. In 2010 is voor het eerst ook de pensioenverplichting van de zittende bestuursleden opgenomen (tot nu toe vond dit uitsluitend plaats voor voormalige bestuursleden). Jaarlijks wordt de stand van de voorziening geactualiseerd op basis van de gegevens ultimo het jaar. De looptijd van de uitkeringen is bepaald aan de hand van gegevens van het Actuariële Genootschap over de te verwachten levensjaren. Bij de bepaling van de verplichting wordt, evenals in voorgaande jaren rekening gehouden met een jaarlijkse verhoging van de uitkeringen van 3% per jaar.

De rentetoevoeging is berekend op basis van de contante waarde (tegen 4%) van de op het waterschap rustende verplichtingen. De werkelijke uitgaven voor pensioenen en wachtgelden voor bestuurders bedroegen € 256.000. Actualisering van de voorzieningen levert een dotatie op van € 75.000 voor toekomstige verplichtingen. Voor toegerekende rente is € 85.000 toegevoegd.

Overige voorzieningen

Afschrijving projecten Ulrum

Aan deze voorziening, die vanaf 2002 is gevormd, werd tot en met 2009 jaarlijks een bedrag van € 286.000 toegevoegd, als zijnde de afschrijving van de ingebrachte investeringen in 2001 in de Waterlandstichting. Dit om reden dat bij de stichting geen rekening wordt gehouden met waardevermindering.

In 2010 is besloten de Waterlandstichting te liquideren. De activa in de Waterlandstichting zijn door het waterschap tegen het oorspronkelijke investeringsbedrag overgenomen. De afschrijving tot en met 2009 is in 2010 ten laste gebracht van de voorziening. De stand van de voorziening is daarmee teruggebracht naar € 0. Vanaf de datum van overdracht wordt regulier op de activa afgeschreven.

Afschrijving project Garmerwolde

Vanaf 2002 zijn onderdelen van het project Garmerwolde ondergebracht bij de Waterlandstichting. Met ingang van 2006 werd een voorziening gevormd voor de afschrijving van een gedeelte van het project Garmerwolde. Ultimo 2007 is het gehele project ondergebracht bij de Waterlandstichting. In 2009 is een bedrag van € 1.620.000 toegevoegd, zijnde de afschrijving 2009 van deze ingebrachte investeringen. Dit om reden dat bij de stichting geen rekening wordt gehouden met waardevermindering.

In 2010 is besloten de Waterlandstichting te liquideren. De activa in de Waterlandstichting zijn door het waterschap tegen het oorspronkelijke investeringsbedrag overgenomen. De afschrijving tot en met 2009 is in 2010 ten laste gebracht van de voorziening. De stand van de voorziening is daarmee teruggebracht naar € 0. Vanaf de datum van overdracht wordt regulier op de activa afgeschreven.

In bijlage D. wordt het verloop van de voorzieningen gedurende het begrotingsjaar weergegeven.

Vaste schulden € 111.008.000

Langlopende Schulden	€
Het saldo van de langlopende schulden per 31 december 2010 bestaat uit:	
Onderhandse leningen binnenlandse banken	127.297.285
Waarborgsommen	22.298
Totaal saldo langlopende schulden per 31 december 2010	127.319.583
Het verloop van de langlopende schulden is als volgt:	
Stand per 1 januari 2010:	99.401.229
Overgenomen leningen Waterlandstichting	30.630.240
Opgenomen leningen in 2010	13.600.000
Aflossing leningen 2010	-16.311.768
Terugbetaalde waarborgsommen 2010	-115
Saldo per 31 december 2010	127.319.583
Aflossingsverplichting 2011 (netto vlottende schulden)	-16.311.883
Stand per 31 december 2010	111.007.701

In 2010 zijn de volgende leningen aangetrokken:

- € 10.000.000, per 24 juni 2010, looptijd 10 jaar, rentepercentage 2,74%;
- € 3.600.000, per 1 september 2010, looptijd 10 jaar, rentepercentage 2,32%.
- € 10.000.000, per 1 september 2010, looptijd 10 jaar, rentepercentage 2,46%.
De stortingsdatum van deze lening is 1 juli 2011.

Als gevolg van de liquidatie van de Waterlandstichting zijn per 1 juli 2010 de geldleningen, die door de stichting zijn aangetrokken ter financiering van de ondergebrachte activa, verkocht aan het waterschap. Het betreft de volgende leningen:

- € 3.630.240, looptijd 10 jaar tot 13 juli 2011 en een rentepercentage van 5,5%. Deze lening is op 1 september 2010 vervroegd afgelost. De boeterente bedroeg € 132.000. Hiervoor in de plaats is een nieuwe lening aangetrokken van € 3.600.000 met een looptijd van 10 jaar en een rentepercentage van 2,46%);
- € 1.500.000, looptijd 10 jaar tot 13 augustus 2013 en een rentepercentage van 4,34%;
- € 4.000.000, looptijd 10 jaar tot 23 juli 2014 en een rentepercentage van 4,43%;
- € 10.000.000, looptijd 10 jaar tot 22 februari 2015 en een rentepercentage van 3,79%;
- € 3.500.000, looptijd 10 jaar tot 15 december 2016 en een rentepercentage van 4,03%;
- € 8.000.000, looptijd 15 jaar tot 20 maart 2021 en een rentepercentage van 3,935%.

De rentelast van de geldleningen welke ten laste komt van 2010 bedraagt € 5.006.597. De gemiddelde rentedruk bedroeg in 2010 4,42% (in 2009 4,85%, in 2008 5,14% en in 2007 5,13%).

In bijlage E. is een nadere specificatie van de langlopende schulden en waarborgsommen opgenomen.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden € 30.303.000

Netto-vlottende schulden	€
Betreft:	
Belastingdebiteuren	84.862
Schulden aan leveranciers	9.536.717
Afdracht belastingen, sociale- en verzekeringspremies	626.863
Aflossingsverplichting 2011 opgenomen geldleningen	16.311.769
Overige netto-vlottende schulden	3.743.015
Totaal overlopende activa	30.303.226

Schulden aan belastingdebiteuren € 84.862

Betreft terug te betaling belasting over voorgaande jaren aan belastingdebiteuren via de waterbedrijven (meeliften).

Schulden aan leveranciers € 9.536.717

De post "schulden aan leveranciers" heeft betrekking op nota's die in 2010 zijn ontvangen en nog niet zijn betaald. Ultimo maart 2011 is deze post grotendeels betaald.

Afdracht belastingen, sociale- en verzekeringspremies € 626.863

Betreft de in januari 2010 afgedragen loonheffing, sociale premies over december 2010 en een verrekening van omzetbelasting.

Aflossingsverplichting 2011 opgenomen geldleningen € 16.311.769

Betreft de aflossingsverplichting 2011 over de langlopende geldleningen welke onder de netto-vlottende schulden is opgenomen.

Overige netto-vlottende schulden € 3.743.015

Dit betreft in 2010 aangegane verplichtingen die in 2011 worden betaald.

Overlopende passiva € 4.334.000

Overlopende passiva	€
Betreft:	
Verplichtingen	
Reservering vakantiegeld en restant vakantiedagen	1.556.512
Transitorische rente	2.727.175
Overige overlopende passiva	0
Totaal verplichtingen	4.283.687
Overige vooruit ontvangen bedragen	
Vooruitontvangen bedragen	50.000
Totaal overige vooruitontvangen bedragen	50.000
Totaal overlopende passiva	4.333.687

De opgenomen verplichtingen zijn in het begrotingsjaar opgebouwd en deze komen in het volgende begrotingsjaar tot betaling.

De opgenomen post overige vooruit ontvangen bedragen komt ten bate van het volgende begrotingsjaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per ultimo 2010 staat in bouwdepot een lening ter hoogte van € 12,75 miljoen (tegen 3,64% rente). Deze middelen zullen worden aangewend voor de projecten van de waterberging.

Voor uit te voeren projecten uit de strategienota van Het Waterschapshuis heeft het waterschap een garantie afgegeven aan Het Waterschapshuis voor € 596.000.

Daarnaast fungeert het waterschap als borg voor een lening van € 2,4 miljoen tegen 4.89%, die Hefpunt is aangegaan bij de Waterschapsbank.

B. Staat van financiële vaste activa

STAAT VAN FINANCIËLE VASTE ACTIVA		STAND 01-01-2010				STAND 31-12-2010				Rente
		Aanschafprijs	Verminderings cumulatief	Boekwaarde	Vermeerderingen	Aanschafprijs	Verminderings cumulatief	Boekwaarde	Rente	
Kapitaalverstrekkingsaan:										
Bedrijven										
	Nederlandse Waterschapsbank N.V.	154.127	0	154.127	0	0	154.127	0	154.127	6.865
	RioNoord B.V.	4.500	0	4.500	0	0	4.500	0	4.500	200
	N.V. Groninger Monumenten Fonds	110.000	0	110.000	0	0	110.000	0	110.000	4.899
	Totaal kapitaalverstrekkingsaan:	268.627	0	268.627	0	0	268.627	0	268.627	11.963
Leningen aan:										
Ambtenaren										
	Hypotheken aan personeel Zuiveringschap Drenthe	53.105	12.275	40.830	0	1.530	53.105	13.805	39.300	1.662
Bedrijven										
	RioNoord B.V.	279.000	0	279.000	0	116.000	279.000	116.000	163.000	9.855
Overigen										
	Betaalde waarborgsommen	68	0	68	0	0	68	0	68	3
	Totaal leningen	332.173	12.275	319.898	0	117.530	332.173	129.805	202.368	11.520
	Totaal financiële vaste activa	600.800	12.275	588.525	0	117.530	600.800	129.805	470.995	23.483

Bijlage: B

Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Verleende kredieten 2010	Totaal kosten krediet 2010	Totaal subsidie krediet 2010	Bestede kosten t/m 2010	Ontvangen subsidie t/m 2010	Project gereed Over/onder schrijding kosten	Project gereed Over/onder schrijding subsidie	Ovb restant kosten krediet naar 2011	Ovb restant subsidie krediet naar 2011
		426	BD-inlaten Electra bezem 2e schil	0	250.000	0	205.985	-75.000	44.015	75.000		
		428	Renovatie 8 oppervlakkew atergemalen (kw anfitelsgemalen)	0	100.000		53.745	0			46.255	0
		429	Renovatie 10 kw anfitelsgemalen	0	150.000		71.117	0			78.883	0
		435	Restauratie sluis III van SBB te Veenhuizen	0	67.500			0			67.500	0
		438	Vispassage Living Deltas	0	100.000	-50.000	42.633	-12.522			57.367	-37.478
		439	Waterstructuurplan Noordelijk (voorberedingskrediet fase 1)	770.250	820.250		49.887	0			770.363	0
		440	Nieuw genaai Lauw ersoog onderzoek naar doelstellingen en ontv erpcriteria	80.000	182.225	-39.900	19.366	-9.658			162.859	-30.242
		445	Onderhoud stuw en / inlaten 2009	68.000	131.600		84.124	0			47.476	0
		446	Renovatie (resterende) 2 sluzien Veenhuizen	0	1.236.000	-618.000	269.168	0			966.832	-618.000
		451	Actualiseren Legger en beheerregisters w aterlopen	0	170.000		35.723	0			134.277	0
		473	Inr. en afkoop RAK Appingedam-Deilzijl	266.000	266.000		156.162	0			109.838	0
		494	Vispass.Nrdpolder, Spijksterp. & Deilzijl	127.500	127.500	-63.750	0	0			127.500	-63.750
		488	V erdrogingsbestrijding Reildiepda Zuid	130.000	130.000		0	0			130.000	0
		453	Damsterdiepvleie en san.-baggerwerk	0	0		0	0			0	0
		491	Baggeren Damsterdiep incl.s aneren	0	0		0	0			0	0
		457	Baggeren en Mensingew eersterlooppde	0	242.000	-221.696	221.696	-221.696	20.304	0		0
		458	Depot beheer Valcum	0	340.000	-656.900	656.945	-656.900			-316.945	0
		470	Baggeren Jonkersvaart	0	425.000	-117.000	117.114	-117.000			307.886	0
		471	Baggeren Usquerdmaar	0	439.385	-83.000	83.731	-83.000			355.654	0
		472	Baggeren Kommerzijlsterijt	0	516.683	-282.000	282.741	-282.000			233.942	0
		475	Baggeren Godlinzermaar	342.000	342.000	-77.000	77.878	-77.000			264.122	0
		476	Baggeren Hoerdiep	794.000	794.000	-94.000	94.139	-94.000			699.861	0
		477	Baggeren Lopster Wijners	227.000	227.000	-44.000	44.266	-44.000			182.734	0
		478	Baggeren Niekerdiep	357.000	357.000	-94.000	94.957	-94.000			262.043	0
		495	Sanering w atergangen omg. Woltersum	0	238.000	-238.000	238.000	-238.000	0	0		0
		460	Fase 3 renov. nw .bouw Oppervl.gemalen	0	0		0	0			0	0
		481	Onderhoud Oeveringsluizen Lauw ersoog	100.000	100.000		11.395	0			88.605	0
		482	Ren.Elins.Louw es-Spijksterp-Nrdpolderz	0	200.000		0	0			200.000	0
		489	Grond-oprvlakte-w ater interactie	74.000	74.000		0	0			74.000	0
3	Totaal Voldoende en Gezond Water			11.347.231	38.959.362	-12.294.408	24.030.094	-9.646.658	1.049.170	-383.584	13.880.098	-2.264.165
	Gezond Water	271	Renovatie en uitbreiding nw zi Gaarkeuken (en middels persleid nw zi Zuidhorn aansluiten op Gaark)	0	500.000		30.358	0			469.643	0
		294	Sanering persleiding Groningen-Berms (verdere voorbereiding+uitvoering landbodemsan./plbt)	0			0	0				0
		296	Aanleg persleiding Zuidhorn - Gaarkeuken	0	50.000		16.507	0			33.493	0
		320	RWZI Uithuizermeeden II (pv Doodstil) (definitiefase)	0	0		0	0			0	0
		355	Bouw RWZI Eenshaven (voorberedingskrediet)	0	0		0	0			0	0
		376	Aanschaf WKK-installatie Garmerv olde	0	1.636.000		1.344.169	0			291.831	0
		365	Aanpassing rioolgemeaal en persleiding Hoogkerk	0	0		0	0			0	0
		393	Persleiding Uithuizen - Uithuizermeeden	0	0		0	0			0	0
		402	Uitbreiding nw zi Garmerv olde	0	2.916.300		1.154.356	0			1.761.944	0
		406	Vervangen telemetrie rioolgemalen	0	853.800		324.292	0			529.508	0
		416	CE-markering	0	244.000		47.901	0			196.099	0
		420	Hersiel persleiding Groningen - Garmerv olde	0	200.000		219.672	0			0	0
		424	RWZI Winsum uitbreiding en renovatie	0	204.500		50.649	0			153.851	0
		425	RWZI Onderendam uitbreiding en renovatie (voorberedingskrediet)	0	0		0	0			0	0
		427	Renovatie 8 rioolgemalen	0	320.000		139.400	0			180.600	0
		431	Gasouder Garmerv olde	490.000	630.000		616.717	0	13.283	0	0	0
		450	Inrichting Garmerv olde, as built, ce atex, veiligheid	278.120	278.120		143.178	0			134.942	0

Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Verleende kredieten 2010	Totaal kosten krediet 2010	Totaal subsidie krediet 2010	Bestede kosten t/m 2010	Ontvangen subsidie t/m 2010	Project gereed Over/onder schrijding kosten	Project gereed Over/onder schrijding subsidie	Ovb restant kosten krediet naar 2011	Ovb restant subsidie krediet naar 2011
		483	Rooiwater Ontvangst Stalton Eernshaven	0	40.000	0	0	0			40.000	0
		455	Renov. filterpersgeb. iem w erkpl.Gw oude	2.030.900	2.030.900	0	107.218	0			1.923.682	0
		456	Procesverbetering Garmerw oude	560.543	560.543	0	368.227	0			192.316	0
		459	Grondaanloop Garmerw oude	2.000.000	2.000.000	0	1.593.617	0			406.383	0
		461	Ondersteuning projecten rwzi Garmerw oude	0	741.900	0	346.018	0			395.882	0
		469	RWZI Delfzijl - div. aanpassingen	85.000	300.000	0	74.819	0			225.181	0
		490	Vervanging beluchting RWZI Eelde	0	250.000	0	0	0	250.000	0	0	0
		468	RWZI Garmerw oude Cassette best. silbbrd.	380.000	380.000	0	22.148	0			357.852	0
	Totaal Gezuiverd Water			5.824.563	14.136.063	0	6.593.245	0	243.611	0	7.293.207	0
4	Water en Maatschappij	110	Waterkansenkaart (plan van aanpak/applicatie)	0	35.800	0	11.972	0	23.828	0	0	0
		125	Bijdragen gemeenten in kosten aanleg IBA's zie ook vmt proj.126	0	1.142.293	0	265.348	0			856.945	0
		137	Restauratie brug Steentil Aduard (onderzoek) - aangemeld als Kanierproject	0	1.671.950	-1.271.950	1.182.743	-904.159			489.207	-387.791
		166	Bijdragen gemeenten in kosten aanleg riolering meerjaren (m.i.v. 2003). (v/h nr. 116)	0	417.525	0	71.180	0	346.345	0	0	0
		206	Stimuleringsregeling A I koppelen 2004	0	663.056	0	756.819	0			-93.763	0
		430	Brug Dijkstraal	0	0	0	0	0			0	0
		432	Bruggen Henduurstil en Nieuw stil	0	0	0	1.633	0			-1.633	0
		441	Onderzoeksprojecten O&P/ihkv te nemen maatregelen 2010-2015 (Waterbeheerplan) - 6 onderdelen	0	210.000	0	45.002	0			164.999	0
		442	Onderzoeksprojecten O&P/ihkv te nemen maatregelen 2010-2015 (Waterbeheerplan) - 3 onderdelen	159.500	240.170	0	122.920	-10.000			117.250	10.000
		443	Onderzoeksprojecten O&P/ihkv te nemen maatregelen 2010-2015 (Waterbeheerplan) - 2 onderdelen	0	57.000	0	57.015	0			-15	0
		444	Onderzoeksprojecten O&P/ihkv te nemen maatregelen 2010-2015 (Waterbeheerplan) - 3 onderdelen	47.500	393.769	-206.369	206.755	-34.344			187.014	-172.025
		447	Restauratie sluis Oosterdijks horn	1.006.650	1.366.650	-360.000	81.729	0			1.284.921	-360.000
		492	Waterketen (kennisprogramma 2010)	102.500	102.500	0	0	0			102.500	0
		467	Updaten appl.tbv invoering E-boket	0	69.020	0	40.466	0			28.554	0
	Totaal Water en Maatschappij			1.316.150	6.369.733	-1.836.319	2.863.581	-948.503	370.172	0	3.136.979	-899.816
5	Bedrijfsvoering	261	I&A Tekeningenbeheersysteem	0	41.322	0	36.800	0			4.522	0
		349	Implementatie PIMS fase 2 I&A 2007	0	60.000	0	30.206	0	29.794	0	0	0
		407	Beveiliging DMZ	0	75.000	0	82.172	0	-7.172	0	0	0
		408	Vervanging hard- en software 2008	0	250.000	0	227.357	0	22.643	0	0	0
		409	Digitalisering DV	0	160.000	0	75.157	0	84.843	0	0	0
		410	Investerings BI 2008 (incl SAN en geheugen)	0	135.274	0	45.966	0			89.278	0
		411	Upgrade McMain TV	0	70.000	0	74.881	0	-4.881	0	0	0
		436	Management Informatie Systeem Navigus	0	90.209	0	91.415	0	-1.206	0	0	0
		448	Inrichting calamiteitenruimte	0	102.225	0	25.672	0			76.553	0
		484	Verv. 17 onderstations	0	100.000	0	0	0	100.000	0	0	0
		454	Vervanging beeldbedieningsstations	0	140.000	0	0	0			140.000	0
		474	Vervanging Hardware 2010	0	150.000	0	86.080	0			63.920	0
		485	Vervanging Hardware 2011	0	100.000	0	0	0			100.000	0
		464	Herstel vijver Waterschapskantoor	170.000	170.000	-170.000	160.656	-164.270	9.344	-5.730	300.798	0
		465	Aanschaf tractie 2010	870.000	870.000	0	569.202	0			490.000	0
		486	Aanschaf tractie 2011	0	490.000	0	0	0			490.000	0
	Totaal Bedrijfsvoering			1.040.000	3.004.030	-170.000	1.505.594	-164.270	233.366	-5.730	1.265.071	0
	Eindtotaal			19.627.944	69.967.187	-19.902.727	39.413.074	-14.363.774	1.784.906	-206.047	28.769.207	-5.332.905

D. Staat van reserves en voorzieningen

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN		MUTATIES 2010					Stand 31-12-2010	Berekende rente niet toegevoegd
		Vermeerdering	Verminderings		Stand 1-1-2010			
Omschrijving	Stand 1-1-2010	Vermeerdering (Overige) interne vermeerderingen	Intern	Extern		Stand 31-12-2010	Berekende rente niet toegevoegd	
		Rentetoevoeging	Vermeerdering	Vermeerdering				
Algemene reserves								
Watersysteembeheer								
a. Afkopen overname onderhoud waterkering	384.952	0	0	0	384.952	19.248		
b. Algemene reserve	3.394.417	0	3.143.200	0	2.614.586	262.231		
c. Egalisatiefonds onderhoud wegen	395.000	0	395.000	0	0	19.750		
	4.174.369	0	3.143.200	4.318.031	2.999.538	301.229		
Zuiveringsbeheer								
d. Algemene reserve	1.806.856	0	507.000	0	2.313.856	115.693		
e. Egalisatiefonds	293.794	0	0	0	293.794	14.690		
	2.100.649	0	507.000	0	2.607.649	130.383		
	6.275.018,53	0	3.650.200	4.318.031	5.607.187	431.612		
Totaal Algemene reserves								
Bestemmingsreserves								
Watersysteembeheer								
1. Projecten integraal waterbeheer	780.700	0	0	0	420.700	39.035		
2. Baggeren overdiepte Hoendiep	118.171	6.000	0	0	124.171	6.209		
3. De Slokkert	404.376	30.000	0	0	401.216	21.719		
4. Onderhoud kunstwerken	763.802	0	0	538.000	225.802	38.190		
5. Cultuur historisch fonds	179.585	0	42.293	0	221.877	8.979		
6. Gemeal De Lieuw/Eemshaven	145.000	0	0	0	145.000	7.250		
7. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	0	0	296.945	0	296.945	0		
8. FES waterbodemsan.	1.134.350	0	0	0	1.134.350	56.718		
	3.525.983	36.000	339.238	931.160	2.970.061	178.100		
Zuiveringsbeheer								
1. Vervroegde afschrijving activa zuiveren	30.374	0	0	0	30.374	1.519		
2. Achterstallig onderhoud	233.086	0	0	0	233.086	11.654		
3. Reserve Beheer oude leidingen	9.276.275	0	256.221	4.715.883	4.816.613	0		
	9.539.735	0	256.221	4.715.883	5.080.073	13.173		
Algemeen								
1. Aankleding waterschapshuis	22.403	0	0	0	22.403	1.120		
2. Jubileum 2010	0	0	20.000	0	0	1.000		
2. Vijver waterschapshuis	0	0	170.000	164.270	5.730	8.500		
	22.403	0	190.000	184.270	28.133	10.620		
Totaal Bestemmingsreserve								
	13.088.121	36.000	785.458	5.831.313	8.078.266	201.893		
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	19.363.140	36.000	4.435.658	10.149.344	13.685.454	633.505		
Voorzieningen								
Overige voorzieningen								
1. Afschrijving projecten Ulrum	2.290.800	0	0	2.290.800	0	114.540		
2. Afschrijving project Garnerwolde	5.721.426	0	0	5.721.426	0	286.071		
	8.012.226	0	0	8.012.226	0	400.611		
Voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen								
1. Pensioen- wachtgeldvoorz. voorm. bestuur	1.213.897	48.556	48.930	0	172.928	0		
2. Pensioen- wachtgeldvoorz. voorm. personeel	920.817	36.833	26.934	0	83.124	0		
	2.134.714	85.389	75.864	0	256.052	0		
TOTAAL VOORZIENINGEN	10.146.940	85.389	75.864	8.012.226	2.039.915	400.611		

E. Staat van vaste schulden 2010

STAAT VAN VASTE SCHULDEN 2010										Bijlage: E		
Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rente %	Looptijd	Vervaldag rentenota	STAND 01-01-2010	MUTATIES IN 2010		Vervaldag	STAND 31-12-2010	Betaalde rente	Verschuldigde rente per 01-01-2010	Verschuldigde rente per 31-12-2010	Rente t.l.v. 2010
					Vermeerderingen	Aflossingen						
1. Vaste geldleningen	5,794%											
226.890	6,625%	25 jaar	30-04	18.151	0	9.076	30-04	9.075	1.203	805	403	801
1.815.121	7,960%	20 jaar	01-03	544.537	0	90.756	01-03	453.780	43.345	36.121	30.101	37.325
3.176.462	7,070%	20 jaar	01-06	952.938	0	158.823	01-06	794.115	67.373	39.301	32.751	60.823
2.722.681	6,290%	20 jaar	01-10	952.938	0	136.134	01-10	816.804	59.940	14.985	12.844	57.799
12.000.000	5,240%	15 jaar	04-06	6.400.000	0	800.000	04-06	5.600.000	335.360	190.969	167.098	311.489
13.000.000	4,015%	20 jaar	18-06	9.100.000	0	650.000	18-06	8.450.000	365.365	195.876	181.885	351.374
6.280.318	6,350%	15 jaar	01-01	2.512.127	0	418.688	01-01	2.093.439	132.933	0	0	132.933
8.900.445	6,280%	10 jaar	01-01	890.044	0	890.044	01-01	0	0	0	0	0
13.613.406	6,070%	20 jaar	18-01	7.487.374	0	680.670	18-01	6.806.703	454.484	433.022	393.656	415.118
13.613.406	5,870%	20 jaar	17-11	7.487.374	0	680.670	17-11	6.806.703	439.509	53.718	48.834	434.625
9.000.000	4,590%	30 jaar	01-10	8.400.000	0	300.000	01-10	8.100.000	385.560	96.390	92.948	382.118
10.000.000	4,315%	20 jaar	12-02	9.000.000	0	500.000	12-02	8.500.000	388.350	344.121	325.003	369.232
11.000.000	4,645%	30 jaar	01-10	10.633.333	0	366.667	01-10	10.266.667	493.918	126.224	121.871	489.565
2.000.000	3,640%	25 jaar	01-01,04,07,10	2.000.000	0	0	01-01,04,07,10	2.000.000	72.800	0	0	72.800
12.750.000	3,640%	25 jr + 3 mnd	n.b.	0	0	0	n.b.	0	0	0	0	0
10.000.000	4,120%	5 jaar	12-12	8.000.000	0	2.000.000	12-12	6.000.000	329.600	17.396	13.047	325.251
15.000.000	3,370%	5 jaar	2-3	15.000.000	0	3.000.000	2-3	12.000.000	505.500	419.846	335.877	421.531
10.000.000	3,000%	5 jaar	30-6	10.000.000	0	2.000.000	30-6	8.000.000	300.000	150.833	120.667	269.834
10.000.000	2,740%	10 jaar	24-6	0	10.000.000	0	24-6	10.000.000	0	0	142.328	142.328
3.600.000	3,600%	10 jaar	1-9	0	3.600.000	0	1-9	3.600.000	0	0	27.840	27.840
3.630.240	5,500%	10 jaar	13-7	0	3.630.240	0	13-7	0	165.236	0	0	165.236
1.500.000	4,340%	10 jaar	13-8	0	1.500.000	0	13-8	1.500.000	7.595	0	24.955	32.550
4.000.000	4,430%	10 jaar	23-7	0	4.000.000	0	23-7	4.000.000	10.829	0	77.771	88.600
10.000.000	3,790%	10 jaar	22-2	0	10.000.000	0	22-2	10.000.000	135.808	0	325.308	189.500
3.500.000	4,030%	10 jaar	15-12	0	3.500.000	0	15-12	3.500.000	64.256	0	6.269	70.525
8.000.000	3,935%	15 jaar	20-3	0	8.000.000	0	20-3	8.000.000	88.319	0	245.719	157.400
10.000.000	2,460%	9 jaar	1-7	0	0	0	1-7	0	0	0	0	0
209.328.969				99.378.816	44.230.240	16.311.768		127.297.285	4.399.029	2.119.607	2.727.175	5.006.597
De lening groot Euro 12.750.000 min. staat geparkeerd op een bouwdepot en zal worden aangewend voor projecten van de waterberging.												
Een zestal leningen zijn in het boekjaar overgenomen in verband met ontmanteling van de Waterlandstichting.												
(het betreft leningen ter grootte van Euro 3.630.240; 1.500.000; 4.000.000; 10.000.000; 3.500.000 en 8.000.000).												
Laatstgenoemde lening ad Euro 10.000.000 betreft een onderhandse lening, afgesloten per 1 september 2010. De stortingsdatum is 1 juli 2011.												
2. Geldlening onder garantie waterschap												
a. Voor uit te voeren projecten uit de strategienota van het Waterschapshuis heeft het waterschap een garantie afgegeven voor het Waterschapshuis voor € 596.347.												
b. Voor belastingapplicatie TAX-I is Helpunt een lening aangegaan van 2,4 mln tegen 4,89%, waarvoor het waterschap zich borg heeft gesteld.												
3. Waarborgsommen												
Ontvangen waarborgsommen sleutels onderhoudsweg zeewering				22.300	0	115	0	22.185	0	0	0	1.115
Ontvangen waarborgsommen verrekijers OZD				113	0	0	0	113	0	0	0	0
Ontvangen waarborgsommen toegand Garnerwolde				0	0	0	0	0	0	0	0	6
Totaal Waarborgsommen				22.413	0	115	0	22.298	0	0	0	1.121

F. Berekening van het rente-omslagpercentage

BEREKENING VAN DE RENTE-OMSLAGPERCENTAGE		Bijlage: F		
Gemiddeld geïnvesteerd bedrag		2010		
		Per 01-01 €	Per 31-12 €	Gemiddeld €
Immateriële vaste activa		7.353.274	6.343.613	6.848.444
Materiële vaste activa		117.121.312	107.976.405	112.548.859
Onderhanden projecten		11.335.793	27.340.405	19.338.099
Onderhanden projecten corr projecten Baggeren		-3.824.805	-649.415,25	-2.237.110
Financiële vaste activa		588.525	470.995	529.760
		132.574.099	141.482.003	137.028.052
Financieringsmiddelen				Per 01-01-2010
Algemene reserve	cf overzicht reserves			6.275.018
Overige reserve	cf overzicht reserves			3.811.846
Voorzienen	cf overzicht reserves			10.146.940
				20.233.804
Vaste geldleningen	cf. schuldenoverzicht			97.378.815
Waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht			22.414
				117.635.033
Overschot/tekort aan vaste fin.middelen				
Financieringsmiddelen				117.635.033
Gemiddeld geïnvesteerd				137.028.052
Overschot aan middelen				19.393.019
Berekening rentekosten				
Rente geldleningen	cf. schuldenoverzicht			5.006.597
Rente waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht			1.121
Ontvangen rente financiële vasten	rente onder baten (800230)			-1.662
Rente rekening courant	R281030			-49.342
Bespaarde rente				
- waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht		1.121	
- algemene reserve			431.612	
- bestemmingsreserve			201.893	
- bestemmingsreserves (rentetoevoeging)			0	
- voorzieningen			400.611	
- voorzieningen (rentetoevoeging)			85.390	
	cf. overzicht reserves			1.120.627
				6.077.341
Rente-omslag				
Het percentage van de rente-omslag bedraagt:				
		Gemiddeld geïnv. bedrag	Rente	
Totaal		137.028.052	6.077.341	
Af: Investerings met vaste rente (financiële vaste activa)		40.065	1.662	
		136.987.987	6.075.680	
Gemiddeld percentage		6.075.680	4,43283%	
		136.987.987		

G. Risicoparagraaf

RISICO PARAGRAAF WATERSCHAP NOORDERZIJVEST						Bijlage: G	
Nr.	Omschrijving risico	Ontstaan in	Status	Risico-kans	Financieel gevolg		
1	Over het jaar 2000 en 2001 zijn aanslagen opgelegd aan een bedrijf te Hoogerkerk wegens het niet voldoen aan de vergunningseisen. De opbrengst is verantwoord in de Jaarrapportage 2004. Ook voor het jaar 2002 is uitgegaan van een nog op te leggen aanslag. In 2003 is wederom voldaan aan de vergunningseisen. Door het bedrijf is beroep bij het Hof aangetekend tegen de aanslagen over 2000 en 2001.	2004	In september 2007 heeft het Hof uitspraak gedaan over het beroep tegen de aanslag over 2000. Deze aanslag was € 83.500. Het Hof laat de aanslag in stand tot € 78.500. De uitspraak over de aanslag 2001 volgt in 2011.	Midden	Gerekend is met een opbrengst van € 426.500 (2000, 2001 en 2002). Het betwiste gedeelte bedraagt circa € 340.000. Omdat het waterschap over 2000 in het gelijk is gesteld, is het risico bijgesteld van Hoog naar Midden		
2	Voor de realisatie van de waterberging is in zijn totaliteit een investering geraamd van 38 miljoen. Het waterschap draagt hier maximaal 16,5 miljoen aan bij. In het kader van de "tijdelijke Regeling eenmalige uitkering bestrijding wateroverlast" is er een subsidie toezegging door het ministerie van VenW gedaan van 3,1 miljoen.	2004	Ultimo 2011 wordt het project afgerond. Er is een discussie gaande tussen Agentschap NL, DG water en het waterschap over de hoogte van de bijdrage.	Hoog	Het waterschap loopt nog een geschat risico van 0,5 - 1,0 miljoen.		
3	Definiëring van de belastingcategorie Natuur en Ongebouwd	2009	De bezwaren worden in de eerste helft van 2011 in behandeling genomen.	Hoog	Inschatting maximaal circa € 200.000.		
4	Bij het ontstaan van het waterschap in 2000 is een fonds opgericht voor het verwijderen van niet meer in gebruik zijnde persleidingen. Het fonds is belegd in een obligatiefonds met een verwacht rendement van 5%-8%. Het werkelijke rendement kan hiervan afwijken wat gevolgen kan hebben voor de omvang van het fonds.	2000	In de Jaarrapportage wordt de actuele stand van het fonds opgenomen per ultimo van het betreffende jaar. De waarde van de belegging bedraagt ultimo december 2010 € 4,8 miljoen.	Midden	Als het fonds ontoereikend is dragen NZV en H&A's bij.		
5	Het waterschap neemt voor 25% deel in RioNoord B.V. De aanloopkosten voor de oprichting van RioNoord zijn betaald door het Waterbedrijf. Een gedeelte van deze kosten ad € 286.000 is nog niet verrekend met RioNoord. Getracht wordt de kosten t.z.t. in rekening te brengen bij nieuw aan te sluiten gemeenten.	2008	Bestuurlijk is de afspraak gemaakt dat de drie partijen garant staan voor de nog niet gedekte kosten.	Midden	Het aandeel van het waterschap Noorderzijvest bedraagt € 71.500.		
6	Begin maart 2009 is er tijdens het baggeren van het Mensingeweersterloopdiep het talud gedeeltelijk verzakt. De gemeente De Marne heeft het waterschap voor een bedrag van ca. € 300.000 aansprakelijk gesteld. Tevens heeft het waterbedrijf het waterschap voor een bedrag van ca. € 50.000 aansprakelijk gesteld. Het waterbedrijf had uit voorzorg haar waterleiding verlegd en wil deze kosten op ons verhalen.	2009	Inmiddels heeft Centraal Beheer de claim afgewezen (na rapport expert). Op 22 september 2009 heeft het waterschap de claim van het waterbedrijf afgewezen. Centraal Beheer is van mening dat de claim van het waterbedrijf buiten de dekking van de polis valt. Volgens de expert en de projectleider is de kade niet door het baggeren verzaakt. Op 22 april 2010 heeft het waterschap de claim van het waterbedrijf nogmaals afgewezen.	Laag	Maximaal risico is € 350.000 in geval van uitbetaling van de claims.		

H. Vaststelling jaarrapportage

Bijlage: H	
Saldo baten en lasten kostendragers	Jaarrekening 2010
Kostendragers	
Watersysteembeheer	4.061.000
Zuiveringsbeheer	-859.000
Totaal voordelig resultaat 2010	3.202.000

De Jaarrapportage 2010 is opgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap Noorderzijlvest in haar vergadering op 11 mei 2011,

H. van 't Land
dijkgraaf

A. Tomson
secretaris-directeur

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van het Waterschap Noorderzijlvest op 25 mei 2011,

H. van 't Land
dijkgraaf

A. Tomson
secretaris-directeur

I. Controleverklaring van de accountant